

Riksdagens protokoll

2006/07:51

Fredagen den 19 januari

Kl. 09.00 – 13.58

Protokoll
2006/07:51

1 § Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Katarina Erlingson* (c) anhållit om entledigande från uppdraget som ersättare för riksdagsledamot.

Kammaren biföll denna anhållan.

2 § Meddelande om frågestund

Andre vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 25 januari kl. 14.00* skulle frågor besvaras av statsminister *Fredrik Reinfeldt* (m).

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:168

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:168 E 22

av *Krister Örnfjäder* (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 23 januari 2007.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 17 januari 2007

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2006/07:170

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:170 Kulturlivet och amatörkulturen
av Siv Holma (v)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 2 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är hög arbetsbelastning.

Stockholm den 11 januari 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelsohn Liljeroth (m)

Enligt uppdrag

Ingrid Eiken

Statssekreterare

Interpellation 2006/07:171

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:171 Tjustbanan
av Krister Örnfjäder (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 23 januari 2007.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 17 januari 2007

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2006/07:198

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:198 Kvaliteten på de statliga museerna
av Leif Pettersson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 2 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är hög arbetsbelastning.

Stockholm den 11 januari 2007

Utbildningsdepartementet

Lars Leijonborg (fp)

Enligt uppdrag

Ingrid Eiken

Statssekreterare

Interpellation 2006/07:212

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:212 Effekterna för kulturarbetarna av den försämrade arbetslöshetsförsäkringen
av Nikos Papadopoulos (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 2 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är hög arbetsbelastning.
Stockholm den 11 januari 2007
Utbildningsdepartementet
Lars Leijonborg (fp)
Enligt uppdrag
Ingrid Eiken
Statssekreterare

Prot. 2006/07:51
19 januari

Interpellation 2006/07:218

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:218 Åtgärder i syfte att medverka till att utrikesministern lämnar korrekta uppgifter av Bosse Ringholm (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 30 januari 2007.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.
Stockholm den 17 januari 2007
Utrikesdepartementet
Carl Bildt

4 § Svar på interpellation 2006/07:110 om hyresrätter i Skåne

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Leif Jakobsson har frågat mig om jag insett konsekvenserna av det stopp för nya hyresrätter som regeringens politik medför samt vilka statliga insatser jag planerar för att Malmö stad ska kunna möta den orimliga situation som uppstår.

Jag måste börja med att säga att jag inte instämmer i de domedagsprofetior som Leif Jakobsson målar upp! Signaler från byggbranschen visar tvärtom en tilltro till regeringens bostadspolitik och en förväntan om lägre byggkostnader och lägre skatt för både fastighetsägare och hyresgäster. Och branschorganisationen Sveriges byggindustrier säger i ett uttalande att systemet med statliga subventioner skapat osäkerhet och ryckighet i bostadsproduktionen, och de varnar för liknande misstag i framtiden.

Det finns många goda exempel på att det går att bygga billiga och långsiktigt bra hyresbostäder, det visar exempelvis Byggkostnadsforum. Att tro att byggandet av hyresrätter i Sverige helt kommer att avstanna på grund av att subventionerna tas bort tycker jag är att visa en misstro mot byggbranschen. Det finns andra, viktigare drivkrafter för byggandet såsom långsiktigt stabila makrovillkor, stabila och tydliga spelregler för byggsektorn och sist men inte minst ökad sysselsättning och skapandet av framtidsoptimism hos hushållen.

Jag vill också påminna om att de investeringsstöd som infördes av den förra regeringen aldrig varit avsedda att vara mer än tillfälliga och att de kommer att upphöra 2006 i enlighet med riksdagsbeslut då stöden infördes. Den förra regeringen avsåg också att avveckla räntebidragen, även om det var först från den 1 juli 2008.

Det är uppenbart att många människor vill bosätta sig i Malmö kommun. Högskolan i Malmö är den högskola i Sverige som flest ungdomar

vill studera vid, och danskar lämnar Köpenhamn för att i stället flytta till Malmö. Det tyder på att Malmö är en attraktiv stad att bo i. Samtidigt förstår jag att det kan skapa en del utmaningar för bland annat bostadsförsörjningen.

På frågan om vilka insatser regeringen planerar kan jag bara svara att om det skulle införas tillfälliga produktionsstöd för bostadsbyggandet i Malmö skulle detta på längre sikt endast skapa obalanser på bostadsmarknaden. De enskilda kommunernas uppgift är att ha framförhållning och planera och skapa förutsättningar för byggandet av passande bostäder för sina invånare. Men framför allt är marknadens funktion av central betydelse för bostadsproduktionen, och här är det däremot statens uppgift att skapa goda, långsiktiga marknadsvillkor så att marknaden kan fungera friktionsfritt och bostadsbyggandet därmed baseras på konsumenternas efterfrågan. I detta sammanhang ska jag passa på att säga att för att underlätta för svagare grupper att etablera sig på bostadsmarknaden har regeringen i 2007 års budgetproposition avsatt 100 miljoner kronor.

Jag vill även säga att det aldrig har funnits något totalt förbud mot att sälja kommunalt ägda bostäder. Att underlätta ombildningar till bostadsrätter i storstädernas förorter och därmed öka blandningen av upplåtelseformer i bostadsområden är ett sätt att gå mot en minskad boendesegregation. Att äga sin bostad är också ett sätt att känna inflytande och delaktighet när det gäller den egna boendesituationen.

Avslutningsvis vill jag bara tillägga att jag hyser den största tillförsikt när det gäller bostadsbyggandet i Malmö. Enligt Malmös stadsbyggnadsdirektör Christer Larsson har inga av de byggherrar som nyligen svarat i en enkätundersökning ändrat sina byggplaner på grund av slopandet av subventionssystemet.

Anf. 2 LEIF JAKOBSSON (s):

Fru talman! Jag får tacka för att jag fick ett svar från statsrådet. Men jag måste säga att jag blir ännu mer oroad på alla deras vägnar som står i bostadskön när jag hör vilken bristande insikt som det bostadsansvariga statsrådet har i hur marknaden och politiken fungerar.

Jag var med om att städa efter förra gången Mats Odell satt i regeringen då vi hade det lägsta byggandet någonsin. Det har gått från 10 000 nya lägenheter till en bra bit över 30 000 när vi lämnade över. Jag vet hur mödosamt det är att få fart på bostadsbyggandet igen när man, som ni förra gången, har slagit undan förutsättningarna helt och hållet.

Jag menar att den politik som regeringen har slagit in på kommer att leda till ett kraftigt ras för byggandet av hyresrätter till rimliga hyror. Det är det vi pratar om. Investeringsstödet, som ni avskaffade, var inte en allmän subvention. Det var inte ett allmänt bidrag till byggande, utan det var ett kontrakt med byggherrarna om att hålla hyror på en låg nivå, för Malmös del under 1 000 kr per kvadratmeter. Det fina med det, och det fungerade alldeles ypperligt, var att kommunen var tvungen att engagera sig. För att komma ned till sådana hyresnivåer var man tvungen att hitta marklösningar, planlösningar och allt annat som gjorde att man från kommunens sida bidrog. Byggherren fick verkligen anstränga sig. Det är det Byggekostnadsforum redovisar. Byggherren fick verkligen anstränga sig för att få ned kostnaderna för att komma under denna nivå. Det var det som var finessen med det och som gjorde att vi två år i rad hade lägre

hyror i det nya beståndet än vad vi hade haft året innan. Det har aldrig hänt tidigare, enligt statistiken. Kostnaderna för nya hyreslägenheter sjönk två år i rad, och det var tack vare det här.

Det är precis vad också Boverket visar i sin utvärdering. De flesta av de hyreslägenheter som byggdes hade inte blivit byggda om det här stödet inte hade funnits. Investeringsbidraget var så bra när det gäller studentbostäder att Kristdemokraterna bara för ett och ett halvt år sedan krävde att anslaget till det skulle fördubblas. Så bra var det. Man undrar vad som har hänt sedan dess.

Situationen i sydvästra Skåne kommer att vara särskilt prekär, och det har jag försökt beskriva i min interpellation. Redan i dag tar Malmö stad ett alldeles oproportionerligt stort ansvar för hyreslägenheter. Det gäller trycket från danskar, från ungdomar från kranskommunerna och inte minst från asylsökande.

Det finns gott om utbyggnadsplaner i Malmö. Vi har en stark plantradition, vi har en ypperlig socialdemokratisk bostadspolitik. Men med det här beslutet om att slopa investeringsbidraget kommer vi att hamna i en situation där väldigt många i stället kommer att bygga bostadsrätter eller hyresrätter till mycket höga kostnader, som de grupper som står utanför bostadsmarknaden inte kan betala.

Nu ser vi att en lång rad borgerliga kommuner runtom Malmö tänker sälja ut de få hyreslägenheter de har kvar, vilket gör att trycket på Malmö kommer att öka ännu mer. Det är den oron som gör att jag ställt interpellationen. Man kan konstatera att statsrådet inte har förstått hur illa det är. Jag ska bara ge ett undantag. Vellinge kommun kommer inte att sälja ut sin allmännytta, och det hedrar den borgerliga majoriteten där. Men i övrigt blir vi av med allmännyttan.

Anf. 3 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Denna fredag är en rätt bra dag, därför att många av frågorna i interpellationsdebatterna kommer att beröra Skåne, vilket man kan notera i interpellationssvaren. Det lär bli flera skånska exempel i dagens debatter, så även i den här debatten, som handlar specifikt om hyresrätter i Skåne.

Jag tycker att det på många sätt är ett alldeles utmärkt svar som minister Mats Odell har avgivit i dag. Naturligtvis är det alltid turbulent i inledningen när man förändrar något, som nu med subventionerna. Det är alltid turbulent när man går från en ordning till en annan. Men det viktiga är att peka på den nya ordning som vi är på väg mot. Jag tycker att Mats Odell har många kloka poänger i interpellationssvaret.

Jag ska ta ett annat exempel. Leif Jakobsson hänvisar till Malmö. Låt oss bredda oss och se på resten av Skåne. Själv kommer jag från Ängelholm, en mellanstor svensk kommun. Där har vi en rätt stark och känd lokal entreprenör inom hyresfastighetsbranschen, Gösta Melin, som bygger hyresrätter. Där tycker jag att man ska se det privata initiativet. Det finns goda företagare. Det finns goda entreprenörer. Det finns de som genom eget engagemang är samhällsbyggare.

Jag tror att en bra politik – som jag tror att alliansregeringen kommer att föra – har fokus på företagande och entreprenörskap. Därför tror jag att det i grunden viktiga är att man tittar på företagandets, företagarens och entreprenörens villkor och inte stirrar sig blind på subventioner. För

att vi ska få en bra hyresproduktion i Sverige är det långt viktigare att vi förenklar och förbättrar för företagare och entreprenörer än att vi har skattesubventioner.

Jag tycker också att det är oerhört glädjande att regeringen har sagt att ambitionen är att man ska ta bort ungefär en fjärdedel av den regelbörda som finns i Sverige i dag. Min erfarenhet som tidigare kommunstyrelseordförande i Ängelholm under drygt fem år är att det finns stora svårigheter med plan- och byggprocesser, långa handläggningstider och överklaganden – processer som drar ut oerhört långt på tiden och också riskerar att kväva initiativ. Det är väsentligt att man försöker förenkla och förkorta handläggningstider och inte stirrar sig blind på subventioner.

Jag tycker också att det är väldigt bra att Mats Odell i sitt interpellationssvar visar på att det finns en möjlighet till dynamik även i kommunalt ägda fastighetsbolag. Man behöver inte sälja ut hela beståndet. Jag vill återigen ta ett exempel från min egen kommun, Ängelholm. Där sålde det kommunala bostadsbolaget Munkaljungbybyggen en större fastighet för att därmed få in pengar så att man kunde lätta på lånebördan när man skulle bygga nya bostäder inom allmännyttan i kommunen. Att sälja ut gammalt bestånd är ett praktiskt sätt att möjliggöra att det byggs nytt.

När vi pratar om hyresrätter i landet – inte bara i Skåne, även om det är nog så trevligt för oss som kommer därifrån – är det långt viktigare att se på regelbördorna och förutsättningarna att vara företagare och entreprenör än att se på subventioner.

Fru talman! Med de orden vill jag säga att det är ett alldeles utmärkt svar som statsrådet Mats Odell har avgivit.

Anf. 4 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Jag vill tacka både Leif Jakobsson och Hans Wallmark för deras inlägg. De bidrar till att belysa situationen som är oerhört viktig för människor, nämligen att man har någonstans att bo.

Vad är det då som hindrar att det byggs hyresrätter i Malmö? Industrifakta gjorde ganska nyligen en enkät med 26 byggherrar i Skåne. Den visar på hinder för att bygga nya bostäder med hyresrätt i följande rangordning:

1. Svårt att hitta tillräckligt attraktiva lägen inne i tätorterna.
2. Höga kostnader för mark och markberedning.
3. Det saknas långsiktigt stabila ekonomiska villkor för ägande.
4. Tillgänglighetskrav driver upp boendekostnader i bland annat studentbostäder.
5. Osäkert om bruksvärdesprövning.

Ingenstans finns här subventionerna. Och på Malmö kommuns hemsida ser vi att just attraktiviteten, som jag nämnde i mitt svar, naturligtvis är ett bekymmer, att så många vill flytta dit. På hemsidan står det att Malmös befolkning väntas öka med 4 000–5 000 personer i år. Det är en rekordstor ökning. Inflyttning sker främst från Danmark men också från

andra delar av Sverige. Vi har också den tillfälliga asyllagen. Dessutom föds det flera barn.

Trots att det byggs mängder av nya bostäder har det för många blivit svårare att hitta någonstans att bo. Det antyder att det är en dynamisk marknadssituation.

Leif Jakobsson säger att han är oroad när han hör mitt svar, att han har fått städa upp efter mig förra gången och att det nu byggs betydligt mer. Då ska jag nominera Leif Jakobsson till ekonomipriset till Alfred Nobels minne med tanke på att det just är de allmänna förutsättningarna som är så annorlunda om det är han som har städat upp.

Bakgrunden till det låga bostadsbyggandet var bland annat fastighetskrisen, som byggde på en tidigare spekulationsekonomi som inte hantades. Mona Sahlin försökte med stopplag, strejkstopp och allt möjligt att stoppa detta, men det gick inte. Vi hade då den lägsta lågkonjunktur som vi haft sedan 30-talet. Det är klart att det byggs mindre när fastighetspriserna faller så mycket. Men Leif Jakobsson har städat upp. Nu har vi en internationell högkonjunktur och sysselsättningen ökar, och det är det som städarbetet ligger i. Jag tvivlar inte på att Leif Jakobsson har bidragit till detta, men att betrakta det som att han städat upp efter mig är kanske i kraftfullaste laget.

Problemet, fru talman, med investeringsstöd är att det går till producenten, den som bygger. Det minskar trycket på kostnadseffektivitet. Man siktar väldigt mycket in sig på att tillgodose bidragsgivarens villkor.

Leif Jakobsson talar om marklösningar som nu har kommit fram. Då vill jag fråga Leif Jakobsson: Vad är det som hindrar att dessa marklösningar används även utan subventioner?

Björn Wellhagen, som är ansvarig för bostadsfrågor på Sveriges byggingustrier, sade när beskedet kom att subventionerna skulle bort: Vi gjorde vågen när beskedet kom. Den enda invändningen är att utfasningsperioden kunde ha varit något längre. Men för övrigt är det bara bra att sådana här subventioner tas bort. De snedvrider konkurrensen och kan leda pengarna åt fel håll. Investeringsbesluten ska baseras på var de gör störst nytta, ingenting annat.

Leif Jakobsson nämnde studentbostäder. Det beskrivs i en ganska färsk rapport att byggandet av studentbostäder har fallit tillbaka trots att subventionerna infördes 2003. Det är andra villkor som behöver bli bättre i stället för att vi ska satsa på subventioner för att öka byggandet och för att flera människor ska få någonstans att bo.

Anf. 5 LEIF JAKOBSSON (s):

Fru talman! När det gäller Hans Wallmarks inlägg skulle det ha varit klädsamt om han berättat att den framgångsrika byggnationen av hyresrätter i Ängelholm har skett med hjälp av investeringsbidragen, som har varit en väsentlig förutsättning för att den har kunnat ske.

Statsrådet pratar fortfarande om investeringsstödet som något slags allmän subvention, som något som bara utgick hur som helst. Det jag försökte beskriva i mitt första inlägg är att vad det handlade om var en form av kontrakt mellan kommun, stat och byggherre. Alla skulle göra vad man kunde för att få ned det slutliga beloppet på hyreslappen som

Prot. 2006/07:51
19 januari

Svar på
interpellationer

dimper ned hos hyresgästen till att, för Malmös del, hamna under 1 000 kr per kvadratmeter och år.

Det är ju precis det som nu händer när staten drar sig ur, när de här ungefär 200 kronorna per kvadratmeter läggs ovanpå. Det är ungefär den beräkning som de flesta har gjort att det här investeringsstödet betyder. Då är det klart att de nya hyresrätter som byggs kommer att hamna på helt andra kostnadsnivåer och vända sig till en helt annan kategori människor: högavlönade som kan betala höga hyror men som ändå vill ha hyresrätt. Då faller naturligtvis motivet för de flesta kommuner att på samma sätt engagera sig för att få ned kostnaderna, för det som har drivit de kommuner som har gjort detta är att man har en social bostadspolitik. Man vill se till att unga människor kan flytta hemifrån, att invandrare och andra med stora barnaskaror i familjerna faktiskt inte längre ska vara trångbodda. De kommer inte att kunna efterfråga de hyresrätter som kommer att byggas nu, med betydligt högre hyresnivå.

Det kommunala bostadsbolaget i Malmös beräkning är att det här innebär ca 1 200 kr i månaden i höjning. Bo Trygg pratar om 200 kronors höjning per kvadratmeter och år på grund av det här, och det är otroligt mycket pengar. 1 200 kr i månaden innebär att man sorterar ut en väldigt stor grupp människor, framför allt unga människor som behöver komma ut på bostadsmarknaden.

Det är ju det som är så allvarligt. Vi kommer säkert att få se hyresrättsproduktion även i framtiden, men den kommer att vara nischad mot något helt annat. Den kommer att vara nischad mot människor som har gott om pengar, och vi kommer att få större och större problem med de människor som inte har samma möjlighet att betala för sig.

Det är samma sak när det gäller utförsäljningen av allmännyttan. Visst, man kan prata om att det här handlar om att människor ska ta över sina hyreslägenheter i storstädernas förortsområden. Men det är inte det vi pratar om när vi pratar om sydvästra Skåne. Vi pratar om att ett antal väldigt borgerligt styrda kommuner kommer att göra sig av med sina bostadsbestånd. Det är de kommuner som redan – *redan*, statsrådet – har svarat Integrationsverket att de inte kan ta emot några flyktingar, för de har inga hyreslägenheter. När ni nu har aviserat att ni tar bort lagen om allmännyttiga bostadsbolag har man snabbt varit framme. Staffanstorp kommer att fatta beslut nu för att snabbt se till att sälja av de få hyreslägenheter man har kvar. Det innebär att trycket när det gäller flyktingmottagningen än mer kommer att koncentreras på Malmö stad. Malmö stad får ta det ansvar som egentligen borde vara hela sydvästra Skånes. Jag undrar hur statsrådet som kristdemokrat kan tycka att det här är en bra utveckling.

Anf. 6 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Jag tror att vi kommer att få se att det kommer att byggas hyresrätter även de kommande åren. Däremot tror jag att vi ska vara medvetna om att går man från ett system till ett annat kan det alltid vara problem och svårigheter i övergången. Man har vant sig vid ett system och kommer strax att vänja sig vid ett nytt system. Det vore också konsigt, fru talman, om det fanns möjlighet att få subventioner med tidigare gällande regelsystem, om man inte skulle försöka utnyttja den möjlighet-

en. Det vore konstigt om man inte skulle försöka utnyttja möjligheten att få tillgång till det när man bygger hyresrätter.

Fru talman! Som folkvald och som företrädare för medborgarna skulle jag ändå vilja peka på två saker som jag möjligtvis, i all ödmjukhet, tycker saknas i ministerns svar och som man kan understryka än mer. Jag tror att det viktigaste när det gäller hyresrätter är att man också kan betala sin hyra. Därför är den jobb- och sysselsättningspolitik som alliansen har som fundament för mandatperioden så oerhört viktig. Det är först genom eget jobb, egna inkomster, som man också kan ta ansvar för den egna hyran i hyresrätten.

Det andra som också möjligtvis saknas i ministerns svar är att jag tror att det är långt väsentligare för den svenska fastighets- och byggbranschen att man ser över den regelbörda som de bär på. Därför är det viktigt att betona att ambitionen är att man ska få bort kanske ungefär en fjärdedel av regelbördan totalt sett för det svenska företaget. Det gäller också, tror jag, att göra något åt de plan- och byggprocesser som finns, de långa handläggningstider och de långa överklagningsprocesser som finns.

Sedan tror jag att man ska se på den dynamik som Mats Odell också pekar på i sitt svar. Det är fullt möjligt att man, genom att till exempel kunna sälja hyresrätter, också kan bygga nytt eftersom man skapar en dynamik i den kommunala sektorn. Jag tycker som moderat och borgerlig företrädare också att det är oerhört viktigt att slå vakt om den kommunala friheten. Det måste vara kommunerna själva som får avgöra.

Anf. 7 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Grundproblemet i svensk bostadsmarknad är ju, trots Leif Jakobssons insatser i städbranschen, att det faktiskt byggs ungefär hälften så mycket i Sverige som i våra grannländer. I Norge och Finland byggs det lika många bostäder till *den* befolkningen som vi i Sverige bygger till vår dubbelt så stora befolkning. Vi ligger alltså i bottennivå bland EU-länderna när det gäller byggande. Inte ens under byggkonjunkturen i slutet av det glada 80-talet, kom vi upp i genomsnittet av byggande i resten av Europa. Det är ju därför som vi förändrar villkoren – för att skapa långsiktigt goda villkor för byggande.

Låt mig bara återge vad Sveriges byggindustrier säger. De har gjort egna beräkningar som visar att effekterna av de stödformer som har varit är oerhört marginella. Under de senaste åren är det tvärtom en stark konjunktur som har lett till kraftigt ökad produktion av alla typer av boendeformer: hyreslägenheter, bostadsrätter och småhus. Även om det inte har utgått några subventioner har ökningen varit lika stor i alla kategorier.

Sedan kommer vi till Leif Jakobssons berättigade fråga. Hur kan jag som kristdemokrat tycka att det här är en bra utveckling? Vilken utveckling? Är det den utveckling som Leif Jakobsson målar upp och som inte stämmer med vad Malmö kommun säger och med den enkät som man har gjort bland samtliga som före borttagandet av de här subventionerna hade anmält att de skulle bygga? Ingen av dem har ändrat sina byggplaner, Leif Jakobsson, efter att de här villkoren har förändrats. Det tycker jag är en väldigt viktig sak.

Sedan är det också spännande att höra att Leif Jakobsson talar om att de som nu går miste om bostäder, med tanke på de här subventionerna, är

ungdomar, flyktingar och invandrare. Han nämnde framför allt invandrare med stora barnaskaror. Hur stora barnaskaror får man plats med i 70 kvadratmeter, Leif Jakobsson? Det är det som har varit gränsen, er gräns för de här subventionerna. Jag får inte den logiken att riktigt gå ihop.

Sanningen är ju att det är när vi får en dynamisk byggmarknad som det uppstår flyttkedjor. Är det rimligt att det är ungdomar och flyktingar som ska ta de nyproducerade lägenheterna? Trots de subventioner som Leif Jakobsson vill slå vakt om kostar ju en nyproducerad tvåa på någonstans runt 55 kvadratmeter ca 6 000 kronor i månaden. Är det rimligt att en ung människas första bostad är en nyproducerad lägenhet? Är det rimligt att en ung människas första bil är en ny Volvo? Är det inte så att man mer kanske söker sig till en begagnad bil? Är det inte rimligt att vi har en situation där det också finns "begagnade" lägenheter för unga människor?

Det är ju just genom att inte fokusera på att bygga speciella bostäder som vi subventionerar utan att ha ett brett spektrum av byggande som dessa flyttkedjor kan skapas. Vi har sett detta i Malmö. MKB har faktiskt varit föredömliga när det gäller att inte fastna så mycket i de här subventionsstorlekarna utan bygga ett bredare spektrum. Det har skapat flyttkedjor. Nu har detta brutits, mycket på grund av att det är människor som inte har bott i Malmö tidigare som flyttar in. Det är danskar, och det är folk från andra delar av landet. Då blir det inga bostäder lediga i just Malmö. Men det har varit en mycket tydlig trend att den politiken har varit mer framgångsrik än den politik som har fokuserat på att bygga enligt de här normerna.

Jag hörde just om ett byggföretag i Stockholm som har byggt hyresrätter här, i de här storlekarna, men som inte har byggt dem så att de har fått subventioner. Det har varit bättre och mer lönsamt att kunna bygga i enlighet med vad konsumenterna vill ha än att tränga in sig i den där subventionskostymen. Jag tycker alltså att Leif Jakobssons farhågor ännu inte har besannats. Mycket talar för att en ny politik kommer att leda till att det byggs mer. Det kommer att bli större möjligheter till flyttkedjor och fler lägenheter för unga människor att flytta in i.

Anf. 8 LEIF JAKOBSSON (s):

Fru talman! Statsrådet har redan dragit växlar på borttagandet av investeringsstödet. Hyresnivån för en lägenhet på 55 kvadratmeter som Mats Odell nämnde är om man inte har investeringsstödet. Gränsen 1 000 kr per kvadratmeter innebär 4 500 kr. Det stämmer precis. Det är skillnaden mellan 4 500 kr och 6 000 kr i månaden. Det är resultatet av er politik och den budget ni drivit igenom. Det är just det jag pratar om. De 1 500 kronorna, 1 200 kronorna eller 1 800 kronorna är avgörande för de allra flesta människor när de ska hyra en lägenhet.

Det är också en intressant argumentation när statsrådet säger att det byggs för lite och därför vidtar vi åtgärder som gör att vi tar bort stimulansen för att bygga över huvud taget. Det kan väl knappast leda till att det blir fler bostäder.

Jag säger inte att det inte kommer att byggas. Det kommer att byggas. Det såg vi också innan stöden kom. Det byggdes, men det byggdes för människor som har väldigt höga inkomster. Jag pratar om de grupper som socialdemokratin i första hand företräder, nämligen människor som

inte är födda med silversked i munnen, människor som inte får ett första-handskontrakt eller som inte får en bostadsrätt av sina föräldrar utan måste klara sig på egen hand.

Det är de som kommer att drabbas av den här politiken. Det är de som i allt större skaror kommer att stå bostadslösa.

Jag frågade hur statsrådet som kristdemokrat kan bejaka den här utvecklingen. Det gällde den specifika frågan att kranskommunerna runt Malmö gör av med sina sista hyreslägenheter. Man har redan sagt nej till avtal om flyktningmottagande på grund av att man inte har bostäder. Nu gör man sig av med de sista bostäderna.

Är det rimligt att Malmö med sin bostadssituation ska behöva ta allt ansvar för flyktningmottagandet i hela sydvästra Skåne? Det var den specifika frågan jag ställde.

Anf. 9 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Man kan ha olika exempel. Min medarbetare som nyligen har flyttat in i en nyproducerad lägenhet på 59 kvadratmeter här i Stockholms kommun betalar 7 300 kr per månad, med full subvention.

När det gäller kranskommunerna i Malmö är jag beredd att hålla med Leif Jakobsson i en del. Jag vill pröva någonting som många allmännyttiga bostadsföretag är inne på. Om Leif Jakobsson hade haft rätt till ytterligare inlägg hade det varit intressant att höra hans syn på detta. Det är inte säkert att bostadsrätten är den rätta associationsformen i sådana områden. Om man vill äga sin bostad i sådana bestånd utan att behöva ändra hela beståndet till bostadsrätter erbjuder det vi vill införa, nämligen ägarlägenheter, en möjlighet.

Detta är något som fler och fler av de allmännyttiga bostadsföretagen talar om. I stället för att lämna över till svaga bostadsrättsföreningar kan man låta de starka kommunala bostadsbolagen ha kvar och bli ansvariga för de samfälligheter som blir. De som successivt får köpa sina bostäder får då trygghet och stabilitet och möjlighet att göra en bostadskarriär. Det kan bli ägarlägenheter.

Det är en fråga som Leif Jakobsson och jag får fundera på. Jag tycker att det är en spännande möjlighet att se hur vi framöver kan utnyttja allmännyttan som en stabil grund för att fler kan få äga sina lägenheter utan att man slår sönder det som Leif Jakobsson och jag är ense om, nämligen att hyresrätten är viktig. Vi ska tillsammans med hyresgäströrelsen, de allmännyttiga bostadsföretagen och fastighetsägarna diskutera hur vi kan utveckla detta och hur också ägarlägenheter kan bli ett viktigt inslag för att bryta segregationen och ge människor möjlighet till en bostadskarriär.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2006/07:159 om Vin & Sprit i Sundsvall

Anf. 10 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Hans Stenberg har frågat finansminister Anders Borg om vilka åtgärder han kommer att vidta för att trygga jobben vid Vin &

Sprits anläggning i Sundsvall. Ansvar i regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Bakgrunden till frågan är att Vin & Sprit i december förra året kommunicerade att bolaget överväger att lägga ned fabriken i Sundsvall år 2008. Bakgrunden är enligt bolaget att beläggningen i fabriken kraftigt sjunkit under en längre tid och att det därför är svårt att ekonomiskt försvara en fortsatt produktion i anläggningen.

Vin & Sprit agerar på fullt marknadsmässiga villkor och har i uppdrag att agera så att bolagets konkurrenskraft och därmed värde skyddas och stärks. Mot denna bakgrund har bolaget under årens lopp både valt att lägga ned produktionsanläggningar ibland annat Tjeckien, Danmark och Sverige och samtidigt investerat i ny produktionskapacitet, inte minst i Åhus, där Absolut Vodka produceras. Att bolag löpande effektiviserar sin verksamhet genom till exempel förändringar i produktionsstrukturen, för att hävda sin konkurrenskraft, måste ses som naturliga inslag i ett bolags utveckling.

Det är bolagets styrelse och ledning som har och ska ha det fulla ansvaret att fatta nödvändiga beslut för att bolaget ska utvecklas och stärka sin konkurrensförmåga. I detta ingår även att ta ansvar för investeringar och eventuella nedläggningar.

Det är beklagligt att bolaget ser det nödvändigt att pröva en nedläggning av verksamheten i Sundsvall och jag utgår från att bolagets ledning sköter detta på ett föredömligt sätt och tar ansvar för att en eventuell nedläggning sker i samarbete med lokala företrädare och med omtanke om den personal som påverkas.

Regeringen anser inte att ett statligt ägande är ett lämpligt verktyg för att skapa eller försöka bibehålla arbetstillfällena. I stället vill vi genom att förbättra de allmänna villkoren för företagande, investeringar och anställningar skapa förutsättningar för tillväxt i hela Sverige.

Anf. 11 HANS STENBERG (s):

Fru talman! Jag tackar för svaret på interpellationen, även om jag hade hoppats på en mer offensiv inställning från statsrådet.

Jag vill säga att jag ställde den här interpellationen till Mats Odell, men fick besked från Regeringskansliet att det var Anders Borg som skulle svara på den. Det är ju bra att regeringen har klarat ut vilket statsråd som ska svara på interpellationen, men det hade varit ännu bättre om något statsråd kände ansvar för sakfrågan.

Beskedet om den planerade nedläggningen av fabriken i Sundsvall väcker stor oro, inte bara bland de anställda och underleverantörerna. En flytt av produktionen utomlands får ju en rad andra negativa effekter. Det är dels det självklara att mer än 100 människor mister jobbet direkt i företaget och hos underleverantörerna, dels att en väldigt lång tradition av tillverkning och i vissa fall unikt yrkeskunnande försvinner ut ur landet.

Jag vill påstå att det inte är vanligt att ett statligt företag flyttar produktionen ur det egna landet. Det är nog ganska ovanligt, vill jag påstå.

Man skulle kunna förvänta sig att regeringen är bekymrad över detta och över de förlorade jobben, särskilt med tanke på att man drev sysselsättningsfrågan så oerhört engagerat i valrörelsen. I dag tycks inte engagemanget för de här jobben vara lika stort.

Det som upprör mig mest är att det faktiskt rent företagsekonomiskt är en tveksam kalkyl bakom förslaget. Sundsvallsfabriken går bra. Den går stadigt med vinst. Däremot har man en överproduktion inom hela Vin & Sprit. Vad man också tycks glömma bort i sammanhanget är att det kommer att krävas stora investeringskostnader om man flyttar verksamheten utomlands.

Om man gör den utflyttningen av produktionen kommer staten, lands-tinget och kommunen att gå miste om betydande skatteintäkter. Det borde väl en biträdande finansminister oroa sig över? Men det tycks som att Mats Odell gladeligen avstår också från dessa inkomster.

Detta har jag faktiskt väldigt svårt att förstå. Därför vill jag fråga Mats Odell: Kommer regeringen verkligen inte att göra någonting för att trygga jobben vid Vin & Sprit i Sundsvall?

Anf. 12 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Jag vill tacka Hans Stenberg för en konstruktiv attityd i denna fråga som ju är ett av många exempel på globaliseringens effekter.

Först kanske vi ska konstatera att något formellt beslut ännu inte är fattat av styrelsen och att det är styrelsen som bär hela ansvaret för bolagets produktionsanläggningar och strukturen på detta.

Jag fick frågan: Tänker Mats Odell inte göra någonting för att säkra jobben i Sundsvall?

Jag skulle vilja säga till Hans Stenberg att det som han och jag skulle kunna göra tillsammans, och som jag gärna arbetar för i mitt parti, är att faktiskt ytterligare trycka på för att Sverige inom EU ska skapa möjligheter för att ha mera kvantitativa restriktioner för införsel av alkohol. Det är ju där som skon klämmer. Det är sedan vi i praktiken har fått fria införselkvoter som tillverkningen i Sundsvall har minskat dramatiskt.

När Hans Stenberg talar om att detta är någonting som går med en stadig vinst så är det en profetia som man nog törs ifrågasätta. En bakgrund till den uppkomna situationen är just att de volymer som tappas i Sundsvall dramatiskt har minskat under de senaste åren. De har alltså minskat med 22 % sedan 2003 och med en fortsatt mycket negativ prognos. Ett huvudskäl till det är just att svenska konsumenter köper allt mindre av denna typ av varor till förmån för lågbeskattad sprit i grannländerna. Det är pris och inte kvalitet som gäller vid denna gränshandel.

Det som Hans Stenberg och jag möjligtvis kan göra är att tillsammans med våra partikamrater och så många andra som möjligt verka för att folkhälsoaspekten i dessa frågor ska slå igenom också på EU-nivå. Där har arbetet gått betydligt bättre än vad man hade anledning att tro för bara några år sedan. Det har alltså skett en omsvängning. Jag vill inte säga att detta är någonting som styrelsen har vägt in. Men jag tror att det framöver är mycket som talar för att folkhälsoaspekten när det gäller synen på alkohol, inte bara som en jordbruksprodukt och en handelsvara utan som något som också har större konsekvenser, faktiskt kan slå igenom också för en verksamhet av detta slag i vårt land.

Anf. 13 HANS STENBERG (s):

Fru talman! Mats Odell och jag är överens om att det behövs en skärpning av införselreglerna. Men jag vill ändå påminna om att EU-domstolens utslag när det gäller Internetimporten av sprit har gjort att vi

har fått en situation där den totala alkoholkonsumtionen faktiskt minskar samtidigt som försäljningen på Systembolaget ökar. Det är i alla fall ett steg på vägen. Men jag är gärna med och jobbar för att begränsa privatimporten.

Men åter till huvudfrågan. Jag är ändå lite förundrad över regeringens inställning. Var är ägaransvaret? Var är helhetssynen? Om man flyttar denna produktion från Sundsvall ökar möjligen Vin & Sprits vinst marginellt. Det handlar om en marginell förändring av Vin & Sprits totala vinst. Men minuset för ägaren, för statskassan, blir jättestort. Dessutom blir det ett stort minus för kommuner och landsting.

Jag skulle i det privata näringslivet vilja se ett företag tillåta ett dotterbolag inom koncernen att göra strukturförändringar som i och för sig ger dotterbolaget en liten vinstökning men som orsakar koncernen stora förluster. Det är precis det som händer i detta sammanhang ur statens synvinkel.

Jag tycker att det är beklagligt att regeringen är så låst vid teoretiska principer om fritt företagande och om att de statliga företagen ska sköta sig själva och inte ser till landets och medborgarnas bästa.

Det finns också en annan aspekt på hela denna diskussion. Det handlar om ett kulturarv. Det bästa exemplet på det är Grönstedts konjak och stommen till denna konjak som har funnits i landet i över 100 år. Man tillverkar en konjak som på tävlingar runtom i världen har fått oerhört många priser för sin väldigt höga kvalitet. Om man lägger ned fabriken i Sundsvall försvinner denna stomme ut ur landet och med det också det speciella yrkeskunnande som är knutet till detta. Jag kan tänka mig att en del fransmän och andra kommer att jubla över ett sådant beslut.

Samma sak kommer förmodligen att hända med specifika drycker som punsch och många av våra kryddade snapsorter. Om man lägger ned fabriken i Sundsvall kommer det inte längre att tillverkas något kryddat brännvin i Sverige. Det kan möjligen göra en och annan nykterist glad. Men det är fler än jag som tycker att det är gott med en nubbe till sillen på midsommarafton. Jag är ganska övertygad om att om det blir en flytt utomlands kommer många av dessa kryddade sorter att försvinna.

Jag tycker också att det är märkligt att man gör denna flytt nu när regeringen planerar att sälja hela Vin & Sprit. Jag gillar inte försäljningen av Vin & Sprit. Men om man nu ska göra det, vore det då inte klokare att låta en ny ägare ta ett strukturbeslut?

Sundsvallsfabriken är en modern och effektiv fabrik med hög produktionskapacitet. Det är fullt möjligt att hitta en separat köpare till den anläggningen och inte lägga ned den före försäljningen.

Därför vill jag fråga Mats Odell: Om man nu ska sälja Vin & Sprit, vore det då inte rimligt att avvakta med omstruktureringen till dess man vet vilket intresse som det finns på marknaden för olika produktionsanläggningar?

Anf. 14 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Den sista frågan som Hans Stenberg ställde är naturligtvis alldeles rimlig. Men han får ställa den till styrelsen eftersom detta utan tvekan är en styrelsefråga.

När det gäller frågan om var ägaransvaret finns vill jag säga att jag inte ställer upp på Hans Stenbergs modell, alltså att staten genom ett

ägande ska konservera så att säga ohållbara strukturer. När jag säger ohållbara gör jag det därför att jag vill att Hans Stenberg ska fundera på vad det blir för arbetsmiljö för människor som jobbar i en anläggning med ständigt minskande produktion. Frågan är om man inte snart kan tala om att folk är undersysselsatta. Hur känns det att veta att detta snart är något slags Amsverksamhet, om man ska dra Hans Stenbergs principer i ett lite längre perspektiv.

När han kallar detta för teoretiska principer om fritt företagande blir jag väldigt bekymrad. Jag trodde att Hans Stenberg och hans parti hade kommit lite längre i tänkandet när det gäller fritt företagande som trots allt måste vara grundbulten för välfärdsutvecklingen i vårt land. Om vi tror att det är statligt ägande av företag med minskande produktion, då är vi ute på väldigt farlig mark.

Hans Stenberg vill inte främja konsumtion av sådana produkter. Men när han säger att han vill ta sig en nubbe till sillen, så vill jag säga att det inte ger särskilt många jobb i Sundsvall.

Anf. 15 HANS STENBERG (s):

Fru talman! Att Mats Odell och regeringen skulle känna något slags ansvar för den kulturhistoriska aspekten på att man flyttar ut konjakstillverkningen ur landet och att man lägger ned produktionen av många av våra kryddade brännvinsorter hade jag inte heller förväntat mig. Däremot hade jag förväntat mig att den biträdande finansministern skulle vara något mån om statsinkomsterna. Han talar här om en ohållbar struktur och överproduktion eller minskande produktion. Problemet för Vin & Sprit är att man har överproduktion i hela koncernen. Hur man fördelar det mellan de olika fabrikererna är en sak för sig.

Vad man nu är på väg att göra är att lägga ned en anläggning för att minska den totala kapaciteten. Det är ett klassiskt sätt att trycka upp priserna, att minska tillgången så att man kan få bättre betalt för sina produkter på marknaden. Jag tycker inte att regeringen ska medverka till det.

Jag återvänder till där jag började. Vin & Sprit i Sundsvall är en välskött och effektiv fabrik med kunnig och engagerad personal. Jag hoppas att den löntagarkonsult som nu är engagerad ska kunna komma med så starka fakta att anläggningen kan drivas vidare så att man kan vidareutveckla de starka varumärken som ändå finns för Vin & Sprit.

Tyvär har vi i dag fått ett väldigt klart besked från Mats Odell och regeringen. Regeringen kommer uppenbarligen inte att göra ett dugg för att trygga jobben i Sundsvall. Det tycker jag är ett dystert besked att ta hem både till de anställda vid Vin & Sprit och till kommunledning och andra som har engagerat sig i fabriken överlevnad.

Anf. 16 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Jag har redan beklagat att styrelsen tvingats överväga detta. Jag vill helt och fullt hålla med Hans Stenberg i hans förhoppning att löntagarkonsulten ska kunna lägga fram fakta som kan vara ett bra underlag för styrelsen när den ska fatta sitt beslut så småningom.

Det gäller att vara ansvarig för statsfinanserna och konstatera att vi har en överkapacitet vad gäller produktion. Oavsett vilken typ av pro-

duktion det är fråga om där vi har överkapacitet har vi inte råd att fortsätta med det.

Jag förstår Hans Stenbergs ambition att om vi ska ha överkapacitet någonstans så bör den ligga i Sundsvall. Det förstår jag. Men det är trots allt en styrelsefråga. Jag har förtroende för att styrelsen i samarbete med den löntagarkonsult som finns ska fatta ett beslut som trots allt långsiktigt blir så bra som möjligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2006/07:142 om utsatta kvinnors ekonomiska situation

Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Carina Ohlsson har frågat statsrådet Sven Otto Littorin vad han avser att göra för att säkra utsatta kvinnors ekonomiska situation vid arbetslöshet. Interpellationen har överlämnats till mig.

Carina Ohlsson skriver i interpellationen bland annat om förändrade ersättningsnivåer vid arbetslöshet och vilka konsekvenser det kan få för utsatta kvinnor.

I budgetpropositionen föreslår regeringen en rad åtgärder för att flera ska kunna delta i arbetslivet. Dessa åtgärder kommer även att komma de utsatta kvinnorna till del. När det gäller ersättningsnivåerna vid bland annat arbetslöshet vill jag betona att arbetslöshetsförsäkringen ska ge människor trygghet vid tillfälliga perioder av arbetslöshet men inte fungera som en långsiktig försörjning.

Min uppfattning är att det största problemet för den grupp av kvinnor som Carina Ohlsson tar upp är det våld som män utövar mot dessa kvinnor. För regeringen är det en prioriterad fråga att bekämpa mäns våld mot kvinnor. För att på allvar komma åt problemet är det viktigt med ett helhetsperspektiv. Regeringen kommer att utarbeta en nationell handlingsplan för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. En handlingsplan måste innehålla konkreta åtgärder för att förebygga brott och öka skyddet för våldsutsatta kvinnor. Det räcker inte bara med åtgärder för att stödja kvinnan och de barn som bevittnar våld i familjen. Det behövs också insatser som tar sikte på de män som utövar våld.

Regeringen har också tillkallat en utredare för att se över vilka skyddsåtgärder som är lämpligast för att förstärka skyddet för personer som utsätts för hot eller förföljelse (dir. 2006:84). I utredarens uppdrag ingår bland annat att överväga om det finns behov av ett kompletterande ekonomiskt stöd i fall då personer utsätts för till exempel upprepade och allvarliga hot. Utredningen ska redovisas senast den 30 september 2008.

Det är vidare viktigt att kommunerna tar sitt ansvar för att hjälpa och stödja våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Regeringen har nyligen till riksdagen överlämnat en proposition om socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor. Avsikten med förslagen i propositionen är att förtydliga socialtjänstens ansvar för brottsoffer, särskilt våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Regeringen anser att det krävs en ambitionshöjning på området. Förutom en skärpning av socialtjänstlagen, som tydliggör kommunernas ansvar, aviseras i propositionen en rad

kompletterande åtgärder för att bland annat förbättra kunskapen och stärka tillsynen inom det aktuella området.

Som framgått av mitt svar avser regeringen att vidta en rad olika åtgärder inom många olika områden för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. En del i detta handlar också om att ekonomiskt förbättra situationen för vissa särskilt utsatta kvinnor.

Anf. 18 CARINA OHLSSON (s):

Fru talman! Vi kunde höra statsministern läsa upp regeringsförklaringen här i kammaren i höstas. Jag tyckte att det lät lovande när jag hörde att hotade kvinnor ska skyddas och utsatta kvinnors ekonomiska trygghet säkras. Sedan vet vi vad som hände.

Det fanns också med i regeringsförklaringen att villkoren och ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen ska försämrats. Detta träder i kraft fullt ut i mars. Det kommer troligen i än högre grad att drabba kvinnor som utsatts för våld.

En konsekvens av våldet och den inskränkning av frihetsgraden som kvinnorna drabbas av är inte sällan perioder av arbetslöshet och sjukdom. Det var därför jag ställde frågan till arbetsmarknadsministern om hur utsatta kvinnors ekonomiska situation vid arbetslöshet ska säkras.

Tyvärr tycker jag inte att jag får svaret av justitieministern. Det tycks inte hjälpa att tre ministrar från det största regeringspartiet är inblandade i frågan. Det verkar mer handla om fina ord och retorik än konkreta förslag.

Svaret från justitieministern blir att regeringen har tillkallat en utredare för att bland annat överväga om det finns behov av ett kompletterande ekonomiskt stöd i fall då personer utsätts för till exempel upprepade och allvarliga hot. Utredningen ska redovisas senast den 30 september 2008.

Det är tydligen mycket lättare att snabbutreda förslagen till försäkringarna i arbetslöshetsförsäkringen och verkställa dem än att trygga situationen för kvinnor som utsatts för våld.

Jag kan tipsa om att det redan finns utredningsmaterial att ta del av för att skynda på verkställandet. Det är bland annat *Kostnader för våld mot kvinnor* från Socialstyrelsen. Den är alldeles färsk. Den kom ut strax före jul. Boken *Räkna med kostnader: en fallstudie om mäns våld mot kvinnor* kom ut i somras. Rikskvinnocentrum, som numera är ett nationellt kunskapscentrum mot mäns våld mot kvinnor, har också gett ut flera rapporter som belyser detta problem. I alla dessa kan man se att kvinnor som utsatts för våld ofta har perioder av arbetslöshet och sjukskrivning som beror på och är en del av våldets konsekvenser.

Justitieministern säger också att regeringen avser att ”vidta en rad olika åtgärder inom många olika områden för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. En del i detta handlar också om att ekonomiskt förbättra situationen för vissa särskilt utsatta kvinnor.”

Vad menar justitieministern med ”vissa”? Vilka ska inte få en förbättrad ekonomisk situation? Är justitieministern inte överens med det man kan läsa i regeringsförklaringen?

Prot. 2006/07:51
19 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Jag är i högsta grad delaktig i det som står i regeringsförklaringen och ställer naturligtvis upp på det. De generella förändringarna i a-kassa och sjukpenning har diskuterats mycket i kammaren.

När det gäller frågan om de utsatta kvinnor som Carina Ohlsson tar upp är hoten huvudproblemet. Det faktum att kvinnor utsätts för hot, inte kan arbeta, inte orkar med sin situation och har svårt att klara vardagen måste vi göra någonting åt. Det är ett av skälen till att den regering som jag sitter i lägger mer pengar än någonsin på rättsväsendet – för fler poliser, för bättre insatser i kriminalvården och för snabbare handläggning av dessa ärenden.

Ett problem som har att göra med det interpellanten tar upp är att det ofta tar evinnerligt lång tid innan de ärenden som dessa kvinnor är en del av hanteras. Under den tiden ökar hoten och problemen. Kvinnorna hamnar då i ett utanförskap och befinner sig kanske under långa perioder i en situation då de inte kan arbeta.

En del av de åtgärder som vi genomför på det arbetsmarknadspolitiska området, till exempel nystartsjobben, kommer att ha betydelse för dessa kvinnors möjlighet att komma igen och faktiskt komma in på en arbetsmarknad som de har tvingats att lämna på grund av sin utsatthet.

Huvudproblemen är alltså att komma åt hoten och att göra någonting åt dem.

Sedan har jag tillsatt en utredning som särskilt ska titta på utsatta kvinnors situation. Det har utretts tidigare men det räcker inte till. Exempelvis vet vi att besöksförbud överträds hela tiden. Vi behöver kanske skärpa hur det hanteras, med elektronisk fotboja och annat.

Så sent som i förrgår träffade jag en kvinna som under ganska lång tid har levt med skyddad identitet. De är inte så många, dessa kvinnor, men deras sociala och mänskliga situation är helt förödande. Just för dessa kvinnor, som samhället uppenbarligen inte har klarat av att skydda, finns det stora ekonomiska och sociala problem. Jag har därför tyckt att vi i utredningen ska titta just på den särskilda kategori som är värst utsatt för att se vilket ekonomiskt stöd som krävs och hur situationen ska hanteras när polis och andra rekommenderar en kvinna att under perioder gå under jord med sina barn. Nu fungerar inte regelverket. Alla myndigheter tycks skylla på varandra, och kvinnorna är mycket utsatta och ensamma.

Jag har också sett att det i riksdagen finns ett engagemang där man funderar över hur kvinnor i den situationen på ett rimligt sätt ska kunna administrera det som måste hanteras. Jag tror att det finns mycket mer att göra här. Det är det jag menar med vissa särskilt utsatta kvinnor.

Men sedan har vi hela skalan, den stora gruppen av kvinnor som av och till har en svår situation. Våld mot kvinnor är ju inget litet problem. Jag tror att arbetslösheten och utanförskapet många gånger är ett problem. Vad mannen gör i dessa situationer är att försöka knäcka det sociala nätverket för kvinnan som redan har det besvärligt. När en kvinna står utan arbetskamrater, grannar och sitt sociala nätverk uppstår problem. I det sammanhanget är regeringens jobbskapande politik oerhört central.

Men, och nu kommer jag till poängen igen, om vi inte får polisen och rättsväsendet att klara av att ge kvinnor skydd och att hantera dessa ärenden snabbt och effektivt har vi ändå inte löst problemet. Frågan är komplex av det skälet att vi ser behov av ett handlingsprogram där vi kan jobba över gränserna.

Vi ser de ekonomiska problem som drabbar dessa kvinnor. Generella åtgärder påverkar naturligtvis också deras situation. Det är inte avsikten. Vi vidtar åtgärder för att försöka rätta till de bekymmer som finns när det är som allra värst.

Anf. 20 CARINA OHLSSON (s):

Fru talman! Vi hör justitieministern säga i svaret – och vi kan också se det i det skriftliga svaret – att hennes uppfattning är att det största problemet för den grupp av kvinnor som jag har tagit upp är det våld som män utövar mot dessa kvinnor. Det är jag helt överens med justitieministern om.

Men sedan kan man fortsätta att läsa att det för regeringen är en prioriterad fråga att bekämpa mäns våld mot kvinnor och att det är viktigt med ett helhetsperspektiv för att på allvar komma åt problemet. Där är vi också överens. Men har vi då samma syn på vad helhetsperspektivet innebär? Och har vi samma definition av vad våld är? Våld är ju inte bara fysiskt. Det kan handla om hot och även om ekonomiskt, materiellt och socialt våld och ett frihetsinskränkande med mera. Det kan till exempel innebära att man måste flytta och vara hemma från jobbet, vilket kan leda till att de villkor som nu är satta för den nya arbetslöshetsförsäkringen inte kommer att uppfyllas. Hur ska då kvinnan känna en trygghet för att kunna bryta upp från det destruktiva förhållandet? De förslag som läggs fram och har lagts fram här inskränker också frihetsgraden i stället för att öka den. De gör att man inte kan välja liv och välja att leva i frihet. Många gånger handlar det inte om en planerad flytt utan om en flykt, ibland utan att någonting i förväg är ordnat såsom bostad, barnens skolgång, förskola och arbete.

En del våldsutsatta kvinnor behöver också skyddade personuppgifter, precis som justitieministern har tagit upp. Detta medför också ökade kostnader för kvinnan i fråga. Det går till exempel inte att köpa något på avbetalning eftersom man då måste lämna ut både namn, adress och personnummer. Det innebär en risk att använda bibliotekskort, terminskort för resor till och från skolan, högkostnadsskydd etcetera. Detta gör att dessa kvinnor ofta måste välja bort sådana saker, som annars gör ekonomin bättre. Det kan också medföra svårigheter att försörja sig eftersom det innebär en risk att lämna sina personuppgifter till en arbetsgivare eller utbildningsinrättning.

Därför tycker jag att det är ett något lättsinnigt svar som justitieministern ger här när det gäller ersättningsnivåerna vid arbetslöshet bland annat. Jag vill betona att arbetslöshetsförsäkringen är en del i helheten. Man måste som människa känna den trygghet som det innebär att vid tillfälliga perioder av arbetslöshet kunna få ersättning. Men det gäller också vid längre perioder. Man kan nämligen se att de utsatta kvinnorna har längre perioder av arbetslöshet än genomsnittet och därför måste man också garantera den här tryggheten.

När statsministern läste upp regeringsförklaringen trodde jag att de ord som han sade innebar någonting. När man ser detta redan nu och kan förstå det så måste det ingå i den helhetssyn som justitieministern tar upp. Man ser ju redan att det här kommer att leda till försämringar. Då kan man inte vänta på att en utredning ska tala om det 2008 och sedan komma med förslag. Man måste se problemet, ta tag i det och göra någonting åt det.

Jag är helt överens med justitieministern när hon säger att vi ska trygga de flestas egen försörjning med arbetstillfällen. Men den sanningen och verkligheten lever inte alla dessa kvinnor i. Därför måste man se problemet nu. Man kan inte se det utifrån någon sorts vision eller önskedröm. De här kvinnorna finns i realiteten *nu*. Förstärkningar av rättsväsendet och sådant kommer kanske framöver, men kvinnorna finns nu och försämringarna kommer att börja gälla den 1 mars. Det går alltså inte att vänta till någon gång in på 2009 för att då säga: Oj, blev det sådana konsekvenser för de här kvinnorna! Jag tror att justitieministern menar att det är en del av den här gruppen som befinner sig utanförskap.

Anf. 21 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Carina Ohlsson frågar mig om vi har samma syn på våld mot kvinnor – att det kan uttryckas på olika sätt och se väldigt olika ut. Jag tror att våra verklighetsbilder är ungefär desamma. Sedan är vi nog inte helt överens om åtgärderna.

Den som utsätts för hot och förföljelse kan drabbas av svåra ekonomiska påfrestningar. Vi kan hålla oss till detta en liten stund. Det kan vara svårt att utföra ett normalt arbete. Man kanske under lång tid måste hålla sig gömd eller tvingas att lämna sitt hem, eller man kanske helt enkelt inte orkar med det hela. Då hamnar man i olika typer av bidragsberoende. Då har vi socialförsäkringssystemet, och det finns också en del rättigheter till brottsskadeersättning och annat.

När man genomför förändringar i den här typen av socialförsäkringssystem i syfte att göra det lättare att få fler i arbete och att skapa fler jobb tas det inte hänsyn till vad som är orsaken till att man hamnar i den ekonomiska svårigheten. Det hela slår generellt.

Jag har sagt att jag ser att det finns kvinnor som i vissa situationer på ett orättvist sätt hamnar i problem. Där har vi ett ansvar hos kommunerna, i socialtjänsten och på andra ställen. Men det räcker naturligtvis inte, och det är skälet till att vi tittar på det här perspektivet.

Men när det gäller kvinnor generellt, och den stora grupp av kvinnor som utsätts för olika typer av hot, förföljelse och manligt förtryck – om man får säga så till kammaren – är det ändå enligt min uppfattning så att kvinnors frihet står och faller med ekonomisk självständighet och möjligheten att få ett arbete. Detta må vara allmänt och generellt, men då är vi tillbaka i den orättvisa som finns i att våra arbetsmarknader ser olika ut. Kvinnor arbetar deltid och har större svårigheter. Det handlar om hela jämställdhetsproblematiken, som vi måste arbeta med på olika sätt.

Jag kommer inte undan uppfattningen att möjligheterna för fler att få ett arbete och att slippa ett bidragsberoende är A och O.

Vi har haft år med en situation där den enda lösningen för många kvinnor har varit bidragsberoende. Det är i grunden en form av ofrihet. Vi vill – och det är naturligtvis en vision – försöka ta oss ifrån den allmänna situationen så att fler kan känna tryggheten i egen försörjning genom eget arbete. Det är skälen till de allmänna insatserna. Syftet är inte, även om jag ser att det kan slå på det sättet i några fall, att göra en svår situation värre. Det är därför det krävs särskilda insatser för kvinnor i de här speciella situationerna.

Då måste vi jobba med brottsofferfrågorna. Då måste vi se den här särskilda situationen, och vi måste pressa handläggningstiderna så att rätten snabbare kan ta ställning till huvudfrågorna. Vi måste också se till att de män som inte förstår sig på hur man hanterar vettiga relationer får behandling och stöd och väldigt tydliga signaler om att vi inte accepterar detta.

Jag uppfattade ändå att huvudfrågan som Carina Ohlsson lyfte fram är problematiken med just de här kvinnorna som är så ansatta att deras ekonomi brakar samman och att man ser problemen med försäkringsförändringarna. Jag säger: Så är det! Men allmänt sett och över tid är det ändå bättre att fler har en möjlighet att komma in i arbete.

Sedan vill jag gärna se nystartsjobben som en möjlighet för de här kvinnorna. Många av dem har under lång tid, kanske 20 års äktenskap, levt under sådana förhållanden att de har stått utanför och fått leva på olika typer av bidragsförsörjning. För dem är det en möjlighet när vi nu underlättar och uppmuntrar arbetsgivare att ta sig an människor som har stått utanför arbetsmarknaden länge. Det är en möjlighet till en nystart, och det tror jag kommer att vara väldigt betydelsefullt för många kvinnor, det gäller åtminstone en del av dem jag har mött.

Anf. 22 CARINA OHLSSON (s):

Fru talman! Justitieministern säger att vi ska hålla oss till de ekonomiska förutsättningarna. Det var just det som var min fråga, men jag tycker inte att svaret höll sig till de ekonomiska förutsättningarna. Det tog upp helhetsbegrepp och annat. Jag går gärna tillbaka och talar om de ekonomiska förutsättningarna i mitt sista inlägg här.

Jag tycker mig höra att justitieministern håller med mig om att det kommer att bli ekonomiska konsekvenser för de kvinnor som har utsatts för våld när man sänker ersättningarna i arbetslöshetsförsäkringen. Där tycks vi vara överens. Om man vet det från början och också har skrivit i regeringsförklaringen att man ska säkra den ekonomiska situationen för kvinnor som har utsatts för våld tycker jag att detta går stick i stäv. Det är då jag säger att det är fina ord men inte några konkreta förslag för att komma åt det här problemet.

Jag är helt överens med justitieministern om att alla ska ha en egen försörjning och ett eget jobb, och det gäller naturligtvis även våldsutsatta kvinnor. Men verkligheten ser inte alltid ut som de politiska visioner och de politiska mål vi har. Under tiden måste man också se helheten och se dem som lever i detta utanförskap och i denna ofrihet. Man måste ta sig an det och faktiskt göra någonting åt det. Jag tycker att man har än större ansvar om man till och med har skrivit det i regeringsförklaringen. Man kan inte vänta på att en utredning ska visa detta år 2008 när man ser det redan nu.

Kom med konkreta förslag för att trygga de ekonomiska villkoren för de här kvinnorna! Justitieministern säger att man ska skynda på handläggningstider och sådant. Ja, det är ett jättebra förslag. Det är bra förslag som kommer om socialtjänstens ytterligare ansvar. Men det innebär inte att man inte ska göra någonting åt det här problemet under tiden som de här kvinnorna väntar på att de ska få sysselsättning och arbete. Nystartsjobben kan vara en bra sak. Jag vet att många av de här kvinnorna också har haft plusjobb och också gått arbetsmarknadspolitiska utbildningar. Det är också bra förslag.

Anf. 23 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! För det första vill jag säga att möjligheten att få och behålla ett arbete berör faktiskt kvinnors ekonomiska situation. För det andra sade jag redan tidigare att generella åtgärder som reducerar bidragsnivåer påverkar alla, oavsett skälen till att man befinner sig i den situationen. Vi är helt överens om det. Det är just därför som vi tittar på möjligheterna att komma med ekonomiska stöd eller hitta lösningar för de grupper som är väldigt utsatta.

Då kan man säga att det är fånigt att utreda det, för det tar tid. Problemet är att vi tidigare har haft en regering som inte har gjort någonting åt den ekonomiska situationen mer än legat på en allmänt något högre nivå under lång tid. Den här typen av kvinnor har haft det väldigt besvärligt tidigare också. Trots att polis och andra har rekommenderat dem att hålla sig undan och kanske inte gå till jobbet utan vara hemma med barnen, har de inte fått ett ekonomiskt stöd som har hjälpt dem tillräckligt för att de ska kunna känna sig trygga och ha en vettig ekonomisk situation.

Jag tror nog ändå att det finns skäl att titta på den frågan i särskild ordning och försöka göra någonting åt den. Den har funnits och finns fortfarande. Jag tycker ändå att vi gör någonting åt det problemet.

I det här sammanhanget måste man också lyfta fram det problem som har funnits med de långa tiderna av utsatthet som drabbar de här kvinnorna. Den sega handläggningstiden och svårigheterna för polis och andra att agera har ställt till bekymmer. Då kan jag konstatera att Socialdemokraterna inte ens i år har lyckats lägga mer pengar till polisen. Ni vill tvärtom dra ned resurserna i förhållande till vad vi lägger. Vi prioriterar de här frågorna för att snabbare ingripa och ge de här kvinnorna skydd så att de ska kunna gå till sitt arbete och hantera sin situation. Socialdemokraterna vill dra ned på de insatserna. Det ställer ju till det ännu värre.

Bidragsnivåerna är inte A och O. Det är möjligt att en sådan här debatt blir väldigt bred när man tittar på helheten. Men jag måste ändå säga att den jättesatsning vi gör på rättsväsendet kombinerat med att vi faktiskt tittar på dessa kvinnors ekonomiska situation innebär att vi förhoppningsvis kan se konkreta förbättringar om en tid.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Berit Andnor har frågat statsminister Fredrik Reinfeldt om han avser att i framtiden ställa samma krav på beredning av lagstiftningsärenden som när det gäller förvaltningsärenden om ekonomiska bidrag, till exempel Svenska Friidrottsförbundets ansökan om statligt stöd vid ett eventuellt friidrotts-VM i Göteborg.

Interpellationen har överlämnats till mig.

I regeringsformen, en av våra grundlagar, sägs att vid beredningen av regeringsärenden ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Vidare sägs att sammanslutningar och enskilda i den omfattning som det behövs ska ges tillfälle att yttra sig.

I Regeringskansliet finns därför sedan länge riktlinjer och väl utarbetade arbetsrutiner för hur regeringsärenden ska beredas. Detta gäller både lagstiftningsärenden och förvaltningsärenden.

Det är i första hand regeringen som tar initiativ till ny lagstiftning. Regeringen har därför också ett betydande ansvar i arbetet med att upprätthålla en god kvalitet i lagstiftningen. Regeringen har därmed också ansvaret för att lagförslag bereds. I lagstiftningsprocessen är det skriftliga förfarandet det normala sättet att inhämta synpunkter på förslagen. Inom ramen för ett sådant förfarande kan ett remissmöte fylla en kompletterande funktion. Ett förenklat beredningsförfarande, exempelvis underhandskontakter med berörda myndigheter, bör bara komma i fråga i undantagsfall.

Det är denna linje som regeringen arbetar efter.

Regeringen tillträdde den 6 oktober förra året. Det är en regering med ett ambitiöst program som väljarna ville ha genomfört. Den nya budgetordningen som riksdagen tillämpar innebär emellertid att budgetpropositionen skulle lämnas till riksdagen den 16 oktober, alltså i princip omedelbart efter regeringsskiftet. Tidsramen för den nytillträdda regeringen var alltså mycket snäv. De svårigheter som det innebär diskuterades i samband med tillkomsten av den nya budgetordningen och lagstiftaren godtog att en sådan situation skulle kunna hanteras på ett särskilt sätt. Som jag framförde i ett interpellationssvar i november förra året anser jag att regeringen i arbetet med budgetpropositionen helt uppfyllde det krav på beredning som kan ställas i det undantagsfall som det var fråga om.

Även när det gäller handläggningen av förvaltningsärenden arbetar regeringen efter linjen att de ska beredas i enlighet med de riktlinjer och väl utarbetade arbetsrutiner som finns i Regeringskansliet. Det gäller även den fråga som interpellanten har tagit upp.

Handläggningen av såväl lagstiftnings- som förvaltningsärenden har alltså uppfyllts och ska även fortsättningsvis uppfylla de krav på beredning som ställs.

Anf. 25 BERIT ANDNOR (s):

Fru talman! Jag tackar för svaret.

Frågan om statsministern ställer samma krav på beredning av de förslag som väcks i de egna departementen som man ställer på Svenska Fri-

idrottsförbundet besvaras här i dag av justitieministern. Det är i sig intressant, tycker jag. Det betyder ju att statsministern överlåter ansvaret för att regeringens ärenden är väl beredda åt en fackminister.

Det finns förvisso ett ansvar för hur regeringsärenden ska beredas hos Justitiedepartementet, och därför är det helt formellt riktigt att statsministern inte skulle vilja ta debatten här i kammaren. Men man kan ju då självfallet fråga sig varför han i Svenska Dagbladet före jul uttalar sig som om han hade ansvaret för frågan om hur regeringsärenden är beredda. Det kan väl ändå inte vara så illa att statsministern gärna pratar i denna fråga med journalister men gömmer sig bakom formalia när riksdagsledamöter vill diskutera hans regerings totala misslyckande när det gäller regeringens beredning av ärendena?

Nu har ju justitieministern ändå tagit på sig att försöka förklara varför statsministern ställer andra krav på sina statsråd jämfört med de krav som han ställer på Svenska Friidrottsförbundet. Det besked vi har fått här i dag är att det ställs likadana krav på alla ärenden. Det är ju en något annorlunda bild jämfört med hur verkligheten ser ut.

När det gäller just den här ansökan, som statsministern kommenterade, är regeringens uttalande glasklart. Den utredning som man har tillsatt ska vara färdig innan man kan fatta beslut i den här frågan, och allt underlag som behövs ska vara framme innan man kan fatta beslut – även om det leder till att man missar ansökningstiden. Det här är ju någonting som har varit känt hos statsministern en lång tid, och trots det finns det alltså ingen förståelse för behovet av att behandla den här frågan med förtur. Man avvisar detta på formella grunder och med hänvisning till kravet på beredning.

Hur ser det då ut när det gäller andra förslag som regeringen har haft att ta ställning till under de hundra första dagarna av regerande? Det finns två frågor som är av allra största vikt för svenska folket. Det gäller fastighetsskatten, det gäller arbetslöshetsförsäkringen och det gäller beredningen av de här ärendena.

TCO skriver i sitt remissvar om arbetslöshetsförsäkringen att en vecka är en orimligt kort tid för att man ska hinna göra den analys och kunna sammanfatta de synpunkter som är själva grundtanken med ett remissförfarande. Även om inriktningen av förslagen har varit kända sedan tidigare tycker man att det är ett uttryck för en bristande respekt för den tradition som vi har i Sverige när det gäller beredningen av regeringens förslag till riksdagen. Det är ett exempel. Just i denna fråga har ju kritiken varit total och obarmhärtig när det gäller beredningen.

Samma sak gäller för fastighetsskatten. Där är det ju också så att Lagrådet har varit mycket tydligt i sin kritik mot regeringens beredning av detta ärende. En sådan svidande och mycket hård kritik från Lagrådet, där man dömer ut hela förslagets beredning som stående i strid med grundlagen, borde naturligtvis ha lett till att regeringen hade dragit tillbaka förslaget.

Varför, justitieministern, ställer regeringen uppenbart striktare krav på beredning av ett ärende som rör bidrag till friidrotts-VM än på beredning av lagstiftning i ärenden som rör arbetslöshetsförsäkringen och fastighetsskatten – beslut som ekonomiskt påverkar miljontals svenskar?

Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Jag har inte läst statsministerns uttalande i Svenska Dagbladet i just det här ärendet, men det är ju väl känt – det är jag säker på att Berit Andnor också känner till – att regeringen utövar ett kollektivt beslutsfattande och har ett gemensamt ansvar. Statsministern förväntas ofta yttra sig i alla möjliga ärenden, men när man får en fråga från kamraren är det väl ändå rimligt och rätt att den som har huvudansvaret för frågan försöker ge sin syn på saken.

När det gäller beredningsfrågorna är det, som jag redan tidigare har sagt, först med anledning av detta med att regeringsskiftet och den budgetordning som vi har haft, där många av de här stora frågorna ligger, en väldigt prekär situation. Vi har haft en valrörelse där förslagen har varit väl kända och väl debatterade under lång tid, men det är nästan stört omöjligt att genomföra förändringarna i någorlunda rimlig tid. När vi då tittade på den frågan i anslutning till de diskussioner som har varit här i riksdagen visade det sig att lagstiftaren var väldigt medveten om att detta kunde uppstå och också förde resonemang i förarbetena till budgetordningen om att man då kunde anföra särskilda skäl eller ta särskilda hänsyn till den situationen.

Jag tror nog ändå att det är nödvändigt för en nytilträd regering att kunna lägga fram ett budgetförslag och en proposition som inom någorlunda rimlig tid får genomslag. Min uppfattning är att vi har följt regelverket i den delen och att vi också har gjort vad som kan göras för att på olika sätt också formellt få in synpunkter och yttranden.

Att Lagrådet och andra har synpunkter på att det här inte är ett riktigt lyckat förfarande har jag all respekt för, därför att det här är faktiskt en ordning som man måste fundera över inför framtiden.

När det sedan gäller friidrotts-VM i Göteborg är det så att det finns regler också för hur förvaltningsärenden ska bedrivas. Jag kan säga att den frågan inte har hanterats på ett särskilt långt och utdraget sätt heller. Tiden mellan den formella ansökan om statligt stöd, som kom in i oktober förra året, och det regeringsbeslut som togs den 23 november understeg en månad, vilket är en ganska kort period.

Huvudproblemet i den här frågan var ju att man begärde en kvarts miljard – det är mycket pengar – och att några sådana medel inte finns avsatta i statens budget. Man skulle därför i särskild ordning få be riksdagen om att anvisa medel för detta.

Samtidigt visade det sig att det dagen före valet tillsattes en utredning med uppgift att titta på den här typen av statligt stöd till större internationella evenemang. Det är ju inte så att friidrotts-VM är den enda typ av verksamhet som kan förekomma, utan vi vet att många idrottsorganisationer och även andra planerar för större arrangemang – sådant som vi gärna vill ha till Sverige. Vår uppfattning var då att det var väldigt klokt av den förra, socialdemokratiska regeringen att tillsätta en utredning för att få en någorlunda vettig hantering och en rättvisa mellan olika intressenter i hur staten agerar och är beredd att ställa upp med bidrag.

Det var också på det sättet att vi fann att det fanns väldigt dåligt underlag för den ansökan som hade gjorts, och det förekom naturligtvis diverse kontakter mellan idrottsministern och friidrottsrörelsen och även direkta möten kring detta. Vi kom ändå fram till att med det underlag som fanns och den problematik som ligger i att det kan finnas många

som begär stöd av staten och att man måste ha en någorlunda enhetlig linje för detta så fanns det skäl att inte ta upp ansökan. Vi skulle också välja att se vad den här utredningen kommer fram till för att få en ordning som gör att Sverige på ett vettigt sätt bidrar till att ställa samma krav på olika evenemang och inte hattar från den ena kanten till den andra beroende på vad man tycker är roligt just då.

Det är vår hållning. Jag tycker att det är en beredning och hantering av frågan som är fullt rimlig och som jag tycker att det finns goda skäl för. Jag har väldigt svårt att förstå varför Socialdemokraterna kritiserar det, för jag kan inte tänka mig att en socialdemokratisk regering skulle vara beredd att ge bort en kvarts miljard utan vettigt underlag när man samtidigt har tillsatt en utredning.

Anf. 27 BERIT ANDNOR (s):

Fru talman! Nu rör ju den här interpellationsdebatten inte själva sakfrågan, Beatrice Ask. Det här rör ju kraven på beredning av ärenden som har stor betydelse för svenska folket, ärenden som får stor ekonomisk betydelse, till exempel arbetslöshetsförsäkringen och ärendet som rör fastighetsskatten. Det rör beredningen och de krav som regeringen sätter upp.

Här visar ju regeringen en oerhörd flexibilitet. Man ställer högre krav på ett ärende som rör en ansökan om att få arrangera ett friidrotts-VM. Det är den jämförelsen, Beatrice Ask, som det här handlar om.

Jag tycker att det är rimligt, och vi socialdemokrater anser, att ärenden som kommer till denna kammare ska vara korrekt beredda. Det är också ett krav som är uttryckt i regeringsformen, vår grundlag. Detta krav har vi därför att man ska analysera och bereda ärenden på ett sätt som gör att man kan se vilka konsekvenser åtgärderna får. Att det bara är lite bråttom, som Fredrik Reinfeldt säger i sitt svar i den här frågan, är inte tillräcklig grund för att man ska hasta igenom förslag – inte heller att man har en regering som vill genomföra sin politik. Kraven på beredning är så oerhört viktiga, och de är någonting som vi alla måste respektera.

Det görs inte från denna regering. Lagrådet har uttalat mycket hård kritik, svidande kritik. Ni uppfyller inte några krav alls i det ärende som rör fastighetsskatten när det gäller beredningstvånget. Det har riktats svidande kritik. Det är inte så att inga beredningsprocesser gäller bara för att det är lite bråttom, eller att vi inte behöver se igenom kalkylerna. Så sade Fredrik Reinfeldt. Jag delar den uppfattningen. Men framför allt är det viktigt att frågor som är av avgörande betydelse för människors förhållanden i vårt land bereds på ett korrekt sätt.

Jag har bilder med mig från regeringens hemsida. Där finns ett material som vänder sig till skolelever. Det är tillgängligt för skolelever och beskriver hur en beredningsprocess av lagstiftningsärenden ska gå till. Det består av följande delar: Det tas ett initiativ som följs av tillsätandet av en utredning, som följs av ett betänkande, som följs av en remiss på detta. Därefter skrivs en proposition som skickas till riksdagen som sedan, via utskotts- och kammarbehandling, leder fram till en ny eller förändrad lag. Det är vad svenska skolbarn får lära sig om hur lagstiftning ska gå till.

Frågorna kvarstår, justitieministern: Varför följer ni själva inte det som ni tycker att svenska skolbarn ska lära sig om hur lagstiftning ska gå

till? Varför tycker ni inte att ni ska följa detta? Varför har ni en sådan enorm flexibilitet att ni helt kan bortse från vad Lagrådet tycker, bortse från vad svensk fackföreningsrörelse tycker, bortse från vad myndigheter tycker i enskilda ärenden, bortse från konsekvenserna av de förslag som ni lägger fram på grund av bristande beredning? Varför ställer ni striktare krav på det underlag som en organisation ska plocka fram för att kunna göra en ansökan än ni ställer på er själva? Varför uppfyller ni inte kraven på beredning? Det räcker inte, Beatrice Ask, att säga att ni hade lite bråttom, eller säga att ni vill göra så mycket. Det undantar er inte från kraven på beredning.

Varför, Beatrice Ask, följer ni inte regeringsformens bestämmelser?

Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Det var inte jag som tog upp sakfrågan om friidrotts-VM, utan den finns i interpellationen. Det är naturligtvis en viktig fråga för de människor som är engagerade i det.

Den intressanta frågan var varför vi själva inte följer det som svenska skolbarn får lära sig om beredningen. Det är en fråga man alltid måste ställa sig. Jag har redovisat att det finns god grund att hävda att vi följt reglerna när det gäller budgetpropositionen och beredningen. Det har vi diskuterat ingående i flera andra debatter. Tiden är då väldigt knapp, men det finns särskilda skäl där man hänger upp det.

Låt mig, när Berit Andnor nu tar till sådana brösttoner, ställa en motfråga: Varför har ni inte ägnat er åt att följa beredningsprocessen när ni tycker att den är så otroligt viktig? Ni brydde er inte om det när vi ändrade budgetordningen. När man tittar på hur den socialdemokratiska regeringen agerat kan man konstatera att detta inte är första gången som Lagrådet haft synpunkter på hur en regering hanterar beredningsprocessen.

Jag kan gå tillbaka i tiden, och listan är lång kan jag säga. Jag ska dock inte dra hela listan. 1996 gällde det nedsättning av socialavgifter. Lagrådet sade att beredningen svårligen uppfyllde de krav som uppställs i 7 kap. 2 § regeringsformen. 1998 gällde det den socialdemokratiska regeringens förslag till ändringar i förmögenhetsskattelagen. Det har gällt förslag om alkoholreklam. Det har gällt den socialdemokratiska regeringens förslag om följdlagstiftning med anledning av inrättandet av den statliga Försäkringskassan våren 2004. Det har gällt frågor om arvs- och gåvoskatt. Jag kan, som sagt, göra en ganska lång lista.

I samtliga fall har Lagrådet varit mycket kritiskt och pekat på att de socialdemokratiska regeringarna inte följt regelverket. I inget av fallen, vilket jag också redovisat i tidigare debatter, har vi haft en situation som lagstiftaren förutsett när budgetordningen ändrats. I inget av de fallen har det funnits sådana skäl som riksdagen ansett kunnat berättiga till ett kortare beredningsarbete och ett annorlunda förfarande. I samtliga fall har socialdemokratiska regeringar haft någon helt annan anledning till att slarva, om vi nu ska uttrycka oss så, med beredningen. Jag tror inte att Berit Andnor kommer att försvara det förhållandet, utan peka på att det funnits olika skäl.

Jag tror att det finns situationer när en regering kan ha skäl att arbeta på lite olika sätt. Min utgångspunkt som justitieminister, och utgångspunkten för den här regeringen, är emellertid att vi ska använda de rikt-

linjer som utarbetats och de regler som finns så långt som det över huvud taget är möjligt. Vi är mycket noga med att också lära ut det till kommande politiska generationer, alltså att det finns ett värde i en riktig beredningsprocess.

Kom inte och påstå att den sittande regeringen varit slarvigare med beredningar än vad Socialdemokraterna varit. Man behöver bara läsa riksdagsprotokollen för att inse att Lagrådet många gånger varit mycket kritiskt. Nu senast hade ni tolv år på er att ändra det faktumet, men ingenting hände. Det finns också möjlighet att i riksdagen ta initiativ till att vi får en bättre ordning i samband med regeringsskiften. Det finns anledning att se på hur man hanterar ärenden.

Jag tycker att det finns skäl att alltid föra den här diskussionen, för jag inser att det i det dagliga arbetet i riksdagskanslier och inte minst i Regeringskansliet dyker upp situationer där enskilda statsråd kan ha väldigt bråttom. Jag kommer att fortsätta att hävda att vi måste försöka se till att vi bereder möjligheter för myndigheter och andra att ta intryck av vad förslagen handlar om och att kunna komma med synpunkter. Jag kan inte utesluta att ett och annat fel kommer att begås, men när det gäller budgetpropositionen har vi gått igenom den mycket noga och där har vi stöd av lagstiftningen och det beredningsarbete som skett. Det finns kritik i sak från många organisationer, men beredningen tror jag inte att det finns skäl att kritisera på det sätt som Berit Andnor gör.

Anf. 29 BERIT ANDNOR (s):

Fru talman! Tillåt mig ge en liten allmän kommentar till uttalandet att jag tar till brösttoner. Den nuvarande regeringen har vid ett flertal tillfällen, senast i går vid frågestunden, haft ett sätt att kommentera oss riksdagsledamöter som jag reagerar starkt mot. Jag försöker föra en debatt utifrån sakfrågor. Det är min uppgift som ledamot i riksdagen och även i konstitutionsutskottet, där för övrigt den här frågan kommer att prövas under våren. Jag tycker att vi ska bemötas med respekt, inte med tillmälen om att vi tar till brösttoner eller att vi är helt fel ute. Nu sade inte Beatrice Ask det, utan bara detta med brösttoner. Jag vill ta tillfället i akt och säga det. Jag börjar bli ganska trött på det. Beatrice Ask kan ta med sig det till sin regering.

Vi har en regering som naturligtvis måste ta ansvar för sin beredning av ärendena. Att komma med en rad exempel om tidigare regeringars beredning är inte relevant i denna situation. Nu är det ni som har ansvar för att bereda ärenden som kommer till denna kammare. Det är ni som är ansvariga för att beredningsprocessen fungerar. Det är ni som har ansvar för att vi har en regering som har förmågan att regera detta land. Det är ni som har ansvaret nu, Beatrice Ask. Jag förstår att det känns svårt att gå från oppositionsrollen till att vara en ansvarstagande regering, det är uppenbart, men det är ni som har ansvaret nu, och det är ni som måste kunna svara på de frågor som vi ställer i denna kammare.

Jag kan konstatera att jag icke fått något svar på mina frågor, utan de hänger i luften. Varför riktas det striktare krav på beredning av ärenden som rör till exempel bidrag till friidrotts-VM än beredning av lagstiftning i ärenden som rör exempelvis arbetslöshetsförsäkring och fastighetsskatt, beslut som påverkar svenska folket i mycket stor utsträckning. Varför?

Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Det är bra att vi försöker föra en debatt i sakfrågor, och det är också min mening. Jag tycker att de beskyllningar som ibland görs är irrelevanta.

De exempel jag gav genom att redovisa hur tidigare regeringar agerat är intressanta. Den regering som nu sitter kritiserar för att ha gjort undantag från beredningsregelverket enbart i ett ärende. Där har lagstiftaren mycket tydligt visat att det kan finnas skäl för undantag. Det var just situationen med regeringsskifte och budgetproposition som var anledningen till en hel del överväganden i samband med att budgetordningen infördes och det fördes också resonemang kring den problematiken. Där har vi avvikit från regelboken, och jag menar att det är helt i enlighet med vad som varit avsikten.

Den kritik som Berit Andnor framför om att vi skulle ha varit för noga med beredningen av ansökan som Friidrottsförbundet har lämnat är också mycket märklig. Här har man seriöst tittat på frågan utifrån att vi dels från den förra socialdemokratiska regeringen har ärvt en utredning som tittar på de allmänna problem som finns i fråga om statligt stöd vid den typen av evenemang, dels har fört resonemang där vi tycker att vi har haft ett för dåligt underlag för att fatta beslut – i synnerhet som riksdagen inte har anvisat särskilda anslag till det ändamålet. Det blir då märkligt att få kritik för den hanteringen i det sammanhanget.

Min slutsats är att jag tror att vi är helt överens om att vi har goda regler för hur beredningen av ärenden ska hanteras. Dem ska vi arbeta efter. Det finns i vissa sammanhang svårigheter, exempelvis regeringsskiftet, då vi måste fundera över regelverken. I övrigt ska man se över de argument som tidigare har lett till kritik från Lagrådet. Det är klart att Berit Andnor, som ändå har varit ansvarigt statsråd under lång tid, också är ansvarig för en del av undantagen och säkert kan erinra sig de skäl som då har gällt.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2006/07:176 om polishögskola till Malmö

Anf. 31 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Luciano Astudillo har frågat mig vilka åtgärder jag avser att initiera för att placera nästa polishögskola i Malmö.

Regeringens främsta mål är att få människor i arbete och bryta utanförskapet med hjälp av en politik som frigör individens inneboende kraft. Denna politik kommer att göra mycket för att lösa de problem med arbetslöshet och misslyckad integration som Malmö lidit av under lång tid, men även ett närvarande rättsväsende är viktigt.

Den nya regeringen har sjösatt den mest ambitiösa satsningen någonsin på rättsväsendet. Vi har bland annat annonserat en kraftig ökning av antalet poliser med målet att det ska finnas 20 000 poliser senast 2010. Denna ambitionsökning kommer att ge tydliga resultat i form av ökad polisiär närvaro och synlighet. Polisens förmåga handlar dock inte bara om ekonomiska och personella resurser. En lika viktig förutsättning för att polisen ska kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett bra sätt är att en-

skilda poliser har hög kompetens och en god förmåga att bemöta människor.

Det är mot denna bakgrund som regeringen har tillsatt en ny utredning om den framtida polisutbildningen. Direktiven till denna utredning har ett tydligt fokus på kompetensfrågor och utbildningens innehåll. Genom de nya och vidare direktiven har regeringen skapat förutsättningar för utredaren att lämna ett mer heltäckande förslag till hur polisutbildningen bör reformeras.

Jag vet att flera kommuner, inklusive Malmö, är intresserade av att etablera polisutbildning. Nu är det angeläget att utredningen kommer i gång, och jag kommer givetvis att noga ta del av de överväganden och förslag som utredaren presenterar.

Anf. 32 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag är fruktansvärt besviken både på det svar jag har fått i dag och på justitieministerns agerande i frågan om polisutbildningen i stort.

Om mindre än två veckor skulle vi ha haft en färdig utredning som hade kunnat ge oss svar på många av de frågor som finns omkring den framtida utbyggnaden av polisutbildningen och polisväsendet. Den skulle ha gett oss svar på frågor om utbildningens innehåll, polisutbildningens koppling till högskola och forskning samt hur vi får en bredare rekrytering av poliser. Den skulle också ha gett oss vägledning om var nästa polisutbildning skulle kunna förläggas. Detta har en moderat justitieminister sinkat genom att lägga ned utredningen som Agneta Stark ledde och som skulle ha varit färdig den 30 januari i år. Varför går inte att förstå.

När jag jämför direktiven till den nya utredningen med dem till den gamla utredningen kan jag konstatera att den nya utredningen saknar viktiga uppdrag som den gamla hade. Det enda nya som kan hittas är att utredaren ska redovisa för- och nackdelar med en förkortad grundutbildning.

Jag vet att Beatrice Ask inte vill kännas vid detta, och jag tänker inte förlänga debatten med det. Men det som är bekymmersamt är att hon skjuter beslutet om en ny polishögskola framför sig. Den nya utredningen ska slutredovisas först i mars 2008.

I stället för att svara på mina frågor försöker justitieminister Beatrice Ask starta en integrationspolitisk- och arbetsmarknadspolitisk debatt med mig. Det förstår jag inte heller. Inte något av de två områdena är Beatrice Asks ansvarsområden. Det är inte heller vad frågan berör. Jag hoppas att hon kan hålla sig till ämnet. Därför lämnar jag också det därhän.

Fru talman! Jag vill summera justitieministerns svar och agerande genom att ta upp vad den moderata migrationsministern och tidigare riksdagsledamoten Tobias Billström sade i en debatt om att förlägga en ny polishögskola till Malmö. Han sade att han tycker att departementets prioriteringar av frågan lämnar rätt mycket övrigt att önska.

Beatrice Ask borde ha talat med sin statsrådskollega Billström. Han var mycket tydlig om fördelarna med att förlägga en polisutbildning till Malmö. Han fortsatte med att säga att det är hans och Moderaternas bestämda uppfattning att legitimiteten och trovärdigheten för landets po-

liskår framspringer ur igenkännandet. En polishögskola i Rosengård kan vara ett verksamt bidrag till att stärka detta.

Det var detta min interpellation handlade om. I slutet av november lämnade Malmö högskola och Malmö stad in ett underlag till Justitiedepartementet om att etablera en polisutbildning i Malmö. Vi var inte ensamma, precis som Beatrice Ask säger. Flera andra kommuner och högskolor uppvakade Justitiedepartementet för att marknadsföra sina olika alternativ. Det är allvarligt att justitieministern nu har sinkat detta genom att lägga ned en utredning och starta en ny. Det enda man gör är att putta beslutet om en ny polisutbildning och flera utbildade poliser framför sig. Vi behöver flera poliser, precis som Beatrice Ask säger, men vi behöver också en poliskår som bättre speglar vår befolkning. Tyvärr är det mycket lite av detta i det svar jag har fått av Beatrice Ask i dag.

Anf. 33 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Det är viktigt att man i den här interpellationsdebatten inte nödvändigtvis söker konflikt, inte försöker hitta en spänning som kanske inte finns mellan regeringen och Skåne. Det är viktigt att påtala, vilket Luciano Astudillo gör i sin interpellation, behovet som man har identifierat i Sydsverige av en polishögskola till Skåne. Det är värdefullt av många skäl. Luciano Astudillo har själv framfört några genom att ta upp vad Tobias Billström, nuvarande statsråd och tidigare riksdagsledamot från Malmö, har sagt. Det finns mycket i det som är klokt.

Min erfarenhet, fru talman, av att arbeta lokalt och regionalt är lite grann kontrasten mellan den nationella nivån och den lokala och regionala nivån när det gäller hur man arbetar politiskt. Min erfarenhet är att man lokalt och regionalt försöker göra mycket tillsammans över block- och partigränser, vilket man ibland saknar i den nationella debatten. Det kan på sitt sätt vara naturligt eftersom det finns en större ideologisk och idémässig laddning i frågorna.

När det gäller frågan om en polishögskola till Skåne är överensstämmelsen mellan de politiska partierna och de politiska blocken rätt monumental. Det var också anledningen till att jag anmälde mig till den här debatten för att ändå supportera Luciano Astudillo och säga att det här är ett önskemål som finns från många håll. Det är många i Skåne som tycker att det är nödvändigt med en polishögskola i regionen.

Vi har i Skåne erfarenheter av att samverka kring andra projekt. Vi har till exempel det regionala självstyret som vi vill förstärka och fördjupa i Skåne. Vi har kampen för förbättrad infrastruktur, exempelvis E 22, och vi har European Spallation Source, ESS, en ny anläggning till Lund.

Min erfarenhet från lokal och regional politik, i kontrast till den nationella, är att man där försöker samverka och jobba för gemensamma saker.

Då vill jag bara poängtera för justitieministern att ett önskemål som har framförts från många håll, brett över parti- och blockgränser, är att vi ska få en polishögskola till Skåne. Justitieministern noterar detta i sitt svar, när hon säger att ”jag vet att flera kommuner är intresserade av att etablera polisutbildning”. Så är det. Det är naturligtvis ministrarnas svåra uppdrag. Däremot kan man som företrädare för Skåne inte annat än understryka den angelägenhet och det önskemål som finns. Vi tror att det

vore bra, bland annat därför att det finns ett mångfaldsperspektiv i Skåne som det vore viktigt att lyfta fram i en polisutbildning om den förlades till Skåne.

Jag tror också att det är viktigt att vi vet att det finns många olika sorters Sverige. Skåne, och inte minst Malmö, är en sorts Sverige som jag tror att det skulle vara nödvändigt att fånga upp genom en polishögskola i den södra delen av landet.

Anf. 34 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Interpellanten sade att vi om mindre än två veckor skulle ha haft ett svar om innehåll, rekrytering och organisation när det gäller en ny polisutbildning. Det är tyvärr inte sant.

Problemet var att Agneta Starks utredning hade fått ett väldigt snävt uppdrag. Enligt min regerings uppfattning är den framtida polisutbildningen alldeles för viktig för att bara behandlas som en formfråga. Det finns goda skäl att analysera vad som är bra och vad som är dåligt i dagens polisutbildning. Det finns skäl att fundera över vilka kompetenser man behöver som polis i ett längre framtidsperspektiv. Det finns skäl att noggrant analysera rekryteringsproblematiken, inte minst för att kunna få fler med förortskompetens i polisens arbete.

Det finns en rad frågor som den utredningen inte hade att besvara. Jag har gått igenom den och även fått svar på hur det ser ut. Ambitionen från min sida har därför varit att ta fram ett mer heltäckande underlag, där det underlag som finns i den något snävare utredningen är en del av det arbete som länspolismästaren i Skåne nu kommer att hantera. Där ska man också titta på vilka behov som finns utifrån den verklighet som poliser arbetar i.

Ett stort bekymmer som vi har är att vi i dag har en väldigt enhetlig polisutbildning men en väldigt mångfasetterad verksamhet. Jag tycker att det finns skäl, om man ser 10–15 år fram i tiden, att fundera över om det finns anledning att ge större avtryck i polisutbildningen av de verkliga personalkompetensbehoven än vad det är i dag.

Det här är skälen till att vi har gett ett bredare uppdrag till utredaren, för att ha ett riktigt underlag när vi lägger förslag till en ny polisutbildning. Vi har därmed – det är riktigt – skjutit organisationsfrågorna framför oss. Det beror inte på att vi inte vill ha fler poliser nu. Jag tycker att interpellanten ska vara klar över det. Ingen regering har gjort en så omfattande satsning på rättsväsendet som den här regeringen gör. Vår satsning och vår ambition när det gäller att öka antalet poliser, och synliga poliser, är inget som Socialdemokraterna ens kommer i närheten av. Tvärtom vill Socialdemokraterna här i riksdagen dra ned antalet poliser de kommande åren, vilket skulle få allvarliga konsekvenser om det genomfördes, inte minst i den region som interpellanten företräder.

Vi satsar alltså på fler poliser och använder då den polisutbildning vi har i dag. Men vi menar att man för den framtida utbildningen behöver ha ett gediget underlag så att vi får en utbildning av mycket hög kvalitet.

I det fallet kan jag också säga att de olika högskolor som är intresserade av att ha polisutbildning i några fall har gjort riktigt bra analyser på egen hand, långt utöver vad utredaren har arbetat med. Det är också ett intressant underlag att ha med i det här arbetet när vi nu ska se på hur framtiden ska se ut. Jag är väldigt glad över att det engagemanget finns.

Men det har, som sagt var, inte varit den tidigare utredningens uppdrag, och det var bekymret.

Det finns ingenting jag önskar mer än att vi hade sluppit skjuta frågan framför oss. Men tyvärr är det så att om man enbart kan få ett svar i formfrågan räcker inte det, om man seriöst vill se till att vi har personal med god kvalitet. Jag tror också att man måste utgå ifrån den verklighet som finns ute i polismyndigheterna. Det är det som vi nu vill att Anders Danielsson ska arbeta med.

Anf. 35 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Beatrice Ask! Alla undanflykter kring den nya utredningen duger inte. Jag har båda direktiven med mig här i dag, och jag tänkte framför allt lämna över den gamla utredningens direktiv. När man går igenom detta noggrant ser man att det är väldigt lite som skiljer. Den verklighetsbeskrivning som Beatrice Ask gör här i dag av skillnaden mellan de två utredningarna tangerar gränsen till osanning. Efter debatten kommer jag att lämna över de här två direktiven till Beatrice Ask, så att hon noga kan studera båda två.

Sedan till Hans Wallmark: Jag vill först och främst tacka för det stöd jag får av moderata kolleger från Skåne i den här så viktiga frågan.

Jag vill ändå påpeka att det inte är jag som står här och försöker göra en partipolitisk konflikt av en fråga som är oerhört viktig för Skåne. Det är Beatrice Ask som drar upp en arbetsmarknadspolitisk debatt och en integrationspolitisk debatt i sitt svar och här fortsätter en justitiepolitisk debatt.

Det finns ingen i Sverige och inget parti, åtminstone inte det socialdemokratiska partiet, som inte vill se fler poliser – tvärtom. Vi ser att det är oerhört viktigt, och vi såg till att utbilda många fler poliser och att fler poliser kommer ut, bland annat under den förra mandatperioden. Den som står för den partipolitiska debatten och pajkastningen här är justitieministern.

Sedan till sakfrågan. Sverige har förändrats, och således måste poliskåren också förändras. Det är väldigt viktigt att våra institutioner, inte minst polisen, speglar det samhälle vi har i dag, egentligen av ett enda skäl: demokratisk legitimitet.

Jag kan bara gå till politiken och se hur viktigt det är när vi är ute och försöker företräda Sverige att vi speglar vår befolkning. Om vi inte gör det tappar vi i trovärdighet som politiska partier. Jag tror att det är det vi kan uppleva hos polisen också. Det är därför vi har drivit på den här frågan i Malmö, brett från höger till vänster, att få en polisutbildning ned till Malmö. Vi ser många fördelar med det.

Malmö är en utmärkt plats för en ny polisutbildning. Vi har en högskola som har varit oerhört duktig på att bryta den sociala snedrekryteringen, bland annat genom att satsa speciellt på svenska språket, som varit ett problem vad gäller inträdet till polisutbildningen. Vi har en högskola med en tydlig yrkesprofil. Vi har bland annat sjuksköterskeutbildningen, socionomutbildningen och lärarutbildningen, utbildningar som är viktiga och tangerar ett viktigt uppdrag som polisen har. Vi har en högskola med flera lärare och forskare som skulle kunna bidra till en bra utbildning, såsom Marie Torstensson Levander, Anders Stening och Claes Mether – duktiga lärare och forskare.

Malmö skulle också vara en bra stad att förlägga en ny polisutbildning till om man ser på befolkningsstrukturen. Där finns många unga. Det är en gammal arbetarstad och en stad präglad av mångfald. Det finns också andra skäl. Vi har en hög brottslighet – problem som alla storstäder brottas med. Vi är inkörsporren till narkotikan. Mycket narkotika kommer via Skåne upp till övriga Sverige. Vi är en gränsregion. Polisen behöver lära sig att jobba mer internationellt framöver, och då är Malmö och Skåne en gränsregion som skulle kunna utnyttjas för det i utbildningssyfte.

Det finns ingen anledning att sinka processen och putta frågan framför sig såsom den moderata justitieministern gör.

Anf. 36 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Vi är tre personer som deltar i den här interpellationsdebatten, och det är oerhört glädjande att 100 % av oss vill ha fler poliser. Jag tycker att det är ett skifte i svensk debatt att även de som inte tidigare har sagt ”20 000 poliser till 2010”, som man har sagt från allianshåll, nu ansluter sig till detta. Det är oerhört glädjande.

Jag får också konstatera att jag och Luciano Astudillo utgör två tredjedelar av dem som deltar i den här interpellationsdebatten som poängterar vikten av en polishögskola i Skåne. Även det tycker jag är glädjande. Jag förstår också den sista tredjedelens svårigheter att just här och nu i kammaren avslöja exakt var en ny polishögskola kan etableras.

Däremot är det viktigt för oss att ändå understryka behovet och anledningarna till att en etablering i Skåne vore så bra. Jag har dessutom full förståelse för att man har gett det här ändrade direktivet, precis som Beatrice Ask sade, till länspolismästaren i Skåne, Anders Danielsson. Min erfarenhet av honom är att han är en oerhört god och seriös polischef. Och jag är fullständigt övertygad om att han med det nya direktivet, den nya utredning som han ska fortsätta med, kommer att skapa klarhet som kommer att vara bra när det gäller de blivande polisutbildningarna.

Just därför tror jag att det är viktigt att man inte nödvändigtvis ska söka en konflikt mellan kammaren och Justitiedepartementet och mellan enskilda ledamöter. I den fas som vi nu är tycker jag att vi ska se fram emot utredningen och utredningens resultat. Samtidigt, i avvaktan på detta, ska vi, liksom Luciano Astudillo och jag, i en bred politisk enighet från Skåne påpeka varför vi tycker att det vore så oerhört värdefullt med en etablering av en polishögskola i Skåne. Jag tror att det vore bra. Luciano Astudillo har angett några av skälen. Ett annat är att Skåne är en oerhört snabbt växande region. Sedan ska vi också vara medvetna om att Skåne är mer än Malmö, men en etablering i Skåne innebär också att det finns möjligheter för fler poliser även i andra kommuner än Malmö.

Anf. 37 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Först har jag några kommentarer till det som sägs i debatten.

Interpellanten säger att man, om man går igenom de gamla och nya direktiven, ser att skillnaderna inte är så stora. Och han säger då att han ska överlämna direktiven till mig. Jag tycker egentligen att det är rätt oförskämt. Jag har varit engagerad i den här debatten i rätt många år. Jag vet mycket väl vad direktiven innehåller. Jag vet också att Agneta Stark,

på grund av direktivens utformning men också på grund av den förra justitieministern, med justitieministerns goda minne har varit helt fokuserad på frågan om högskoleutbildning och inte minst på hur man ska få en utbildning till Falun.

Likväl har jag tyckt att det är ett bekymmer att utredningen inte analyserar fördelar och nackdelar med dagens utbildning, vad vi behöver framöver utifrån ett verksamhetsperspektiv och inte minst hur vi ska få en bättre fungerande rekrytering.

Jag är överens med interpellanten om att det är dumt att polisen inte speglar befolkningen bättre än vad den gör. Men då måste man arbeta med rekryteringsproblematiken. Huvudproblemet är nämligen att färre ungdomar med invandrarbakgrund och förortskompetens söker polisutbildningen. Där tror jag att vår satsning på fler poliser i närmiljöerna kommer att ha stor betydelse. Om man aldrig träffar poliser i vettiga situationer är det ju svårt att intressera sig för den typen av arbetsuppgifter. Det är inte alla som blir upphetsade av att se poliser på tv.

Här finns det ändå väldigt mycket att göra, och jag vill ha ett genomarbetat underlag som gör att vi kan ta itu med de problem som finns när vi ska fatta beslut i riksdagen.

Sedan sägs det här i debatten att det inte är någon som inte vill se fler poliser. Och det är ju väldigt roligt, som Hans Wallmark påpekar. Problemet är att Socialdemokraterna sänker anslaget, det vill säga vill lägga mindre pengar för att åstadkomma detta. Och det är klart att då blir resultatet inte lika många poliser som vad den nya regeringen faktiskt kommer att åstadkomma.

Vår ambition är att inom mandatperioden nå upp till 20 000 poliser, vilket är en mycket hög ambition. Samtidigt är direktiven tydligare till Rikspolisstyrelsen om att vi vill ha fler poliser ute bland människor och i allmänna miljöer. Vi tror att en synlig polis har en brottsförebyggande effekt och att poliser ska finnas så att de kan ingripa när saker och ting händer, inte att människor ska sitta i telefonkö för att efterfråga någon typ av hjälp i efterhand.

Huvudpoängen med den här interpellationen tror jag att Hans Wallmark antyder, nämligen att peka på de fördelar som finns med en polisutbildning i Malmö och de behov som finns i Malmö. Jag vill gärna säga att jag är väl insatt i att Malmö högskola är en väldigt bra högskola. Jag vet mycket om de fördelar som finns i Skåne-regionen. Jag blir också ofta väldigt väl informerad om de problem som finns i glesbygden och om att vi måste ha en särskilt anordnad polisutbildning där. Det blir en avvägningsfråga. Men för mig och regeringen får organisationsfrågan och frågan om på vilken plats olika utbildningar ska bedrivas stå lite vid sidan av tills vi har bestämt oss för vilka förändringar och vilken förnyelse som behövs när det gäller antagning och utformning av polisutbildningen.

Där kan vi lära av de inspel som har kommit från olika högskolor. Där kan vi lära genom en breddad utredning, och jag tror att det behövs. Mina erfarenheter av att arbeta med utbildningsfrågor är att när vi ändrar en utbildning är det något som ska verka under 10–20 år. Då får man inte slarva i kanten och glömma bort att utvärdera vad som redan finns och vad man kan behöva i ett längre perspektiv.

Det här kommer nu länspolismästaren i Skåne att göra på vårt uppdrag. Jag är övertygad om att riksdagen kommer att ha nytta av det underlaget när vi ska förnya polisutbildningen.

Anf. 38 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Först till Hans Wallmark: Det finns inget skifte i svensk debatt – absolut inte. Vi socialdemokrater har kontinuerligt satsat på fler poliser. Vi tror att vi behöver bli tuffare mot brottsligheten, och vi har medverkat till det. Men vi har också medverkat till att vara tuffa för att bekämpa orsakerna till brott. Och det vi ser i politiken är att – och där vill jag ändå ge Beatrice Ask rätt – en hög arbetslöshet och utanförskap bidrar till högre kriminalitet. Orsakerna till brott måste också motverkas. Men det jag kan se hitintills på det området av den borgerliga regeringen är ökade klyftor, ökat utanförskap och mindre stöd till dem som är arbetslösa.

När det gäller Beatrice Asks synpunkt att jag kanske är oförsämd är mitt svar att hon gömmer sig bakom en ny utredning som i sitt innehåll faktiskt mycket liknar den gamla. Beatrice Ask använder här i dag två argument för att den nya utredningen behöver göras. Det första är att antagningen behöver breddas. Var inte det med i den gamla utredningen, Beatrice Ask? Det andra är att vi behöver utvärdera den utbyggnad som redan har varit. Fanns inte det med i de gamla direktiven? Jo, de två sakerna fanns också med.

Jag kan bara konstatera här i dag att vi inte kommer någon vart. Det är bara undanflykter. Jag vill därför avsluta debatten genom att åter citera Tobias Billström, migrationsministern:

”I sitt svar instämmer ministern i bedömningen att det måste göras mer för att öka mångfalden i den svenska poliskåren. Men konkret levereras här i dag inte mer än löften om fler utredningar.”

Tänk om Beatrice Ask hade konsulterat sin migrationsminister!

Anf. 39 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag kan försäkra kammaren om att jag får veta väldigt mycket om verkligheten i Skåne och även om vad Tobias Billström tycker i olika frågor. Vi har diskuterat dem under en lång rad av år. Och jag uppskattar verkligen hans engagemang, inte minst när det gäller brottsbekämpning och situationen i utsatta delar av landet.

När det gäller frågan om den besvärliga arbetsmarknadssituationen och om ekonomisk segregation i Skåne fick jag kritik i interpellantens förra inlägg för att jag hade nämnt detta i mitt svar. Nu återkommer vi till det, och jag tycker att det är bra. Det är ju den verklighet som vi måste utgå från i brottsbekämpningen. Det är också den mycket besvärliga situation som finns i olika utformning i olika delar av vårt land som det måste vara polisens uppdrag att arbeta med. Då måste vi titta på rekrytering. Då måste vi titta på utbildningens innehåll.

Nej, det är ingen undanflykt att jag vill ta reda på hur man bäst ser till att få med de bästa kunskaperna och utbildningsdelarna i en framtida utbildning. Eftersom den här regeringen vill satsa mer på polisen, vill ha mer verksamhet på området, finns det ingenting som talar för att jag skulle vilja skjuta på förändringar när det gäller polisutbildningen. Där emot konstaterar jag att den utredning som fanns och som snart skulle

vara färdig hade ett mycket snävt uppdrag. Och det underlag som jag också har gått igenom med utredaren visar att det inte hade räckt för de beslut man måste ta när man beslutar om en ny utbildning.

Nu gör det lite mindre, för den utbildning som vi har är inte dålig. Den är i många stycken bra. Och den storsatsning som vi gör innebär att vi utbildar många nya unga människor för arbete inom polisen de närmaste åren samtidigt som vi försöker försäkra oss om ett underlag och ett beslut som gör att framtidens polisutbildning blir ännu mer modern.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2006/07:196 om juridisk trygghet för barn till samkönade föräldrar

Anf. 40 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! LiseLotte Olsson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att stärka den juridiska tryggheten för barn till samkönade föräldrar och om jag avser att verka för att förslag som lämnas av Utredningen om föräldraskap vid assisterad befruktning snarast ska leda till ny lagstiftning.

Bakgrunden är två fall där kvinnor som är registrerade partner har fött barn efter att utomlands ha genomgått assisterad befruktning med done-rad sperma. Tingsrätten har avslagit ansökningar av mödrarnas partner om att få adoptera barnen. Tingsrättens beslut är nu överklagade till hovrätten.

Till en början vill jag naturligtvis påpeka att jag som justitieminister inte kan kommentera enskilda fall i domstol.

Rent allmänt kan sägas att registrerade partner sedan år 2003 kan prövas som adoptivföräldrar. Det innebär att två partner gemensamt kan få tillstånd att adoptera ett barn och att en partner kan adoptera den andra partners barn. Frågan om adoption prövas av domstol. Bedömningen utgår från principen om barnets bästa. Domstolen får ge tillstånd bara om adoptionen är till fördel för barnet. Dessutom krävs att den som vill adoptera barnet har uppfostrat eller vill uppfostra barnet eller att det finns särskild anledning till adoption.

Från och med den 1 juli 2005 får assisterad befruktning med done-rade spermier utföras i svensk sjukvård beträffande en kvinna som är partner eller sambo med en annan kvinna. Partnern eller sambon anses – tillsammans med den befruktade kvinnan – som förälder till det barn som föds, förutsatt att hon har samtyckt till behandlingen och att det är sannolikt att barnet har kommit till genom den.

En särskild utredare har i ett betänkande som överlämnades till mig i går föreslagit ytterligare lagändringar när det gäller föräldraskap vid assisterad befruktning. Betänkandet kommer nu att beredas vidare i Regeringskansliet.

Anf. 41 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka justitieministern för svaret på min interpellation, om än jag tycker att det var lite tunt. Jag förstår till

fullo att justitieministern inte kan eller ska kommentera det enskilda rättsfall som jag hänvisar till i min interpellation. Det är inte heller just det jag vill diskutera. Det jag däremot vill diskutera och lyfta fram är bristerna i den nuvarande lagstiftningen.

Justitieministern nämner i sitt svar den utredning om föräldraskap vid assisterad befruktning som presenterades i går. Vänsterpartiet var med och tog fram direktiv till utredningen, och jag kan nu konstatera att utredarens förslag stämmer väl överens med Vänsterpartiets förslag.

När vi ändrade lagen så att även lesbiska par fick tillgång till assisterad befruktning inom den svenska sjukvården var vi noga med att betona att lagändringen var ett första steg. Eftersom alla barn som tillkommer genom assisterad befruktning inte omfattas av lagen är det nödvändigt att gå ett steg längre. Vårt mål är att samtliga barn, oavsett hur de kommit till och oavsett vilken sexuell läggning deras föräldrar har, ska ha rätt till lika juridisk trygghet. De tingsrättsbeslut som jag nämner i min interpellation visar hur angeläget det är att ändra lagen så att alla barn omfattas.

Utan att diskutera enskilda fall och enskilda domares tolkningar av lagen vill jag ändå påvisa att här finns en lucka som gör att barn kommer i kläm. Den luckan är det vår plikt som lagstiftare att täppa till.

Herr talman! Lesbiska kvinnor har i alla tider fött barn. När vi beslutade om lesbiska kvinnors rätt till assisterad befruktning var ett av syftena att stärka rättigheterna för barnen. Men de barn som blir till i ett lesbiskt förhållande utomlands eller genom insemination hemma omfattas fortfarande inte av samma skydd som barn till heterosexuella föräldrar. Den enda möjligheten för dessa barn att få två juridiska vårdnadshavare är att mammans partner adopterar barnet.

En adoption kräver utredning av socialtjänsten. Även om socialtjänsten tillstyrker adoption kan barnet riskera att stå utan två vårdnadshavare efter domstolsprövningen. Detta kan leda till enorma problem för barnet. Vad händer om den biologiska mamman avlider eller om föräldrarna separerar?

Herr talman! Kristdemokraterna lade så sent som hösten 2005 fram ett förslag om att riva upp lagen som ger lesbiska kvinnor tillgång till assisterad befruktning inom svensk sjukvård. Förslaget motiverades paradoxalt nog med att barnet har rätt till båda sina föräldrar. Kristdemokraterna har i samma motion ett yrkande om att upphäva lagen om samkönade pars möjligheter att prövas som adoptivföräldrar.

Jag tycker att det är mycket oroväckande om Kristdemokraternas inställning till barn med samkönade föräldrapar får genomslag i regeringen. Jag undrar därför: Hur tänker justitieministern hantera Kristdemokraternas krav?

Anf. 42 HELENA LEANDER (mp):

Herr talman! Det var med stor glädje jag i går tog del av resultatet av den utredning som tillsattes under förra regeringen och som handlade just om föräldraskap vid assisterad befruktning. Det är inte rimligt att ha den ordning som vi har nu, där du kan se att resultatet blir att barn förnekas den ena av sina föräldrar helt enkelt för att mammorna har valt att göra inseminationen utomlands.

Det enda rimliga är helt enkelt att gå på utredningens linje och se till att man tar bort den konstiga särreglering som finns så att det är samma

villkor som gäller oavsett om det är samkönade eller olikkönade föräldrar som skaffar barn. Jag hoppas verkligen att regeringen kommer att ta tag i den frågan så fort som möjligt och återkomma till riksdagen med förslag till lagändring.

Men en fråga som fortfarande hänger lite grann i luften efter den här utredningen är vad man gör med de barn som tillkommer i en relation där spermagivaren inte bara är någon anonym givare utan kanske en nära vän till familjen eller någon som på annat sätt tar aktiv del i barnets omvårdnad och som av barnet faktiskt ses som en förälder. Det är inte helt ovanligt att bögpar och flatpar skaffar barn tillsammans och på olika sätt delar på vården av barnen. Det förekommer också andra konstellationer. I de här fallen har faktiskt barnen flera personer som de ser som sina föräldrar, men bara två kan vara juridiska vårdnadshavare.

I Kanada har man löst det genom att ett barn kan ha mer än två juridiska vårdnadshavare. Det är förstås en komplicerad fråga som kräver noggrann utredning. Men det vore ändå intressant att få höra ministrernas syn på om det här är någonting vi skulle kunna titta närmare på också i Sverige.

Anf. 43 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Interpellanten tycker att texten är allmänt hållen i mitt svar. Det ligger väl i sakens natur, för när jag skickade i väg svaret hade jag inte ens fått utredningen. Då är det svårt att vara konkret.

Utredningen om föräldraskap vid assisterad befruktning lägger fram två huvudförslag, kan man säga. Det ena är att man inriktar sig på förslag som handlar om likabehandling av föräldraskap vid assisterad befruktning och föräldraskap i övrigt. Det är den ena delen av förslaget.

Den andra delen handlar om barns rätt att få information om sitt ursprung, ett tämligen radikalt förslag, vill jag säga, där man ser framför sig något slags register där man kan gå in.

Den här typen av frågor är ju komplicerade i många avseenden. Jag tycker att den andra deltagaren i debatten pekar på det i frågan: Kan man ha mer än två föräldrar? Det är en berättigad fråga som jag tror kommer att dyka upp i remissbehandlingen. Det är ingen tvekan om att i det här fallet män som donerar spermier i några avseenden kan ha intresse av att få vara med men inte får det.

Det ligger i sakens natur att de här frågorna är känsliga och besvärliga. Utgångspunkten tycker jag är helt rätt, att se det hela utifrån ett barnperspektiv. Det är inte bara från kristdemokratiskt håll man ibland har haft andra uppfattningar. De kommer från lite olika håll. Av just det skälet tycker jag att det är otroligt viktigt att den här utredningen bereds på vanligt sätt och att vi får ta del av de synpunkterna innan vi landar.

Men jag tror att alla är helt klara över att det, precis som när det gäller de kvinnor som tas upp i interpellationen, i dag finns situationer där både barn och föräldrar, juridiska eller icke-juridiska föräldrar, känner att regelverken inte stämmer överens med det som borde gälla. Det måste vi reda ut från regering och riksdag. Jag tror att det bästa sättet att göra det på är den typ av ordentlig genomgång som är gjord av utredaren, ett ordentligt remissarbete och diskussioner i lugn och ro där vi lyfter på stenarna.

Min uppfattning är att det är otroligt viktigt att inte krängla till det mer än verkligheten redan gör utan faktiskt se till att barn har den trygghet som det innebär att ha två föräldrar och att också ha de rättigheter som jag tycker att alla människor borde ha att faktiskt på ett sakligt sätt få veta var man kommer ifrån.

Där finns det också ett förslag i utredningen som jag tycker är intressant. Man vill stärka ansvaret för föräldrar också när det gäller samkönade par att faktiskt informera barn om bakgrunden. Det är också en fråga som jag tror kommer att diskuteras en del i remissarbetet.

Kort sagt har jag en väldigt öppen syn på de här frågorna. Jag tycker att det är viktigt att vi reder ut regelverken. Det är olyckligt när enskilda familjer hamnar i komplicerade juridiska processer, och vår utgångspunkt måste vara att vi ska skapa trygghet som håller över tid för barnen. Det är min ambition i det här arbetet.

Anf. 44 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Tack för det! Det känns väldigt bra och betryggande att justitieministern verkar vara positivt inställd och verkar vilja jobba i utredningens anda. Jag tolkar justitieministerns svar på det sättet.

Det har ju pratats väldigt mycket om utredningen eftersom den nu kommer samtidigt som jag väckt den här interpellationen. Den har som sagt väldigt många goda förslag. Ett förslag är att samma regler ska gälla för heterosexuella och för samkönade par när det handlar om föräldraskapet vid insemination. Precis som sades här föreslår utredningen att barn som tillkommit genom assisterad befruktning ska få upplysning om detta av föräldrarna. Man har även tittat på utlandsfallen som jag hänvisar till i min interpellation, och den privata inseminationen omfattas också av utredarens förslag. Det är mycket glädjande.

Som sagt är mycket bra; det verkar vi vara överens om. Man ser verkligen till barnens bästa i utredningen och vill att de på ett enkelt och tydligt sätt ska tillförsäkras två rättsliga föräldrar.

Herr talman! Justitieministern säger i sitt svar att utredningen kommer att beredas vidare i Regeringskansliet. Det låter förstås väldigt bra. Jag vill inte att den ska hamna i någon byrålåda och glömmas bort.

Jag har en direkt fråga: Är justitieministern villig att gå i god för att de förslag som utredaren lagt fram för att ge barn till samkönade föräldrar samma rättigheter som heterosexuella föräldrars barn genomförs? Kommer du att jobba i den andan?

Anf. 45 HELENA LEANDER (mp):

Herr talman! Även jag gläder mig åt justitieministerns uttalanden i dag. De visar på en positiv inställning till att försöka underlätta för familjer som inte passar in i heteronormen men som ändå skaffar barn och till att barnen som föds i regnbågsfamiljer också ska få en juridisk trygghet där de personer som de upplever som föräldrar faktiskt också får vara juridiska föräldrar.

Vad jag hoppas är att justitieministern inte får problem med sina koalitionspartner i Kristdemokraterna som ju, som tidigare talare varit inne på, kanske inte riktigt har samma inställning i den här frågan.

Men om justitieministern kanske inte kan lova men i alla fall gå i god för att det här nog kommer att gå bra kommer jag att vara glad och nöjd.

Anf. 46 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det enda ministrar inte ska lova är att det går bra, men vi kommer i alla fall att arbeta för det. Låt oss säga så här: Ja, utredningen bereds vidare. Det är naturligtvis inte avsikten att den ska hamna i någon byrålåda. Det finns tillräckligt mycket i byrålådorna efter tidigare regeringar. De är fyllda!

De här barnen finns. Det är min utgångspunkt, och vårt ansvar är att ta reda på hur man på ett rimligt sätt ser till att deras trygghet säkras och att andra inblandade också får sina rättigheter och skyldigheter hanterade på ett vettigt sätt. Det är min praktiska synpunkt.

Jag vet att de här frågorna är känsliga. Det kan bero på att det finns människor som har en tro som gör att de kanske inte har samma syn på homosexualitet som den som inte delar den tron har. Det finns fördomar och det finns myter.

Det är komplicerat med familjebildning. De senaste decennierna har ju inneburit att familjer ser väldigt olika ut. Det kommer vi inte undan. Den diskussionen kommer vi att behöva ha här i riksdagen och i alla möjliga och omöjliga sammanhang. Just därför är det så viktigt att frågan på ett sakligt sätt bereds, hanteras och diskuteras som alla andra frågor och att vi lyfter på stenarna. Det är min utgångspunkt.

Vi kommer att hantera den här frågan på samma sätt som andra frågor. Utgångspunkten är som sagt att barnen finns. Barn har rätt till föräldrar; barn har rätt till trygghet; barn har rätt att veta var de kommer ifrån. Det tror jag är enkla slutsatser som de flesta är överens om.

Sedan ska vi komma överens om regelverken. Där vill jag återge vad utredaren sade till mig när vi gick igenom det här i går: Det är en väldigt komplicerad lagstiftning redan som det är innan man har ändrat något, och ännu svårare blir det när man ska ändra. Därför finns det också ett särskilt yttrande med lite andra varianter i förslaget. Det är alltså ganska komplicerade frågor att hantera, vilket också är skäl för att ha en gedigen och saklig beredning i de här frågorna.

Jag ser fram emot att så småningom kunna landa och lägga fram ett förslag till riksdagen. Vi har fått ett bra underlag, och jag ser som sagt fram emot de synpunkter som kommer, både i debatter här i riksdagen och i form av remissvar från olika instanser. Det kommer kanske inte i alla delar att underlätta arbetet, men det är ju på det sättet vi bedriver politik.

När det gäller familjelagstiftning över huvud taget finns det många frågor som diskuteras i dag, och jag tror att vi kommer att få diskutera dem också de närmaste åren. Jag kan även konstatera att familjerättsfrågorna är uppe också i EU-sammanhang. Det är inte bara så att familjer ser annorlunda ut här hemma, utan de rör sig dessutom över gränserna på alla möjliga och omöjliga sätt. Det kommer alltså att bli diskussioner om det här, och vi kommer att få ägna mycket kraft och engagemang åt dem de kommande åren.

Anf. 47 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Jag vill tacka justitieministern för svaren i debatten. Om jag var lite missnöjd med det skriftliga svaret är jag desto nöjdare med det som har framkommit här nu. Jag skrev interpellationen när jag läste om rättsfallen som jag hänvisar till, och den handlar ju om barn som fallit

mellan stolarna i den nu gällande lagstiftningen – om barn som förvägrats två föräldrar och som inte har samma rättigheter som andra barn i Sverige. Därför är det väldigt glädjande att denna miss, som vi verkar vara överens om här, i lagstiftningen håller på att täppas till – det håller på att ändras.

Jag vill dock ändå upprepa min fråga om Kristdemokraternas inflytande på de här frågorna och om hur regeringen kommer att handskas med det. Det finns ju ändå motioner som skrivits ganska nyligen av just Kristdemokraterna och som leder åt ett helt annat håll än det vi har pratat om i dag och vad den här utredningen vill.

Kommer Kristdemokraternas syn på de homosexuellas rätt att adoptera och deras önskan att upphäva möjligheterna för lesbiska kvinnor att ha rätt till assisterad befruktning att få något gehör?

Som jag tidigare har sagt är jag väldigt glad över de förslag som utredningen har lagt fram. Genomförs förslagen är vi bra mycket närmare ett samhälle där barn behandlas lika oavsett föräldrarnas sexuella läggning.

Men den här utredningen pekar även på ett problem som måste lösas. Det är precis det som Helena i sitt tidigare inlägg var inne på: Dagens reglering i svensk lag medger inte att ett barn har mer än två vårdnadshavare. I dag växer många barn upp i andra familjekonstellationer än den traditionella. Ett starkare skydd för barnens rätt till bestående relation med vuxna som barnet vuxit upp med ligger helt i linje med att stärka barnens rätt.

Herr talman! Jag undrar därför hur justitieministern ställer sig till detta. Jag tar ett exempel från Kanada, där en kanadensisk pojke nyligen har fått laglig rätt till tre juridiska föräldrar. Är det något som den svenska regeringen kan tänka sig att öppna för?

Anf. 48 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Kristdemokraterna är en del av regeringsunderlaget. Men hur kd kommer att ställa sig till de specifika frågorna när det gäller den här utredningen måste man ju fråga kd om. Det har jag inte haft möjlighet att göra eftersom utredningen kom i går.

Det är naturligtvis så att vi diskuterar frågor gemensamt, och jag tycker att det är ett arbete som går väldigt bra. Jag ser faktiskt oftast olika infallsvinklar på frågor som någonting som berikar och gör saken bättre.

Min erfarenhet är att Sveriges riksdag och politiken i de olika partierna i någon mån speglar de uppfattningar som finns ute i samhället. I den här typen av frågor bör vi hamna vid ställningstaganden som alla känner sig bekväma med. Jag är alltså inte ett dugg bekymrad över det, men kd får svara för sin partiståndpunkt själva.

Frågan om fler föräldrar än två är faktiskt mycket komplicerad. Min grundinställning är att jag förstår resonemangen, men jag är inte tvärsäker på att det är lösningen.

Jag känner mig lite tveksam till det, för det rör till det hela. Det vore ju väldigt skönt för många barn i heterosexuella förhållanden också att få någon extra förälder som legal förälder, för man kanske inte är nöjd med de föräldrar man har. Jag känner några barn som känner så ibland.

Det som har diskuterats i den här utredningen och i anslutning till den är också frågor som handlar om något slags rätt till socialt umgänge eller

någon typ av legal relation. Ibland är det ju så med skilsmässor och förändrade familjebilder att en person som har haft väldigt stor betydelse för ett barn helt plötsligt bara är borta ur bilden, vilket är väldigt besvärligt. Men det är otroligt svårt att reglera detta, väldigt svårt att hitta rimliga ståndpunkter. Jag tror att lösningen ändå är att hålla sig något till den struktur som vi har haft när det gäller familjelagstiftningen och att försöka göra den mer neutral än vad den har varit.

Men jag har ingen bestämd uppfattning när det gäller flera. Det är intressant hur man gör i andra länder givetvis, men behov av mer än en vuxen har de allra flesta barn. Så gäller det att se till vilka som ska vara juridiska föräldrar och vilka som ska vara andra viktiga relationer.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på interpellation 2006/07:205 om skilda valdagar

Anf. 49 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Hans Wallmark har frågat mig om jag avser att, innan Grundlagsutredningen presenterar sina ställningstaganden, vidta några åtgärder som möjliggör för någon eller några kommuner att på prov anordna det lokala valet vid en annan tidpunkt än det till riksdagen. Hans Wallmark har vidare frågat om jag avser att se över om det finns några möjligheter att redan nu vidta åtgärder för att underlätta att valdagarna skiljs åt för det fall en majoritet av Grundlagsutredningen öppnar för den möjligheten.

Frågan om skilda dagar för ordinarie val till riksdagen och till landstings- och kommunfullmäktige har diskuterats under lång tid. Exempelvis hade 1999 års författningsutredning i uppdrag att se över frågan. Någon politisk enighet i den delen kunde dock inte nås i utredningen, varför något förslag inte lades fram. Därefter har Grundlagsutredningen fått i uppdrag att bland annat göra en utvärdering och översyn av hela det svenska valsystemet. I den delen av uppdraget ingår även att utreda hur valen till riksdagen respektive landstings- och kommunfullmäktige tidsmässigt förhåller sig till varandra. Grundlagsutredningen ska redovisa sitt uppdrag den 31 december 2008.

Enligt min bedömning är det inte lämpligt att nu föregripa Grundlagsutredningens diskussioner om hur den här delen av valsystemet eventuellt bör reformeras. Jag avser alltså att avvakta resultatet av utredningens arbete innan jag är beredd att ta ställning till om skilda valdagar bör införas och om det i så fall bör föregås av den typen av försöksverksamhet som Hans Wallmark förespråkar.

Anf. 50 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Som nytillkommen lyssnare kan jag meddela att förmiddagen har belyst en mängd olika dagspolitiska problem med rätt många exempel hämtade från Skåne, vilket gläder en ledamot från den södra delen av landet. Så blir det även i det här fallet när vi ska diskutera behovet av skilda valdagar. Utgångspunkten för den här interpellationen är en händelsekedja i Ängelholm. Moderaterna lämnade in en motion till

Ängelholms kommunfullmäktige om att man skulle få försöka bli provkommun ifall möjligheten öppnas för skilda valdagar. I motionen framhölls exempelvis att genom att separera de lokala och regionala valen från de nationella visas de nära och viktiga frågorna en större betydelse än vad som är fallet i dag. Allt behöver inte drunkna i den politik som beslutas och fastställs i Stockholm via riksdag och regering. Med skilda valdagar finns det anledning att tro på ett djupare engagemang.

Kommunfullmäktige i Ängelholm behandlade och avgjorde frågan den 30 augusti 2004. Sedan har brev ivägskickats till både statsministern och Pär Nuder som var den minister som tillsatte Grundlagsutredningen.

Jag tillhör dem som tror att många av de viktiga politiska frågorna är de lokala och regionala. Jag tror också att många av de politiker, de förtroendevalda som möter den enskilda medborgaren oftast är den lokala och den regionala politikern. Just därför tror jag att det vore viktigt att man fick ett fokus just mot de lokala och regionala frågorna. Det sker bäst, menar jag, genom att man skulle separera de nationella valen från dem till lokal och regional församling. Det kan man göra på olika sätt, men jag tror ändå att det vore nyttigt.

Vi ser att när det väl går till allmänna val i Sverige så blir fokus väldigt mycket på regeringsskifte, maktskifte och vem som ska bli statsminister. Det är oerhört viktigt. Jag, herr talman, kan glädja mig åt att det också blev ett skifte i föregående års val, att vi fick en helt ny regering och att vi fick en ny statsminister, även om det kanske smärtade talmanen.

I den debatt som vi förde 2006 blev det väldigt mycket fokus på de nationella frågorna. Det är inget konstigt i det, men jag tror att det vore bra om man utöver det fick ett fokus mot de lokala och regionala frågorna, vilket kan ske genom separering.

Nu ser jag att justitieministern påpekar att hon inte så länge Grundlagsutredningen pågår vill vidta några steg eller åtgärder i någon riktning. Det kan jag väl i någon mening ha en förståelse för. Jag vill ändå understryka att jag tror att det är behövligt med en separering av de lokala och regionala valen från de nationella. Om det skulle vara så att Grundlagsutredningen säger att man inte kan tänka sig det i hela landet men skulle kunna tänka sig att pröva det på något eller några håll vill jag härmed till justitieministern och alla övriga som lyssnar anmäla att jag tror att Ängelholm skulle kunna vara en av de kommuner som i så fall skulle kunna tänka sig att försöka vara en provkommun. Min förhoppning hade dessutom varit att det kanske skulle finnas fler kommuner i Skåne, kanske hela Skåne, så att alla Skånes 33 kommuner och valet till region Skåne skulle kunna separeras från det nationella valet.

Anf. 51 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag delar uppfattningen att den lokala politiken är viktig. Det brukar framför allt framhållas av tidigare aktiva kommunalpolitiker. Till min glädje har jag dock noterat att också väljarna delar den uppfattningen. Det som har hänt de senaste åren är ju att röstsplittningen ökar. Människor väljer i ökad utsträckning olika i lokala val och i riksdagsvalet, vilket visar att det även med den gemensamma valdagen uppenbarligen finns en förmåga – jag har aldrig tvekat om den – hos väljarna att se att det är olika frågor som diskuteras.

Så finns då frågan om man skulle öka och ge ett större fokus och ett större intresse för de lokala frågorna om man skilde valdagarna åt. Det finns fördelar, och det finns nackdelar. Det är just därför det är så bra att vi har Grundlagsutredningen. Jag tror att Hans Wallmark och jag kan vara överens om att just när det gäller hur valsystemet ser ut och vad vi har för grundläggande regelverk för demokratin i det här landet ligger det ett värde i en viss konservatism och en viss hållning där man faktiskt ser till att alla är med på båten. Det är ju inte regler som vi ändrar fram och tillbaka och hur som helst.

Grundlagsutredningen är en utredning där jag tror att man har verktygen och möjligheten att i lugn och ro diskutera igenom fördelar och nackdelar och kan försöka hitta den breda uppslutning som måste finnas för radikala förändringar. Det är bra att Ängelholm och andra visar intresse för de här frågorna, för det kommer naturligtvis också att vitalisera ledamöterna i Grundlagsutredningen. Det är frågor som bör diskuteras återkommande, för vi vill alla ha ett högt valdeltagande och ett otroligt engagemang kring den frågeställning som valet innebär.

Redan i dag ser vi att intresset för de lokala frågorna ökar. Medborgarna har uppfattat betydelsen av vad som sker i kommunfullmäktige och i landsting i dag. Det är något som jag ser väldigt positivt på. Det återstår att se om det finns behov av förändringar i regelverken när det gäller valsystemet. Jag vill i vart fall för min del se vad Grundlagsutredningen kommer fram till innan jag är beredd att ta ställning och lägga fram förslag i de delarna.

Anf. 52 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Jag tycker att det är värdefullt och bra att det förs en konstitutionell debatt i Sverige. Jag tycker att det har varit lite för lite av det. Jag har sett som en fara att vi parkerar alla de rätt svåra och komplicerade men också oerhört intressanta frågorna i en utredning och sedan säger att i avvaktan på den utredningens resultat parkerar vi debatten. Så tycker jag inte att det borde vara. Jag tycker att det meningsutbyte vi har i dag i kammaren är ett exempel på att vi måste föra en offentlig debatt kring det.

Jag noterade att Mats Odell för en tid sedan i likhet med Fredrik Reinfeldt öppnade för möjligheten att föra en diskussion om kommunala nyval, vilket jag också tycker är en alldeles utmärkt idé. Det har det utbrutit en pressdebatt om på ledarsidorna. Jag tycker att debatt borde föras också kring för- och nackdelar med skilda valdagar, precis som Beatrice Ask säger.

Naturligtvis medför alla konstitutionella förändringar både för- och nackdelar. Det är därför det gäller att göra en klok avvägning. Så länge vi håller oss inom det demokratiska systemet kan man säga att det där finns olika verktyg, som alla har bieffekter av både positiv och negativ karaktär. Därför är det oerhört viktigt att vi hela tiden för en konstitutionell debatt i vårt land. Ett av inslagen i den konstitutionella debatt vi bör föra i Sverige är behovet av skilda valdagar, för att få fokus på det jag tror för många medborgare är de riktigt viktiga politiska frågorna, nämligen vardagsfrågorna. De hanteras i mycket stor utsträckning lokalt och regionalt.

Jag ska inte förlänga debatten ytterligare. Justitieministern har gett ett rätt klart besked i sitt interpellationssvar, nämligen att hon inte har för

avsikt att vidta några åtgärder förrän utredningen är presenterad. Jag tycker att också jag har gett ett rätt klart besked om var jag politiskt står i frågan om behovet av skilda valdagar. Därför skulle jag vilja meddela herr talman att jag avstår från den sista repliken. Vi ska ju hinna med att diskutera tingsrätten i Landskrona, som också är en viktig Skånefråga.

Jag skulle dessutom vilja överlämna till justitieministern motions- och fullmäktigehandlingar från Ängelholms kommunfullmäktige. Där har man i all ödmjukhet, som den lilla kommun den är nere i Skåne, tagit beslutet att anhängiggöra sin önskan att få vara en av försökskommunerna ifall möjligheten öppnas för försök med skilda valdagar för kommuner och riksdag.

Anf. 53 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag ska med intresse läsa beslutet från Ängelholm. Det är bra att det finns ett engagemang ute i kommunerna för hur vi på olika sätt ska öka intresset för den lokala demokratin och faktiskt också få ett engagemang som återspeglas i valen.

Jag tror att diskussionen kommer att fortsätta, med Hans Wallmark och andra, för det finns uppenbarligen ett intresse på många håll för de här frågorna, inte bara i Ängelholm. Men jag har noterat att Ängelholm står först i kön om det skulle bli någon typ av försöksverksamhet i framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2006/07:208 om nedlagd utredning om polisutbildning

Anf. 54 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Monica Green har frågat mig varför Polisutbildningsutredningen lagts ned bara en månad innan resultatet skulle ha presenterats. Hon har vidare frågat mig mot vilken bakgrund jag kommer att värdera behoven av polisutbildning om man inte utgår från den nu nedlagda utredningen. Hon har avslutningsvis också frågat mig hur jag kommer att tillgodose behovet av poliser och polisutbildning i Västsverige.

Vi i alliansen ser som en av våra viktigaste uppgifter att öka människors trygghet. Vi har därför sjösatt den mest ambitiösa satsningen någonsin på rättsväsendet. Vi har bland annat annonserat en kraftig ökning av antalet poliser med målet att det ska finnas 20 000 poliser år 2010. Denna ambitionsökning kommer att ge tydliga resultat i form av ökad polisiär närvaro och synlighet såväl i landet som helhet som i Västsverige.

Polisens förmåga handlar naturligtvis inte bara om ekonomiska och personella resurser. En lika viktig förutsättning är att enskilda poliser har hög kompetens och god förmåga att bemöta människor.

Det är mot denna bakgrund som regeringen tillsatt en ny utredning om den framtida polisutbildningen. Den tidigare utredningen har utfört ett viktigt arbete och det blir ett självklart bidrag till den nya utredaren. Det framgår också uttryckligen av direktiven att den nya utredningen ska

ta till vara de kunskaper och erfarenheter som den tidigare utredningen gjort. Skälet till att det tillsätts en ny utredning är helt enkelt att direktiven till den förra var alltför snäva. Regeringen anser att frågan om hur utbildningen av poliser ska vara utformad är så viktig att den måste utredas på ett mer förutsättningslöst sätt och det har vi säkerställt genom de nya direktiven.

Monica Green oroar sig avslutningsvis i sin interpellation för hur polissituationen kommer att se ut i Västsverige. Mitt engagemang är inte begränsat till Västsverige eller någon annan del av landet. Regeringens ambition är att se till att vi får fler poliser, synliga poliser, i hela landet. Jag är därför glad att kunna konstatera att en rad kommuner är intresserade av att etablera polisutbildning. Nu är det angeläget att utredningen kommer i gång och jag kommer givetvis att noga ta del av de överväganden och förslag som utredaren presenterar.

Anf. 55 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Tack så mycket för att vi får möjlighet att debattera den här frågan.

Jag är orolig för att det inte blir någon polishögskola i Västsverige och kanske inte ens i Sverige över huvud taget eftersom regeringen nu har valt att lägga ned den utredning som pågått. Jag undrar om det är rekord att lägga ned en utredning bara en månad innan den skulle ha lagt fram sitt förslag. Jag har all respekt för att en högerregering vill sätta sin prägel på utredningar, att man vill ha sina egna utredare och så vidare. Jag har full förståelse för att man vill byta ut och tillsätta nya utredare i de utredningar som precis har startat. Men det måste väl ändå ta priset att man bara en månad innan utredaren ska få presentera sitt förslag om hur polisutbildningen ska gå till i det här landet lägger ned utredningen bara för att förskjuta detta i tiden, bara för att lägga en dimridå över att man inte vill ha en akademisk utbildning för poliser och bara för att Västsverige återigen ska få vänta med att få en polisutbildning.

Det är viktigt för hela landet att det finns polisutbildningar i hela landet. Det har visat sig att många poliser – det gäller bland annat i Umeå – som utbildat sig också stannar kvar i området. Vi i Västsverige behöver också en polisutbildning. Det finns många i Skaraborg, i Skövde, och i andra delar av Västsverige som vill utbilda sig till poliser. Där skulle man naturligtvis kunna utbilda människor från hela landet.

Jag känner en oro över att man nu vill skjuta frågan på framtiden och lägga dimridåer över den. Man verkar inte särskilt angelägen om att det ska vara en akademisk utbildning längre. Vi har haft en ambitiös utbildningssatsning över huvud taget i Sverige – man ska ha akademiska poäng och så vidare. Konsekvensen kan nu bli att de som poliserna ska sätta fast har högre utbildning än poliserna själva. Jag tycker att det vore klädsamt om också högerregeringen skulle vilja ha en akademisk utbildning för polisen. Det är tråkigt om man inte kommer fram till den slutsatsen.

Beatrice Ask talar om helheten, och det är just för att man även vill se om man kan korta ned utbildningen och att den inte ska ge akademiska poäng. Det är det som jag nu tolkar som helhet. Det tycker jag vore att dra ned på ambitionsnivån.

Dessutom måste jag kommentera detta med den ambitiösa satsningen. Beatrice Ask säger att man ska satsa så ambitiöst. Ja, det hörde ju väljar-

na i valrörelsen, och i vårbudgeten föreslog ni 1,7 miljarder mer än den socialdemokratiska regeringen. Antagligen var det en och annan väljare som trodde på er. Det är ganska trist att högerregeringen när den sedan trätt till inte har levt upp till sina löften och dragit ned på ambitionsnivån. Ni sade att ni ville ha 1,7 miljarder mer. Nu blir det 200 miljoner mer än det som den socialdemokratiska regeringen satsade. Det är en väldigt låg ambitionsnivå för en regering som påstår att det är den viktigaste frågan. Vi har en väldigt hög ambitionsnivå, säger Beatrice Ask. Det är alltså de 200 miljonerna hon menar. Det tycker jag är att föra väljarna bakom ljuset.

Ambitiösa mål hörde vi om i valrörelsen, men av det bidde det en tummetott. Även när det gäller högskoleutbildning för poliser får vi vänta och se om det blir någon utbildning över huvud taget. Blir det en utbildning med akademiska poäng? Blir det någon utbildning i Västsverige, i Skövde? Det skulle jag vilja veta i dag.

Anf. 56 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Monica Green är bekymrad över att det inte ska bli någon polisutbildning i Västsverige. Jag har noterat att det från socialdemokratiska ledamöter mest är bekymmer för om det ska bli en polishögskola än här, än där, samtidigt som man som partigrupp föreslår neddragningar av polisanslagen i förhållande till vad vi föreslår. Det är väl snarast så att det i stället för fler utbildningsanordnare är en neddragning som hade varit nödvändig om man hade genomfört den socialdemokratiska politiken.

Om det är rekord i att lägga ned utredningar vet jag faktiskt inte. Bakgrunden är följande. Agneta Stark fick i uppdrag att utreda den framtida polisutbildningen med ett väldigt snävt direktiv som i princip bara berörde formfrågan. Vilka åtgärder krävs för att polisutbildningen ska bli en högskoleutbildning? Det man inte valde att göra var att utvärdera den utbildning vi har i dag. Vad är bra, vad är dåligt?

En sak är att vi vet att flera polismyndigheter finner skäl att själva lägga på ett halvår på de nya aspiranterna för att de tycker att de inte har lärt sig tillräckligt. Ingen har analyserat heller vad de tycker saknas och vad det kan bero på, vad skälet är.

Det finns ingen analys och inget uppdrag att fundera över: Vad kommer poliser som ska verka inom 10–15 år att behöva för kompetens? Kan det vara rimligt att ha en och samma utbildning för alla som ska arbeta inom en så bred verksamhet som polisverksamheten är? Rekryteringen berörs av Agneta Stark i underlaget, men hon hade inget uppdrag att ta fram förslag för att ta itu med de problem som finns när det gäller att få en större mångfald representerad i poliskåren.

Det är en rad väldigt avgörande kvalitetsfrågor där jag känner att om man ska introducera en ny utbildning ska man ha ett underlag också i de frågorna. Därför har jag valt att ta Agneta Starks resultat och lägga in det i den utredning som nu tillsätts, vidga direktivet till att omfatta frågor som inte har hanterats och framför allt försöka få ett verksamhetsperspektiv på det hela.

När det gäller den mytbildning som bedrivs i agitationen om att det inte skulle handla om högskolepoäng har man, det kan jag bara säga, läst direktiven väldigt dåligt. Jag är rätt angelägen om att den som läser kur-

ser och utbildningar som motsvarar akademisk utbildning också ska få de fördelar det innebär att ta poäng. För mig är inte huvudfrågan formen och organisationen eller var utbildningen ligger utan dess innehåll.

Det fanns ingen möjlighet att åstadkomma en ny utbildning genom vare sig den gamla eller den nya utredningen så snabbt att en ny reformerad polisutbildning skulle komma i åtnjutande av den storsatsning som den nya regeringen nu gör. Därför är jag rätt så glad över att dagens polisutbildning har många förtjänster och är bra. Vi har också utbildningskapacitet som räcker för den utbildningssatsning som vi gör.

Det innebär inte att jag inte vet att det finns många goda argument för polisutbildning på fler än ett håll. En representant för Malmö har nyss varit uppe i talarstolen och redovisat sina skäl. Agneta Stark har väldigt mycket agiterat för Faluns synpunkter. Norrlandsproblematiken känner vi till, och Västsverige är, som Monica Green påpekar, en region som har många förtjänster. Där har det också från olika håll lagts fram förslag som är väldigt intressanta. Borås ska vi inte glömma bort i det här sammanhanget som också har bidragit med intressanta underlag när det gäller polisutbildning. Det är en fördel som finns i det underlag som Agneta Stark har tagit fram att flera högskolor har gjort egna analyser och inspel i den här frågan, som vi kommer att ha nytta av i den polisutredning som nu pågår.

Anf. 57 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jag tycker att det kunde vara klädsamt om justitieministern kunde hålla sig till sanningen. Jag tycker att det är lite trist att få höra att det är neddragningar när den socialdemokratiska regeringen faktiskt höjde anslagen. Ni gick till val på att höja anslaget med 1,7 miljarder. Beatrice Ask berör över huvud taget inte att det bara blev 200 miljoner. Det bidde en tummetott av det stora ambitiösa vallöfte som ni hade. Ni påstår att vi gjorde neddragningar i vår budget. Det är inte sant, och det är trist att en justitieminister inte håller sig till sanningen.

När det sedan gäller utbildningen ser jag det som att det här är att lägga dimridåer och förskjuta det i tid. Man vill inte sätta i gång med en ny polishögskola, utan man vill skjuta det framåt i tiden. Nu blir det skjutet minst ett år framåt. Vi kanske måste vänta ända till 2010.

Västsverige har goda förutsättningar och Skövde har mycket goda förutsättningar att kunna bedriva en mycket bra polisutbildning och har en god infrastruktur med många områden runtomkring som man kan dra nytta av när det gäller kriminalvården, försvaret och så vidare. Därför tycker jag att det är tråkigt att vi ska få vänta ytterligare innan det kommer till fler utbildningar.

Jag vill också kommentera den satsning som den socialdemokratiska regeringen gjorde. Det handlar om en helhet. Den socialdemokratiska regeringen satsade på både kriminalvården, domstolsväsendet och åklagarmyndigheten. Man ser helheten i det. Det är ambitiöst, käckt och bra att säga – lite plakatpolitik – att vi ska ha fler poliser och så, men man måste också se till att de människor som polisen måste anhölla inte ska behöva vänta på att tas om hand av domstolsväsendet, inte vänta på att få en dom. Det kan faktiskt undergräva tilltron till rättsväsendet i Sverige om man inte har helheten utan bara tar till plakatpolitiken, som jag nu ser att högerregeringen använder sig av, även om det bara är ord.

Det blev ju bara en tummetott. Det är bara 200 miljoner mer än vad den socialdemokratiska budgeten innehöll förra våren.

Jag vill återkomma till utbildningen. Utredningen lades alltså ned bara en månad innan den skulle lägga fram sitt förslag. Beatrice Ask säger här att den inte var tillräckligt bred. Men utredaren hade också i uppdrag att se på helheten. Hon hade ett uppdrag att titta på de utbildningar som finns i dag. Jag tycker att det är jättetrist att man nu försöker lägga dimridåer över det här och skjuta det på framtiden och faktiskt inte vill ha akademisk utbildning för poliser.

Nu säger Beatrice Ask här i sitt inlägg att ni visst vill ha akademisk utbildning. Det kanske är ett löfte om att det faktiskt blir akademisk utbildning för polisen. I så fall skulle jag vilja att Beatrice Ask ger det löftet i sitt nästa inlägg. Det kan vara ett förtydligande att det faktiskt är akademisk utbildning det handlar om. Även poliser behöver den typen av utbildning i dag, inte bara alla andra i samhället. Poliser är värda att också få akademisk utbildning. Om vi får det löftet i dag blir jag i alla fall lite nöjd, men jag är fortfarande väldigt missnöjd med att det här drar ut på tiden.

Anf. 58 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Monica Green säger att den socialdemokratiska regeringen satsade på polisen. Det är sant, men den regeringen har faktiskt avgått. Det jag pratar om är vad socialdemokraterna i riksdagen har för planer och hur man lägger fram förslagen här. Det är så att samtliga partier i vänsterkartellen, den tidigare regeringens underlag, lägger mindre än regeringen på polisanslaget. Men det ska sägas att man inte ens om man lägger ihop vad Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill göra för besparingar kommer i närheten av vad Socialdemokraterna vill göra. Faktum är att socialdemokraterna i riksdagen för i år föreslår en rejäl neddragning i förhållande till den satsning som vi föreslår.

Det är väldigt svårt att i korta inlägg föra en diskussion om budgettekniken, men påståendet att de mer än 800 miljoner som den här regeringen lägger på polisen innevarande år skulle vara 200 miljoner faller på sin egen orimlighet. Det har jag diskuterat tidigare, och det finns det ganska bra underlag för. Faktum är att Socialdemokraterna inte är beredda att lägga de resurser som vi lägger på polisverksamheten.

Nu gällde inte interpellationen budgettekniken utan framför allt frågan varför vi har valt att ändra utredningens direktiv när det gäller en framtida polisutbildning och hur vi ser på frågor som rör utbildningen.

Där är det på det sättet att vi har haft problem med att acceptera att man utan ett egentligt underlag när det gäller innehållet i utbildningen ska lägga fram ett förslag till riksdagen om en modernisering av polisutbildningen. Det är mer än att bara omvandla utbildningen till en akademisk utbildning. Det är mer än så. Det handlar faktiskt om att fundera över vad poliser om tio, femton år behöver för kompetens och hur man åstadkommer den.

Det handlar om att fundera över hur vi kan rekrytera personer till polisverksamhet så att polisen bättre än i dag speglar den allmänhet den ska tjäna. Det handlar om att faktiskt fundera på hur den verksamhetsinriktade delen av utbildningen blir bättre utformad så att den praktik i utbildningen som redan finns i dag får en modern utformning och så att man

tar vara på kopplingen mellan praktisk verksamhet och utbildning på ett vettigt sätt. Det är inte utrett. Det finns inget underlag. Då är det rimligt att faktiskt ta fram det underlaget inför ett beslut om en reformering. Vi har bitt länspolismästaren i Skåne att leda det arbetet och att i detta arbete också ta till sig det underlag som Agneta Stark har gjort med sitt specifika uppdrag, som var inriktat enbart på högskolefrågan. Jag har flera gånger i debatten dessutom framhållit att det för mig är självklart att genomgår man en akademisk utbildning ska den också ge akademiska meriter. Men vi måste börja i rätt ända på frågeställningen om vi ska få någon ordning på detta.

Sedan har jag all respekt i världen för att riksdagsledamöter har skäl att framhålla sin egen bygd som ett lämpligt ställe att förlägga utbildning till. Jag förstår om man tycker att det är tråkigt om detta inte kan göras omedelbart. Men jag är inte den typ av statsråd som ger den sortens gåvor till olika ledamöter. Vi måste först bestämma oss för vad vi ska åstadkomma och sedan se vad som är optimalt i detta. Det kan man göra först när man vet vad det är som behöver göras i fråga om innehållet.

Man måste göra saker i rätt ordning. Den stora satsning som vi nu genomför kommer Västsverige till del. Det tror jag är oerhört viktigt, för jag vet att brottsligheten är ett stort bekymmer i Västsverige också. Vi har skäl att se till att ha kompetent personal som kan arbeta där – snabbt men också i ett framtidsperspektiv. Det kommer utredningen och den satsning som regeringen gör att åstadkomma.

Anf. 59 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Den här interpellationen handlade inte om de satsningar som Socialdemokraterna gjorde under sin regeringstid och det ökade anslaget till polisen. Det var Beatrice Ask som själv förde in debatten på det och påstod att de hade så mycket högre anslag. Hon säger till och med att vi socialdemokrater drar ned. Jag tycker att det är tråkigt att en minister inte kommer med sanningen om Socialdemokraterna och budgeten, 30,5 miljarder – och vad ni ville satsa mer var 200 miljoner. Det tycker jag är jättetråkigt; att inte en justitieminister håller sig till sanningen.

Jag tror också att väljarna blir besvikna. Det är precis som Beatrice Ask säger så att vi har avgått. Det var kanske en och annan som trodde på er, på att ni skulle satsa mer, att ni skulle satsa de där 1,7 miljarderna. Vad var det som hände under sommaren som gör att ni inte satsar de där 1,7 miljarderna? Var det något som hände i valrörelsen som gjorde att ni inte kunde satsa det som ni lovade väljarna? Väljarna kanske trodde på er. Det här minskar ju högerregeringens trovärdighet, att ni inte ens uppfyller det som ni har lagt fram i er vårmotion i april.

Så kan Beatrice Ask gömma sig bakom att säga: Vi är fyra partier i högerregeringen. Ja, men även i fyrpartiregeringens förslag innebär det 700 miljoner mer. Även där har det försvunnit betydande pengar från valrörelsen fram tills att ni lade fram budgeten. Jag tycker att det är tråkigt att en justitieminister påstår att vi har dragit ned när vi i själva verket har höjt. Sedan ville ni höja ännu mer, sade ni i valrörelsen, och det bidde en tummetott.

Jag hoppas att Beatrice Ask står fast vid sitt löfte om att det kommer att bli akademisk utbildning för polisen. Jag hade velat att det skulle bli snabbare, och jag skulle gärna se att utbildningen blir i Västsverige.

Anf. 60 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Den regering som jag arbetar i satsar 1,7 miljarder kronor mer än vad Socialdemokraternas budget hade 2005. Siffrorna stämmer. Det är bara för Monica Green att läsa innantill i betänkandet från justitieutskottet. Där står i svart på vitt att Socialdemokraterna för budgetåret 2007 anslår 342 miljoner kronor mindre i anslag till polisen än vad regeringen satsar för det året. Socialdemokraterna är dessutom, vilket framgår av både betänkandet och texterna i övrigt, det parti som satsar minst på polisen för närvarande. Det får naturligtvis effekter om man genomför en sådan politik.

När det gäller polisutbildningen är det intressant att notera den kritik som kommer. Jag har aldrig uppfattat att Socialdemokraterna tidigare har tyckt att man ska genomföra stora utbildningsreformer utan ett gediget underlag. Men det kanske är en del av den nyordning som gäller. Jag tycker också att det är intressant att få kritik för den politik vi driver. Monica Green sade i inlägget att det kanske finns väljare som trodde på vad vi sade i valrörelsen. I en debatt alldeles nyss med en annan socialdemokratisk ledamot blev jag kritiserad för att vi väldigt snabbt genomför just det som vi gick till val på. Det är en svår verklighet, det här med politiken. Men det är så att vi genomför den politik som vi gick till val på, som innebär en kraftig satsning på rättsväsendet, en storsatsning på fler synliga poliser över hela landet och en ny, modern, reformering av polisutbildningen. Jag hoppas naturligtvis att väljarna ska se resultatet av den politiken – och också se att vi menade allvar med den agitation som vi förde i valrörelsen. När det gäller siffrorna som har förekommit i debatten nu föreslår jag som sagt en genomgång av justitieutskottets betänkande, som är mycket tydligt på den här punkten.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellation 2006/07:215 om tingsrätten i Landskrona

Anf. 61 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Anders Karlsson har frågat mig om jag är beredd att stå bakom det tidigare beslutet att det ska finnas dömande verksamhet lokalt stationerad i Landskrona.

Bakgrunden till interpellationen är uppgifter i medier om att Lunds tingsrätt ska undersöka möjligheterna att minska bemanningen vid tingsrättens kansli i Landskrona och framöver endast avgöra vissa måltyper där.

Lunds tingsrätt ska enligt förordningen (1982:996) om rikets indelning i domsagor ha kansli i Landskrona och Lund. Att en tingsrätt har flera kansliorter innebär att tingsrätten ska ha permanent verksamhet på dessa orter. Vilka orter som ska vara kansliorter beslutas av regeringen.

Domstolsverket har i ett förslag till regeringen i mars 2004 redovisat bedömningen att Lunds tingsrätts kansliort i Landskrona bör dras in. Det ärendet är ännu inte avgjort.

Regeringen gav i december 2006 Statskontoret i uppdrag att utvärdera de förändringar av tingsrättsorganisationen som genomförts under åren 1999–2006. Utvärderingen ska redovisas senast den 30 juni 2007. Innan utvärderingen har genomförts kommer regeringen inte att ta ställning till några förslag till förändringar av Lunds tingsrätts organisation.

Svar på
interpellationer

Anf. 62 ANDERS KARLSSON (s):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Det här är ingen ny fråga. Den har diskuterats vid ett antal tillfällen i den här kammaren, till exempel vid en interpellation ställd den 21 maj 1999 efter en utredning från Domstolsverket där man hade för avsikt lägga ned Landskronas tingsrätt. Anledningen till min oro är att Landskronaborna är väldigt ängsliga och oroliga för vad som kommer att hända framöver. Vid det tillfället, då jag ställde denna interpellation år 1999, i det fallet till Laila Freivalds, var Landskrona tingsrätt en arbetsplats med 20 anställda av vilka fyra var domare, fem notarier, tio sekreterare och en vaktmästare.

Tingsgrätten omfattar Landskronas och Svalövs kommuner med drygt 50 000 invånare – i dag kanske närmare 52 000. Man hade väldigt många ärenden under den perioden, och det har man fortfarande.

Landskrona är en kommun som tyvärr är hårt ansatt av brottslighet. Det har säkert sina förklaringar i den starka strukturförändring som Landskrona har genomgått. Landskrona har under 15 års tid genomgått en stor industriell förändring. Under den tiden har samtidigt statliga landstingsförvaltningar flyttat från Landskrona, exempelvis kustbevakningen, tullen, Åklagarmyndigheten och Kronofogdemyndigheten.

Nu ser man att tingsrätten återigen är utsatt för påtryckningar att flytta. Till skillnad från vad som står i svaret är det inte några medieuppgifter som gör att jag säger det här. Det är faktiskt lagmannen på den så kallade tingspredikan som antyder att Landskrona tingsrätt ska försvinna från orten och flyttas till Lund. Det är ingen hemlighet att lagmannen har haft den uppfattningen under flera år.

För några år sedan ställde jag en fråga till den dåvarande justitieministern Thomas Bodström. Thomas Bodström var mycket tydlig och sade att dömande verksamhet och den verksamhet som finns i Landskrona fortsättningsvis ska finnas kvar. Jag fick ett handslag på det. Det fick kommunledningen också. Med det kände vi oss ganska trygga.

Det som har skett under det senaste halvåret är något slags smygavveckling. Mängder av personal flyttas nu från Landskrona till Lund.

Herr talman! Landskrona ligger nära. Det ligger i en storstadsregion med Malmö, Helsingborg, Lund och Eslöv inom korta avstånd. Med den struktur som Landskrona har och med de problem som tråkigt nog finns i min hemkommun ger det fel signaler åt de boende om man nu också flyttar domstolsverksamheten därifrån.

Så sent som i går kunde även justitieministern höra om det tråkiga som hänt på en skola. Det har inte i sak med domstolen att göra, men det handlar om signalerna till Landskronaborna och invånarna i kommunen. Vad kommer att ske?

Med det vill jag vädja till justitieministern att tydligt säga: Domstolen ska finnas kvar i Landskrona framöver.

Anf. 63 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! En rättsprincip i Sverige har varit att man ska dömas av gelikar. Det tror jag är en viktig anledning till att så många svenskar uppskattar principen att ha lokala tingsrätter, lokala öppna polisstationer och lokalt fungerande häkten.

Tyvär har utvecklingen under de senaste åren gått åt motsatt håll. Tingsrätter har försvunnit. Polisstationer stänger. Häkten stänger. Det tror jag har skapat ett svalg mellan medborgarna och rättssamhället. Därför finns det ofta ett stort lokalt engagemang kring tingsrätter som uppfattas som nedläggningshotade och kring polisstationer och häkten som uppfattas som nedläggningshotade.

Landskrona är ett exempel. Jag kan bara bekräfta den bild som ledamoten Anders Karlsson målar upp över det engagemang som finns i Landskrona kring den lokala tingsrätten.

Herr talman! Här i kammaren fanns under några år ledamoten folkpartisten Torkild Strandberg som också var aktiv i justitieutskottet. Han har glädjande nog blivit kommunstyrelsens nye ordförande i Landskrona tillsammans med moderaten Tutti Johansson Falk. De utgör en ny borgerlig ledning i Landskrona. Jag hoppas att de ska ingjuta mod och framtidstro som man så väl behöver i den kommunen. Hade Torkild Strandberg varit kvar som ledamot här är jag helt övertygad om att han också hade deltagit i den här debatten för att verkligen betona vikten och behovet av tingsrätten i Landskrona.

Det finns ingen anledning att göra något annat än att understryka och bekräfta det.

Jag tror att även justitieminister Beatrice Ask är medveten om det. Hon säger i sitt svar att innan utvärderingen, som beräknas komma senast den 30 juni 2007, har kommit är hon inte beredd att vidta några som helst åtgärder. Det tycker jag är bra. Det innebär att det finns ett memento åtminstone fram till den tidpunkten. Det som är i dag ska förbli som det är i dag fram till dess att utvärderingen har kommit.

Jag tror att det finns all anledning att läsa utvärderingen ganska noggrant. Den handlar ju om de förändringar som har genomförts från 1999 till 2006. Anders Karlsson pekar ju på att det har skett ganska stora förändringar i Sverige. Kronofogdemyndigheter har försvunnit.

Under den förra mandatperioden och mandatperioden dessförinnan har det varit ett rätt starkt lokalt engagemang för tingsrätterna i Skåne – Klippan och Ängelholm – som har försvunnit.

Vi som bor i provinserna måste ju ibland ta tåg och flyg hem. Jag satt bredvid min kollega från Kalmar län, Eva Bengtson Skogsberg som tyvärr hade ett tåg att passa så hon kunde inte delta i den här debatten. Det hade hon gärna velat för att nämna den sorg som finns i Kalmar län över nedlagda tingsrätter i Västervik och Oskarshamn.

Man ska inte säga att det här är något unikt för den nuvarande alliansregeringen. Vi ser effekten av många års förändringar i det här landet under socialdemokratiskt styre då tingsrätter har lagts ned, häkten försvunnit och polisstationer stängts.

Det är bra att Anders Karlsson ger uttryck för det engagemang som finns i Landskrona och för den förhoppning som finns om att få behålla tingsrätten i Landskrona. Som politisk motståndare, om än en god vän till Anders Karlsson, kan jag bara bekräfta att så känner många Landskronabor. Man känner det över parti- och blockgränser.

Beatrice Ask säger att i varje fall fram till dess att utvärderingen kommer den 30 juni 2007 blir det som det är i dag. Det är ett gott första svar.

Anf. 64 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det var ju den förra socialdemokratiska regeringen som lade ned bland annat tingsrätten i Landskrona 2002. Som Hans Wallmark säger har vi under ett antal år varit med om ganska stora förändringar när det gäller tingsrättsorganisationen. Det gäller inte bara Skåne, kan jag berätta för alla skåningar, utan även andra delar av landet.

En del av förändringarna har föregåtts av intensiva debatter och politiska strider, andra har varit mer självklara. Jag tror att det har funnits goda skäl för en del av förändringarna eftersom verkligheten förändras. För att kunna rekrytera personal och effektivisera har en del varit nödvändigt.

Som påpekas i diskussionen har rättsväsendets närvaro betydelse på markplanet hos medborgarna. Det ska man vara klar över. Vi har under ganska många års debatt efterlyst något slags helhetssyn, analys och bedömningar av vilka konsekvenser tingsrättsorganisationsförändringen får över tid, vad som har fungerat och om man verkligen sparar pengar och så vidare. Jag har bett Statskontoret att göra en utvärdering för att vi ska få en utgångspunkt för fortsättningen, även om det ska sägas att det mesta verkar vara gjort när det gäller förändringar.

När det gäller Landskrona och en del andra orter är det min bestämda uppfattning att så länge ingenting annat är sagt gäller regeringens beslut. Då ska vi ha en tingsrätt i Landskrona. Jag har inte för avsikt att fatta några nya beslut med mindre än att jag har fått ett underlag från Statskontoret som visar vad vi har lärt oss av de förändringar som redan har genomförts.

Jag är väl medveten om problemsituationen i Landskrona bland annat. Jag tror att det är lätt att man i myndigheterna, när man genomför organisatoriska förändringar, i första hand gör det utifrån ett myndighetsperspektiv: Hur blir det effektivt? Hur ska det se ut? Vilka förändringar ska vi göra?

Vi som är politiker och är ute bland människorna vet ju att signalverkan har stor betydelse. Hur människor uppfattar förändringar är inte alltid exakt likadant som det administrativt mest effektiva. Jag tycker att man ska ha respekt för att rättsväsendet måste fundera över den allmänna situationen i en kommun, i en landsdel och på en ort och att man måste agera.

Polisen i Stockholm har ju tvärt emot trenden dragit slutsatsen att man måste öppna nya polisstationer på en rad nya ställen för att markera rättsväsendets närvaro.

Jag tror att det finns skäl att ibland göra denna typ av nya bedömningar i olika frågor.

Jag har diskuterat dessa frågor inte bara med interpellanterna utan också med andra, inte därför att jag har fått interpellationen utan tidigare därför att situationen i Landskrona inte är bra. Visserligen har vi en statistik som visar att en del av brottsligheten har minskat. Men det är ingen tvekan om att det är stökigt och oroligt bland annat i Landskrona och att man måste förstå att medborgarna är upprörda och också väldigt känsliga för förändringar som kan ske.

Men det besked som jag kan ge i dag är just att vi noga utvärderar vad vi har lärt oss av tidigare förändringar och att vi inte gör några förändringar innan dess. Och så länge vi inte har gjort dem så gäller det för verksamheten att följa de beslut som är fattade.

Anf. 65 ANDERS KARLSSON (s):

Herr talman! Låt mig säga att en viktig del i rättssystemet är att ha lekmän i tingsrätterna och att de också är en del av det samhälle där de lever och verkar. Av det skälet är det också viktigt att ha en dömande verksamhet.

Det finns en tendens att förstora problematiken i Landskrona. Jag vill kraftigt säga ifrån att allting tyder på att man är på rätt väg och att allting negativt är på väg nedåt. Men så fort det händer någonting så blir det jättestort i medierna. När det gäller det som hände i skolan i Landskrona i går och som ledde till att man stängde skolan där så såg jag ett inslag om ungefär samma sak i en förortskommun till Stockholm, som jag inte kommer ihåg namnet på, men där stängde man inte skolan. Men det som hände i Landskrona blev jättestort i medierna. Det är tråkigt.

Detta skapar en bild som förstärker det som sker i Landskrona. Det är inte riktigt så illa som man skulle kunna tro när man läser i medierna. Men det är tillräckligt allvarligt, därför att det inte spelar någon roll vad statistiken säger om huruvida antalet brott minskar och liknande eftersom det är människans känsla av otrygghet som skapar otrygghet. Det är den som man måste komma ifrån. Därför säger jag att det är oerhört viktigt när det gäller symboliken att tingsrätten finns kvar i Landskrona.

Vi har också ett unikt samarbete i Landskrona som vi kallar för SÅP. Det är ett samarbete mellan socialen, åklagaren och polisen. Åklagarmyndigheten flyttade tillbaka två åklagare till Landskrona från Helsingborg för att på det viset kunna komma närmare och jobba tillsammans med socialen och polisen. Det gjorde man på prov under några år. När det upphörde för ungefär ett år sedan gick kommunen in och sade att man är beredd att betala kostnaderna. Man avsatte 1 ½ miljon av kommunala medel för att det skulle finnas en åklagare där, just för att visa på vikten av att vara närvarande där det händer något.

Jag hoppas att den borgerliga majoriteten i Landskrona fortsätter att tillföra dessa pengar om inte staten gör det. Det är oerhört viktigt.

Just nu sitter förmodligen lagmannen från Lund i överläggningar med kommunledningen i Landskrona och diskuterar detta.

Justitieministern säger här att ingenting ska förändras, med det har redan förändrats. Det sker varje dag för dem som är anställda i Landskrona och flyttar till Lund för att göra sina arbetsuppgifter.

Det finns en tendens från chefen för verksamheten att flytta över alltmer. Och så kanske man öppnar grinden till rättssalen och bara får domarna där, alltså själva förhandlingen. Detta måste stoppas.

Om justitieministern på fullt allvar menar att ingenting ska förändras, så har det redan förändrats. Då vill jag också ha ett besked från justitieministern. Kommer ni att stoppa den avflyttning som sker? Av de 20 som fanns i tingsrätten och som jag refererade till är det förmodligen inte mer än hälften kvar, om ens det.

Lagmannen har fört en diskussion om att lokalerna är för dåliga. Då tog vi i den socialdemokratiska ledningen vid det tillfället ett initiativ och sade att vi var beredda bygga en ny tingsrätt, om det är det som är problemet, eller skaffa nya lokaler som är mer ändamålsenliga. Nu finns de i det gamla anrika och fina rådhuset. Men man tycker att arbetslokalerna är för dåliga. Vi var beredda att bygga om dem också.

Kommunen har alltså gjort allt för att tingsrätten ska kunna finnas kvar. Och Thomas Bodström lovade mig, det står också i ett skriftligt svar från honom, att tingsrätten i Landskrona inte ska röras utan att den ska finnas kvar.

Jag hoppas att justitieminister Beatrice Ask kan ge mig samma besked i dag.

Anf. 66 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Jag tror att det som Anders Karlsson berör är en av politikens viktigare element därför att vi som har en lokal och regional förankring och agerar på den nationella nivån vill beskriva våra problem och svårigheter. Men samtidigt är det viktigt att vi inte absorberas så fullständigt av det att bilden bara blir problem och svårigheter. Och Landskrona är ett typexempel på det. I den nationella mediala debatten finns det många svårigheter, problem och motsättningar som har beskrivits och belysts. Men det är bara en del av verkligheten eftersom det finns så mycket annat i Landskrona och också i resten av Skåne som är bra och värdefullt. Därför gäller det att hitta denna balans att å ena sidan beskriva ett problem och ett genuint uppfattat hot som en nedlagd tingsrätt skulle innebära, men å andra sidan säga att det finns så mycket annat som också är positivt och gott.

Herr talman! Tillåt ändå en Röglesupporter att säga att Landskrona har fått sin beskärda del av hårda puckar. Och låt oss hoppas att Landskrona nu är på rätt väg. Jag tycker att det är oerhört inspirerande att man också har fått en ny kommunledning med folkpartisten Torkild Strandberg som ny kommunstyrelseordförande för en ledning bestående av Folkpartiet, Moderaterna och Miljöpartiet.

Justitieministern skriver i sitt svar att man nu ska utvärdera förändringarna av tingsrättsorganisationerna mellan 1999 och 2006. Min erfarenhet är att det här också finns en gränsdragning och en balansgång. När man träffar jurister så är de ofta rätt glada över den ökade effektiviteten och centraliseringen. Men samtidigt måste detta hela tiden vägas mot den folkliga förankringen. Och det blir då en avvägning mellan juridisk effektivitet å ena sidan och folklig förankring å andra sidan.

Därför tycker jag att det som Beatrice Ask säger om att man måste ha en dynamisk syn på detta är oerhört glädjande. Det kan vara så att stängda polisstationer öppnas. Det kan vara så att tidigare åtgärder får göras om därför att vi lever i en föränderlig tid. Jag tycker att Beatrice Asks svar i många stycken ändå är ett bra svar.

Anf. 67 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Anders Karlsson säger att kommunen har gjort allt. Och jag har väldigt stor respekt för detta engagemang, och jag är också väl medveten om att man verkligen har agerat och sett behov av att ha tingsrätten på plats.

Jag har förstått att min företrädare också har lovat att tingsrätten ska få vara kvar. Men uppenbarligen har det skett en massa trots detta.

När regeringen har beslutat om att det ska finnas en kansliort, att det ska finnas en tingsrätt, så finns det naturligtvis ändå betydande frihet när det gäller hur detta organiseras. Men det ska finnas ett kansli som ska ha vissa öppettider och fungera. Det är inte så att regeringsbeslut innebär att man går in på detaljerna.

Jag tycker ändå att jag är väldigt tydlig när jag säger att inga förändringar ska ske från regeringens sida innan vi har ett underlag som visar vilka effekterna har varit.

Jag har den synen att jag tror att lokal förankring när det gäller rättsväsendet har betydelse. Jag är väl medveten om att en del förändringar har att göra med nödvändigheter som att kunna rekrytera personal, att få en bra organisation och mycket annat. Och det finns fördelar. Men det ska, precis som sades här tidigare, vägas mot en del andra aspekter. Dessutom är avstånden i Skåne så enorma att problemen är så stora när det gäller att se möjligheter att samverka även om man har lokala kanslier.

Sammanfattningsvis kan jag säga att jag inte ville ge sken av att jag trodde att det var problem med allt i Landskrona. Anders Karlsson påpekade här att det inte är så illa som det låter. Nej, det vet jag också. Landskrona är en otroligt trevlig stad, och väldigt mycket går åt rätt håll, och det är väldigt roligt att det är så. Men det är tillräckligt allvarligt som det är för att man ska ta medborgarnas oro och det engagemang som kommunpolitiker visar i denna fråga på stort allvar. Därför ska man vara omdömesgill när det gäller förändringar i fråga om rättsväsendets aktörer. Jag tror att det är ett viktigt verktyg i det arbete som bedrivs för att Landskrona ska utvecklas i en ännu mer positiv riktning.

Det som jag har sagt gäller. Vi kommer inte att ändra några beslut innan vi får utredningens resultat och den analys som görs.

Jag tycker att det är bra att kommunen fortsätter att vara engagerad och aktiv. Jag hoppas att de har bra samtal så här på förmiddagen. Jag är också övertygad om att man i rättsväsendet är glad över det samarbete man kan ha med kommunala politiker och andra. Det handlar om att hitta bra former för verksamheten.

Anf. 68 ANDERS KARLSSON (s):

Herr talman! Jag har ännu inte fått något klarläggande besked av justitieministern. För mig är det viktigt när jag åker hem i eftermiddag att kunna säga till Landskronaborna: Här kommer inte att ske någon förändring av den dömande verksamheten i tingsrätten i Landskrona, och avlövnningen av personal kommer heller inte att fortsätta. Det är oerhört viktigt för mig.

Vi har under lång tid jobbat hårt för dessa frågor eftersom vi har sett problemen. Vi har också jobbat väldigt hårt mot polismyndigheten för att den en gång stängde polisstationen och hade den öppen bara en kort tid på dagen. Det har gett resultat.

Den senaste uppgiften jag har är att länspolismästaren i Skåne nu har för avsikt att fundera på att åter öppna Landskrona polisstation dygnet runt framöver. Det har varit ett tråget arbete för att visa det.

Det är möjligt, som Beatrice Ask säger och som jag också har sagt, att det är korta avstånd i Skåne. Det är motorväg mellan Malmö, Helsingborg, Landskrona och Lund, och så vidare. Det går snabbt att ta sig fram. I ett perspektiv av Stockholm kan man tycka att det är petites-ser.

Det är bilden av staden, av samhället, som är viktig att se. Vi tar det på största allvar. Det handlar om allt det slit som görs i kommunen för att förändra och förbättra i skolor, i omsorg och så vidare, med den sammansättning som kommunen har. Landskrona är tillsammans med Malmö den mest invandrartäta kommunen i Sverige. Man jobbar med de problemen.

Återigen: Ge ett besked här! Jag ska citera den person som Hans Wallmark vid flera tillfällen har berömt här. Han har sagt i en artikel: "Rättsväsendet har flyttat tillräckligt från Landskrona. Det borde vara dags att börja flytta tillbaka, i stället för att ytterligare avlöva Landskrona." Det säger Torkild Strandberg. Han anklagade till och med mig och Thomas Bodström för att vi ville lägga ned tingsrätten.

Anf. 69 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag tycker att Anders Karlsson ska åka hem till Landskrona och ge det tydliga beskedet att regeringen inte kommer att ändra tingsrättsorganisationen kopplad till Lunds tingsrätt utan en analys av resultatet av de nedläggningar och förändringar som har gjorts av den förra regeringen. Vi har många gånger varit bekymrade.

Jag kan däremot inte lova att inga förändringar sker av det enkla skälet att statsrådet inte har rätten att lägga sig i varje typ av personalbemanningsfråga eller skrivbordsfråga. Så fungerar det inte.

Det är svårt att vara tydligare än vad jag varit. Torkild Strandberg tillhör ett av de partier som ingår i alliansen. Han har också under lång tid varit ledamot av justitieutskottet och en mycket uppskattad kollega för min del.

Jag känner till de synpunkter som han har och som man har från lokalt håll. Jag har förstått att det också finns ett brett engagemang från Skånebänken i den här frågan. Jag tar med mig det i det fortsatta arbetet.

Jag tycker nog att man kan ge tämligen tydliga besked. Jag hoppas också att man redan har övertygat lokala aktörer genom de samtal som man bedriver på plats i dag.

Överläggningen var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

Anf. 70 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Marie Engström har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att ge akut hjälp vid översvämningar och skapa förutsättningar för ett förebyggande arbete. På det får jag anföra följande.

Det finns, när det gäller översvämningar, en arbetsfördelning mellan staten och kommunerna. Den innebär att kommunerna har ansvaret för räddningstjänsten men också att de har rätt till ersättning över statsbudgeten om kostnaderna överstiger en viss självrisk.

Riksdagen har (rskr. 2004/05:214) uttalat att regelverket bör vara tydligare när det gäller statens ekonomiska ansvar vid stora katastrofer. Med anledning av riksdagens skrivelse pågår nu inom Regeringskansliet ett arbete med en översyn av katastrofersättning till kommunerna.

Staten och det förutvarande Kommunförbundet har kommit överens om kommunernas uppgifter och ersättning i krishanteringssystemet. Överenskommelsen innebär att kommunernas uppgifter anpassas till en breddad hotbild. För dessa uppgifter tillför staten årligen ca 250 miljoner kronor till kommunerna.

Herr talman! Det är ofrånkomligt att även enskilda drabbas av ekonomisk skada vid stora översvämningar. I huvudsak är detta emellertid risker som måste hanteras inom det privata försäkringssystemets ram.

Det är angeläget att skapa bättre förutsättningar för ett förebyggande arbete. I det syftet tillsatte den förra regeringen en utredning om effekterna av klimatförändring och hur samhällets sårbarhet för dessa kan minska (dir. 2005:80). Vi har just fått ett delbetänkande som bland annat handlar om översvämningsriskerna i Mälaren, Hjälmaren och Vänern.

Regeringen har uppdragit åt Statens räddningsverk att, i samverkan med berörda myndigheter och organisationer, vidta åtgärder för att förbättra samordningen av arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor. Även inom EU pågår ett arbete för att förbättra beredskapen mot översvämningar.

Slutligen finns det ett särskilt anslag i statsbudgeten för bidrag till kommuner som vidtar förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2007 att detta anslag under åren 2007–2009 ska ökas från 25 till 40 miljoner kronor per år. Riksdagen har godkänt regeringens förslag.

Anf. 71 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag får tacka för svaret på min interpellation. Som kommande från Värmland har vi under ett antal år varit med om ganska rejäla översvämningar.

Första gången jag tog upp de frågorna här i kammaren var vintern år 2000/01 när de stora översvämningarna ägde rum framför allt i Arvika men också i hela Vänerlandskapet. Det hade också påfrestningar på området vid Göta älv. Nu har vi under den här hösten sett liknande påfrestningar och liknande översvämningar.

De frågor jag tar upp i interpellationen gäller extrema väderförhållanden över huvud taget vare sig det handlar om regn, översvämningar,

stormar, orkaner och så vidare eller det handlar om träd som faller till följd av detta.

Det är också viktigt att tala om vad man ska göra akut och vad man ska göra förebyggande. När det gäller till exempel privatpersoner är det visst så att alla ska se om sitt hus, och här ska försäkringssystemet träda in. Men det kan bli tufft för många människor.

Man har trots allt en ganska hög självrisk. Den är många gånger 10 000 kr. Det kan vara så att allting inte omfattats av den försäkring man har. Har man en tomt kan det kanske vara vissa uthus eller saker som försvinner när vattenmassorna kommer, och så vidare. Har man varit med om detta ett antal gånger kan det upplevas som ganska påfrestande.

Det finns också många näringsidkare som inte bara får lokaler och lager förstörda utan som också får uppleva ganska avsevärda avbrott i verksamheten, och det kan få ekonomiska konsekvenser. Jag läste så sent som i dag att näringsidkare i de områden där marken rasade i Bohuslän alldeles nyligen har fått känna av ekonomiska konsekvenser. Både i stort och i smått får det konsekvenser.

Så kommer vi till kommunerna. Det är, precis som Mikael Odenberg sade, reglerat vad som är kommunernas ansvar. Det finns också reglerat vad som är länsstyrelsens ansvar – tillsynsansvar, samordningsansvar och så vidare.

Sett till kommunsidan säger Mikael Odenberg att man i Regeringskansliet nu tittar på vilken typ av ekonomisk beredskap man ska ha för att stötta kommunerna. Då kommer vi genast in på frågan om inte ett katastrofkonto eller ett skadekonto skulle kunna byggas upp. Jag vet att den frågan har debatterats väldigt många gånger här i riksdagen. Jag vet också att Mikael Odenbergs partikamrater har varit väldigt tydliga om att vi ska bygga upp ett katastrofkonto. Personligen har jag motionerat i frågan under ett antal år, för jag tror att det kan vara en viktig väg när det gäller att komma fram här.

Jag måste fråga Mikael Odenberg: Hur ser du som försvarsminister på detta? Ska vi bygga upp ett katastrofkonto? Jag ställer den frågan inte minst mot bakgrund av det uttalande Mats Odell i går kväll gjorde i någon av tv-kanalerna. Han sade att vi *inte* ska ha något katastrofkonto – detta samtidigt som vi har en utredning som faktiskt tittar på frågan utifrån en beställning från riksdagen. Jag tycker att det börjar glida här. Det finns lite för många olika svar från alliansens sida när det gäller den frågan.

Vad jag här frågat om får bli min första fråga. I nästa inlägg återkommer jag till andra frågor som har med detta att göra.

Anf. 72 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Sanningen är väl den att inställningen till ett katastrofkonto tycks följa rörliga partigränser. Ett före detta socialdemokratiskt statsråd var så sent som häromdagen ute och efterlyste ett katastrofkonto. Men vederbörande hade suttit med i regeringen i tio år uppenbarligen utan att lyfta ett finger för att införa någonting sådant.

Den tidigare oppositionen drev tillsammans med Miljöpartiet fram ett ställningstagande i riksdagen om att man skulle titta närmare på frågan. Nu paraderar det ena nya statsrådet efter det andra och låter väldigt tveksam. Den tveksamheten beror på att beredning pågår. Jag som inte själv

Svar på
interpellationer

var involverad i de här frågorna under min riksdagstid i opposition kan ärligt säga att jag känner en genuin osäkerhet om hur man bäst bör lösa detta.

Jag kan hålla med om det riksdagsuttalande som gjordes och som ligger till grund för arbetet i Regeringskansliet, nämligen att det finns en del kvarstående oklarheter om hur gränsdragningen egentligen är mellan kommunerna och staten. Men det finns också en tendens här att försöka ge en bild av att staten alltid kommer att kunna gå in och täcka upp där privata försäkringsbolag inte kan användas och där kommunerna inte täcker upp för sina åtaganden. Det där vill jag varna för därför att så kommer det aldrig att bli i realiteten. En katastrof innebär per definition en händelse med omfattande konsekvenser i omgivningen.

Att tro att staten kan garantera att alla näringsidkare, enskilda och husägare kommer att kunna gå skadeslösa ur sådant här vore varken ärligt eller seriöst. Däremot finns det naturligtvis skäl att titta på var ansvarsgränserna går. Då är en av de saker vi ska titta på just detta med om det borde inrättas ett sådant här nationellt katastrofkonto som kunde användas för att bistå i stället för att göra det vi tidigare gjort och det vi gjorde efter stormen Gudrun, nämligen välja ad hoc-lösningar, att lite från gång till gång försöka hantera den uppkomna situationen.

Men jag kan också tänka mig ett annat alternativ som kan vara aktuellt och som egentligen kanske vore mer logiskt än att staten inrättade ett katastrofkonto. Det alternativet är att kommunerna genom Sveriges Kommuner och Landsting gick ihop och inrättade en nationell fond som kunde användas för kostnadsutjämnning mellan kommunerna – det skulle bli en sorts traditionell försäkringslösning.

Men som sagt: Vi tittar på detta och gör det väldigt förutsättningslöst. Kan vi när det gäller ansvaret bidra till att göra gränsdragningen tydligare mellan kommunerna, staten och den enskilde vill jag gärna medverka till det.

Anf. 73 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Mikael Odenberg säger att det inte är lätt att vara precis i den här frågan eftersom vi har en utredning som tittar på den. Men Mats Odell var inte på något sätt tveksam i går när han gjorde sitt uttalande, utan han var väldigt tydlig. Han tänkte tydligen inte invänta en utredning, utan han hade redan detta klart för sig.

Det är viktigt, kan omgivningen kanske tycka, att de i regeringen säger samma sak i den här typen av frågor som i dag faktiskt är väldigt viktiga.

Inte heller jag tror att staten kan gå in och garantera för alla – nu pratar jag om enskilda personer och näringsidkare. Ändå tror jag att staten på något sätt måste se över detta. Allt tätare får vi extrema väderförhållanden. Med tanke på dem som kanske bor runt Väneren eller i Kronoberg exempelvis där man drabbas mer än andra måste det väl trots allt finnas någon vilja hos regeringen att fundera i de här banorna. Jag tycker att man är närmast cynisk gentemot de människor som återkommande drabbas.

Sedan har vi detta med om kommunerna i stället ska göra något. Ja, det känns kanske lätt att liksom skicka över ansvaret till kommunerna, att de ska ha något slags internt försäkringssystem där de ska betala in till en

pott. Nej, jag tycker att detta – även om man kanske kan tala om en ad hoc-lösning vid Gudrunstormen – är ett nationellt ansvar. Jag tycker också att man ska bygga upp fonder av sådan storlek att man också kan ta detta ansvar vid akuta insatser.

Det finns också en annan sida, den förebyggande sidan. Det är väldigt intressant att läsa Klimat- och sårbarhetsutredningens konsekvensanalyser av vad som kommer att hända runt Väneren, Hjälmaren och Mälaren vid olika översvämningar och vid de olika scenarier som målas upp.

Vi kan ta Mälaren eftersom den ligger närmast. Man pratar om att järnvägstrafiken och tunnelbanetraffiken helt stoppas i Stockholmsområdet. Elförsörjningen och avloppsnätet för delar av centrala stan kommer att helt och hållet slås ut. Mälaren kommer att utsättas för enorma föroreningar, och vattenförsörjningen kommer att bli utsatt för oerhörda påfrestningar.

På samma sätt är det med Vänerområdet där flera städer, bland annat Karlstad och Lidköping, till stora delar kommer att ligga under vatten samtidigt som Götaälvfåran kommer att utsättas för stora påfrestningar.

Det finns alltså ett delbetänkande – det har Mikael Odenberg säkert läst likaväl som jag. Det måste väl finnas tankar kring hur regeringen förebyggande kommer att jobba med de här frågorna. Här har vi alltså färdiga scenarier.

Man pratar om de så kallade 100-årsnivåerna. Men SMHI säger nu att de nivåerna inte kommer att inträffa vart hundra år utan snarare kanske vart tionde eller tjugonde år. Också det är någonting som man måste ha med sig.

Hur förbereder alltså regeringen detta? Hur samordnar vi alla nationella intressen och all kunskap om naturolyckor – redan i dag finns det väldigt mycket kunskap? Och hur kommer vi att använda de olika lärosätena till exempel i det förebyggande arbetet?

Anf. 74 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Med anledning av att jag tyckte att gnällighetsfaktorn var ganska hög i inledningen av Marie Engströms inlägg får jag väl påminna om att hon under ett antal år har ingått i ett regeringsunderlag, så om den här nedslående recensionen är korrekt säger den något om vad Marie Engström som en del av regeringsunderlaget i vårt land har utträtat.

Det är inte mitt fel att sakernas tillstånd är som det är. Jag har inte stått här och varit cynisk. Jag har inte stått här och sagt att det här är något som den nya regeringen inte bryr sig om. Jag har inte sagt att det här är någonting som staten inte behöver se över. Tvärtom har jag sagt att vi håller på med en översyn och att vi tittar på gränsdragningen mellan den statliga sektorn och kommunsektorn.

Vi kommer att omhänderta Klimatutredningen. Tyvärr har vi än så länge bara ett delbetänkande. Det är mycket intressant men innehåller inte en viktig del, nämligen förslag i finansieringsfrågorna – hur man skulle betala för den ökade avtappning av till exempel Mälaren som föreslås i utredningen.

Själva frågan om en katastroffond är med förlov sagt bara en teknikfråga. I statsbudgeten brukar vi inte använda tekniken att vi liksom ställer öronmärkta kassaskåp i olika rum på Finansdepartementet och sätter in

olika påsar med pengar där och sedan säger att vi har en fond, ett kassaskåp, avsett för ett visst ändamål. Det är inte den teknik som vi brukar använda.

Vi ska nu titta på om den tekniken bör användas. Jag har inte något svar på den frågan. Det viktiga är faktiskt regelverket, vad det är för regler som styr när man ska öppna det där kassaskåpet och ta ut pengarna och dela ut dem. Det är den centrala frågan. Fond eller inte är mer en fråga om teknik.

Riksdagen har sagt att det är oklarheter i gränsdragningen, och jag hör vad riksdagen säger. Vi omhändertar klagomålet och ser om vi kan räta ut frågetecknen.

Nu gäller det vad vi gör när det väl händer saker. Det vill säga: Ska vi ha tydligare regelverk och ska vi en större insatsmöjlighet från statens sida reglerad i lagstiftningen och i regelverket? Eller ska vi fortsätta att göra som vi gjorde efter stormen Gudrun och lösa detta ad hoc? Det kan finnas mycket som talar för att vi ska ha en tydligare reglering. Låt oss då titta på det.

Den andra frågan gäller det som har bäring på Klimatutredningens delbetänkande. Vad kan vi göra förebyggande?

Här har vi i alla fall dokumenterat en vilja. På Marie Engströms tid var det 25 miljoner som var anslaget på kontot 72, till stöd för förebyggande insatser. Vi har höjt det till 40 miljoner. Det är egentligen otillräckligt det också för att möta de behov som kommunerna har för att vidta förebyggande åtgärder. Men det är i alla fall 15 miljoner mer än vad Marie Engström mäktade med att få fram under den tid som hon ingick i regeringsunderlaget.

Dessutom överför staten årligen 250 miljoner, en kvarts miljard kronor, till kommunsektorn för deras ansvarstagande på krishanteringsområdet. Så det är inte så att det inte görs saker.

Vi kommer att driva arbetet vidare. Jag kan inte recensera Mats Odells uttalande för jag vet inte exakt vad han har sagt, men faktum är att frågan nu bereds i Försvarsdepartementet. Den kommer givetvis upp i en gemensam beredning med Finansdepartementet. Arbetet med att börja titta på dessa frågor pågår. Det blir en gemensam beredning så småningom. Än så länge har regeringen inte tagit ställning i frågan om det är vettigt eller inte att inrätta en katastroffond.

Anf. 75 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Mikael Odenberg pratade om att regeringen har höjt ett anslag till kommunerna för förebyggande insatser med 15 miljoner. Samtidigt har regeringen också tagit bort ett anslag till kommunerna för oförutsedda utgifter på cirka en halv miljard kronor. Det står inget om det i svaret på min interpellation, men ska vi prata om det ena ska vi väl också prata om det andra, Mikael Odenberg.

Visst var Vänsterpartiet en del av ett regeringsunderlag. Under hela den tiden drev i varje fall jag frågan om en katastroffond eller en sådan typ av konstruktion. Nog hade det varit bra om det hade funnits en sådan fond, till exempel när stormen Gudrun slog till. Det handlar om utgiftstak och om att stuva om i det budgetsysteem vi har för att få till stånd akuta insatser. Det handlar också om att vi fick gå till EU och få pengar från en

EU-fond för att kunna betala delar av den kostnad som stormen Gudrun förde med sig. Visst hade det varit jättebra med en katastroffond.

Klimathotet är en jättestor fråga som vi har framför oss. Jag tycker att det är lite dåligt av Mikael Odenberg att säga att jag är cynisk och fråga varför jag inte har gjort något tidigare och så vidare. Det kanske är så att denna fråga blir större och större och att angelägenhetsgraden accelererar för varje år. Alla partier får nog ta sig en funderare på hur vi ska bemöta detta. Det räcker kanske inte bara med akuta och förebyggande insatser. Den allra viktigaste frågan är hur vi över huvud taget ska hejda klimatförändringarna. Det är de som ligger i botten på frågan och är orsaken till de extrema väderförhållanden som vi i dag diskuterar.

Anf. 76 Förvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Det är inte bara jag utan regeringen i sin helhet som delar Marie Engströms bekymmer över klimateffekten och klimathotet. Jag understryker att det finns mycket viktigt som finns att göra på detta område.

Det var spåren efter stormen Gudrun som föranledde ett antal olika ad hoc-lösningar för att hjälpa till exempel utsatta skogsägare eller för att anlita EU-systemet. Det var också stormen Gudrun som på allvar satte i gång diskussionen om till exempel katastroffond och om tydligare gränsdragning mellan statens och kommunernas ansvarsområden – det som vi nu håller på att titta på i Regeringskansliet.

Jag vill gärna också understryka att jag inte har sagt att Marie Engström är cynisk. Det där med cynism var faktiskt ett ord som förekom i Marie Engströms andra inlägg och som jag vände mig emot. Marie Engström har ju ett månatligt arvode för att säga emot regeringen, så det förvånar mig inte. Däremot tycker jag möjligen att man efter ett val bör iakttä en passande karenstid innan man angriper regeringen på just de punkter där man själv har kommit till korta.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2006/07:186 om dödläge för skärgårdsutvecklingen

Anf. 77 Förvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Michael Hagberg har frågat mig om jag avser att

- ta initiativ till att öka samverkan mellan Förvarsmakten och skärgårdskommunerna,
- ta initiativ till att öka sambruket mellan skärgårdskommunerna och Förvarsmakten när det gäller militära anläggningar och mark och
- vidta konkreta åtgärder för att förstärka kommunernas möjligheter att satsa på turistnäring och kommunal service i skärgården.

Det är, herr talman, viktigt att understryka att Förvarsmaktens förband måste kunna uppträda i olika natur- och klimatförhållanden för att kunna utföra sina nationella och internationella uppgifter. Det är därför

viktigt att förbanden kan utbildas och övas också i den miljö som finns i ostkustens skärgårdar.

Samtidigt är det uppenbart att garnisonsplaneringen för Stockholms och Sörmlands skärgårdar har orsakat oro, missförstånd och farhågor såväl hos de berörda kommunerna som hos skärgårdsbefolkningen. Jag vill därför understryka att jag anser att det är mycket viktigt att Försvarsmakten är tydlig och pedagogisk när man utför sin garnisonsplanering – det gäller förstås oavsett var i landet det är – och att tillräcklig tid avsätts för samråd. Det är också viktigt att samrådet inte begränsas till kommuner och andra myndigheter utan att det genomförs tillräckligt brett.

Det kan finnas skäl att reda ut några av de begrepp som har förekommit i diskussionen om försvarets verksamhet i skärgården.

Det första är garnisonsplaneringen. Alla Försvarsmaktens garnisoner utarbetar en så kallad garnisonsplan. Denna plan beskriver bland annat verksamheten vid garnisonen, hur infrastrukturen ser ut och frågor om övnings- och skjutfält. Planen är ett planeringsinstrument för Försvarsmakten och Fortifikationsverket. Den har ingen rättslig verkan och binder inte upp till exempel en kommun.

Innan en garnisonsplan fastställs har bland andra länsstyrelsen, berörda kommuner och organisationer fått möjlighet att lämna synpunkter. Amfibieregementets garnisonsplan är ännu inte fastställd. Remisstiden har förlängts och går ut först den 22 januari i år.

Andra begrepp är riksintresse, bullerzoner och bullergränser. I miljöbalken finns bestämmelser om hushållningen med landets mark- och vattenområden. Där regleras också de så kallade riksintressena. Områden som har särskild betydelse i olika avseenden ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada, påtagligt försvåra för eller påtagligt motverka det intresse som ska skyddas. Vissa områden kan vara av riksintresse för totalförsvaret. Andra områden kan vara av riksintresse för bland annat natur- och kulturmiljön, friluftslivet eller för vissa anläggningar eller näringar, till exempel industriell produktion eller energiproduktion eller för yrkesfisket.

I plan- och bygglagen (1987:10) regleras sedan hur riksintressena ska hanteras i den kommunala planeringen.

Försvarsmakten kan hävda att ett visst område är av riksintresse för totalförsvaret. Försvarets riksintresse kan avse dels bullerutbredning från ett skjutfält eller en flotttilflygplats, dels fasta försvarsanläggningar som radaranläggningar och militära förråd.

Försvarets övnings- och skjutfält miljöprövas av länsstyrelsen enligt miljöbalken. I miljöprovningen bestäms villkor för verksamheten och meddelas föreskrifter, till exempel antal skjutdagar per år. I villkoren kan anges vilka bullernivåer som inte får överskridas. Det innebär att det framgår vilka områden som är utsatta för betydande skottbuller. Vid miljöprovningen ges alla berörda – bland andra kommuner och enskilda – möjlighet att lämna synpunkter. Bullergränserna innebär i allmänhet att Försvarsmakten sedan hävdar riksintresse för området. Skälet är förstås att det är olämpligt att bygga framför allt permanentbostäder i bullerutsatta områden.

Det är viktigt att påpeka att det inte råder något automatiskt byggförbud i ett riksintresseområde. Varje bygglov ska prövas utifrån sina förut-

sättningar och gentemot bland annat de riksintressen som kan föreligga. Försvarsmakten ska alltid få yttra sig i ett bygglovsärende inom ett riksintresseområde för försvaret, men det är inte Försvarsmakten som beslutar. Försvarsmakten har inte heller någon vetorätt. Myndigheten lämnar ett yttrande till kommunen eller länsstyrelsen som sedan beslutar. Både den enskilde och Försvarsmakten kan överklaga ett bygglovsbeslut.

Jag vill också kommentera tillgängligheten till försvarets skjutfält. Försvarsmakten ser löpande över sitt behov av övnings- och skjutfält. De fält som inte behövs längre avvecklas. Under senare år har därför också ett antal fält avvecklats.

När det inte pågår övning är övnings- och skjutfälten normalt öppna för till exempel det rörliga friluftslivet.

Interpellantens farhågor om att Amf 1:s garnisonsplanering skulle leda till att en våt filt läggs över skärgården är tack och lov obefogade. Försvarets förändrade verksamhet i skärgården innebär tvärtom att riksintresset för försvaret kommer att hävas i många områden. Det gäller bland annat Torö, Järflotta, norra Nättarö, stora delar av Ornö, Mörtö-Bunsö, Lådna, delar av Sandhamnsområdet samt Arholma och Singö. Andra riksintresseområden kan tillkomma, men dessa kommer i mindre utsträckning än hittills att beröra öar och markområden.

Sammanfattningsvis bedömer jag alltså att den pågående omstruktureringen av Försvarsmakten över tiden kommer att leda till att färre områden i skärgården än hittills omfattas av riksintresse för totalförsvaret. Jag ser gärna att Försvarsmakten intensifierar och påskyndar sitt arbete med att häva riksintresset för de områden där sådant skydd inte längre behövs. Därmed anser jag mig ha besvarat interpellantens frågor.

Anf. 78 MICHAEL HAGBERG (s):

Fru talman! Jag har ställt en fråga till försvarsministern om skärgårdsutvecklingen i skuggan av garnisonsplaneringen som genomförs efter försvarsbeslutet i december 2004. Jag vill tacka försvarsministern för svaret som jag anser väl genomarbetat med faktauppgifter om nuläget. Vi ska naturligtvis följa utvecklingen kring garnisonsplaneringen och ta del av remissinstansernas åsikter. Remisstiden går, som försvarsministern sade, ut nu på måndag.

Den här frågan har verkligen stor betydelse för skärgårdsutvecklingen. Den är viktig för fast boende, fritidshusägare, båtfolket, kommunernas och näringslivets möjligheter till utveckling, det rörliga friluftslivet och turismnäringen.

Fru talman! Jag är helt övertygad om att försvarsministern vet att det kommer att krävas handlingskraft med politiska beslut för att styra försvarsomläggningen. Det går inte bara att vänta och se.

Försvarsministern kommer säkert ihåg debatten kring de två senaste försvarsbesluten. Det var nedläggningar av förband med radikala nedskärningar och förändringar av inriktningen. Det är då inte rimligt att bedriva militär verksamhet på nästan samma arealer och med samma mängd material som tidigare. Här måste försvarsministern sätta ned foten och skicka signaler till Försvarsmakten om nytänkande och öppna för ett bättre samarbete med kommunerna och näringslivet för att främja skärgårdsutvecklingen i det här fallet.

P 10 i Strängnäs är nedlagt. De sköt på Utö. Flottans verksamhet på Berga är flyttad till Karlskrona. Amf 1 har flyttat från Vaxholm till Berga. Den militära verksamheten måste av den anledningen ha minskat radikalt. Ändå använder Amf 1:s garnisonsplanering det militära riksintresset som argument. Det är här som jag ser den våta handduken som medvetet läggs över stora arealer.

Jag vill ta ett exempel. Årsta havsbad är mycket välkänt och mycket väl nyttjat för fritid och rekreation. Det och 850 fastigheter täcks till större delen av det militära riksintresset och bullerkurvorna.

Som försvarsministern vet är det mycket politik i detta. De här områdena i skärgården och på fastlandet där försvaret hävdar riksintresse är väl också riksintresse för det rörliga friluftslivet med sin kultur- och naturmiljö? Det kommer att ställas stora krav på samverkan. Tycker försvarsministern att det bara är det militära riksintresset som ska gälla? Är det inte ett stort ansvar för den militära verksamheten, som i det här fallet har verksamhet på ungefär 50 % av öarna i det här området, att ta större hänsyn och samarbeta mer med kommuner och näringsliv i framtiden?

Anf. 79 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Ingången i interpellationen var ju att riksintresse för totalförsvaret skulle försvåra kommunernas exploateringsmöjligheter ute i skärgårdsområdena. Jag skulle vilja säga att där står den främsta motsatsen inte alls mot försvarets användning av skärgårdsområden utan just emot riksintresset för det rörliga friluftslivet. Det riksintresset är till och med inskrivet i miljöbalken, och där är skärgårdsområdena specificerade. Är det någonting som försvårar till exempel permanentbebyggelse är det miljöbalkens bestämmelser om riksintresse för det rörliga friluftslivet snarare än riksintresse för Försvarsmakten och garnisonsplaneringen.

Däremot delar jag helt interpellantens uppfattning att det här samrådet inte har skötts på bästa sätt. För det första har remisstiden varit alldeles för kort. Det har Försvarsmakten insett, och den har förlängts. Det har också varit för mycket peka med hela handen och för lite dialog. Jag har själv träffat företrädare för Skärgårdsstiftelsen och Siko för att diskutera garnisonsplaneringen. Jag finner fog för den kritik som har framförts. Det har varit för lite dialog.

Samtidigt känner jag väldigt starkt att man också inser det inom Försvarsmakten och inom amfibieregementet som så sent som i förrgår utlyste ett informationsmöte. Tyvärr blev det då så att det inte kom några, varken företrädare för skärgårdsbefolkningen eller för kommunerna. Det var en stackars representant från landstingets trafikutskott, en representant från Fortifikationsverket och sedan Försvarsmaktens egen personal. Jag beklagar att utfallet av det mötet blev så dåligt. Men jag tror att det är ett uttryck för att är det några som inser att man måste ha en god samverkan med skärgårdsbefolkningen, och också traditionellt har haft en god samverkan, är det Försvarsmakten i allmänhet, marinen i synnerhet och inte minst då amfibieregementet. Jag tror att intentionerna därifrån är de bästa.

Processen har inte skötts på ett särskilt bra sätt, och det har lett till att det har uppkommit en lång rad olika missförstånd. Materialet har inte heller uppfyllt de krav på pedagogik som jag anser bör ställas. Det går i

realiteten inte att utläsa ur remissen av garnisonsplanen om det är fler eller färre områden som kommer att beröras av ett sådant här riksintresse. Sanningen är att det faktiskt är färre områden. Jag tror att detta kommer att bli tydligt över tid, inte minst som ett resultat av att vi har lämnat ett stort antal tidigare fasta kustartilleribefästningar i skärgårdsområdet.

Mycket av det nya som läggs ut är dessutom snarare havsområden än öar. Det är riktat utåt i ytterskärgården, och sedan lyfter man bort riksintresse från delar av innerskärgården där man tidigare har haft verksamhet framför allt inom kustartilleriets ram. Över tid kommer den här utvecklingen att fortsätta.

Jag tror också att vi ska vara väldigt klara över att även om en större ö omfattas av riksintresse för totalförsvaret innebär det inte att Försvarsmakten, om de har verksamhet på den södra delen av ön, kommer att motsätta sig all exploatering på den norra delen av ön.

Jag är tydlig med att det är väldigt viktigt att de här processerna sköts på ett grannliga sätt, att det ges tillräcklig tid för samråd, att företrädare i det här fallet också för skärgårdsbefolkningen och dess organisationer får komma till tals och att det material som man går ut med på samråd uppfyller rimliga krav på pedagogik så att man kan utläsa vad det innebär.

Anf. 80 MICHAEL HAGBERG (s):

Fru talman! Det var imponerande klargörande. Jag tror att vi tycker ungefär likadant där. Vi förstår att det i slutändan kommer att handla om att vi är tvungna att sätta ned foten och fatta ett antal politiska beslut så att vi rensar upp de stora känslor som finns hos många.

Jag har två frågor som jag skulle vilja ställa till försvarsministern. De gäller just det militära riksintresset nationellt. Finns det inte anledning att vi tittar över detta så att det blir en tydligare bild av hur man ska vikta eller värdera just dessa uppfattningar? Jag har fått information från boende och från Skärgårdsstiftelsen. Det är precis som försvarsministern säger, att det är den civila myndigheten som har anledning att fatta beslut när bygglov ska ges. Men den information jag har fått visar att den civila myndigheten i praktiskt taget samtliga fall har gått på den militära uppfattningen. Jag tycker inte att det är riktigt okej. Det måste vara ett gemensamt ställningstagande från kommunen och det privata näringslivet i de här områdena.

Det finns en potential, som vi alla vet, i det här området, som kommer att kunna innebära att turismnäring och andra typer av näring kan utvecklas något helt enormt. Det är oerhört viktigt i vårt land och den glesbygd som här finns i Stockholms skärgård att vi från det nationella planet försöker överbygga de problem och kanske missförstånd som ibland dyker upp.

Men hur kan vi göra för att vi, möjligen lagstiftningsvägen, ska få den civila myndigheten att förstå att man måste vikta de olika intressena lite hårdare, och vad skulle vi kunna göra nationellt sett? Det är ju som sagt inte bara det här området som försvarsministern har ansvar för i framtiden i spåren av försvarsbeslutet 2004, för att vi ska kunna få mera tydlighet i verksamheterna.

Anf. 81 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Jag tror att interpellanten och jag har en ganska likartad syn på detta trots allt. Jag tror i grunden också att det finns mer av sammanfallande intressen än av motsättningar mellan Försvarsmakten, skärgårdskommunerna och skärgårdsbefolkningen. På ömse håll finns det här ett intresse av samverkan och bra relationer, och jag skulle säga att min insyn i detta ger vid handen att detta samarbete historiskt sett har varit väldigt bra mellan försvaret, det gamla kustartilleriet och skärgårdens organisationer.

Jag har ändå kommit till den slutsatsen att väldigt mycket av den oro som har uppkommit nu grundar sig på missförstånd. Men jag menar också att Försvarsmakten och amfibieregementet får ta på sig en hel del av ansvaret för att de missförstånden har uppkommit. De är ett resultat av att den här processen inte har skötts på bästa sätt. Jag föreställer mig att alla inblandade har lärt sig något av detta, och jag tycker mig redan se tecken på det.

Sedan kommer det alltid att finnas enskilda tillfällen då det verkligen finns genuint motstående intressen mellan till exempel en kommun som vill exploatera ett område och försvaret, som har någon typ av kvarvarande intressen där.

Den tydligaste konflikten uppkommer förstås när det är fråga om skjutfält. Där är ju processordningen en annan. Där kan inte kommunen bara bestämma, utan där är man i hög grad i händerna på Försvarsmakten och på länsstyrelsen. Men däremot när det gäller de områden som så att säga bara är av intresse för totalförsvaret är det ändå väsentligt att ha i minnet att det är plan- och bygglagen som gäller och att beslutanderätten ligger hos kommunen efter hörande av och hänsynstagande till Försvarsmakten. Men det är alltså inte så som jag har fått intryck av att många har missuppfattat att det är, nämligen att Försvarsmakten skulle ha någon sorts vetorätt här. Men så är inte fallet.

Jag hoppas på en bra dialog mellan kommunerna och Försvarsmakten, därför att jag är övertygad om att både kommunerna och Försvarsmakten och därmed också skärgårdsbefolkningen har att vinna på det.

Anf. 82 MICHAEL HAGBERG (s):

Fru talman! Jag tackar för även den kommentaren. Jag vill stanna till en liten stund vid en formulering som försvarsministern hade om kvarvarande mindre intressen.

Vi är nog ungefär lika gamla. När jag gjorde militärtjänstgöring var det ett tiotusental fler värnpliktiga som utbildades än i dag, men fortfarande i dag behåller man ungefär samma arealer för sin verksamhet när det gäller skjutfält och annat. Det där måste vi titta över ordentligt. Det gäller inte bara skärgården, utan det gäller hela landet. Vi har fantastiska skjutfält uppe i Vidsel, i Älvdalen och på andra ställen. Möjligen kanske det kan vara så att militär verksamhet kan flyttas ifrån dessa väldigt känsliga områden. Vi kan ta Utö till exempel, där P 10 sköt ända fram till sin nedläggning, där man fortsättningsvis kanske skjuter vid ett fåtal tillfällen om året. Det där fåtalet tillfällen kanske man skulle ta och flytta någon annanstans. På så vis skulle man kunna uppnå något mycket bättre.

Detta var bara ett exempel. Jag kräver inte att du ska svara, Mikael Odenberg, men jag vill gärna att du ska ha med det i bilden när du tänker på utvecklingen av vårt land, så att den våta filten som sagt inte behöver läggas över stora områden för kommunerna och näringslivets utveckling.

Prot. 2006/07:51
19 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 83 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Det framgår också av svaret att Försvarsmakten har lämnat ett antal skjutfält, och det kan inte uteslutas att man kommer att lämna fler. Jag tror att det som kommer att vara mest påtagligt nu är att det på många skjutfält kommer att vara en mindre utnyttjandegrad än vad man haft tidigare eftersom det inte är förband av samma omfattning och storlek som övar nu längre.

Tidigare sköts det på ganska många håll i skärgården med de fasta kustartilleriförbanden, som nu inte finns kvar. Det gör att många områden så att säga har kunnat tas bort från riksintresset. I stället har vi nu en amfibiekår som är rörlig och som i den meningen övar över större ytor. Där tillkommer det nya områden. Men över tid menar jag att det är ganska uppenbart att de områden som omfattas av riksintresset för totalförsvaret kommer att minska.

Överläggningen var härmed avslutad.

15 § Svar på interpellation 2006/07:204 om införskaffande av krigsmateriel från Israel

Anf. 84 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Mehmet Kaplan har frågat vilka åtgärder jag avser att vidta för att avbryta militärt samarbete med stater som bryter mot folkrätten, inklusive Israel. På den frågan får jag svara följande:

Utgångspunkten för interpellantens fråga är att Försvarets materielverk, FMV, har inköpt viss krigsmateriel från Israel. Det är emellertid inget konstigt med det. Sverige importerar den krigsmateriel som vårt försvar behöver för att fullgöra sina uppgifter.

Försvarets materielverk har, som Mehmet Kaplan tagit upp, anskaffat bland annat mörkersiktutrustning – närmare bestämt bildförstärkare – samt störsändare från Israel till den svenska försvarsmakten. Bildförstärkare används av den enskilde soldaten för att öka orienteringsförmågan i mörker och används under såväl utbildning som insatser såsom i Afghanistan och Kosovo. Störsändare används för att öka skyddet för marinens fartyg och dess besättning genom att kraftigt försvåra för andra radarsystem att lokalisera fartyget. Försvarets materielverks anskaffning av mörkerhjälpmedel och störsändare har genomförts helt enligt principerna för konkurrensupphandling.

Regeringen har precis samma förhållningssätt i de här frågorna som den tidigare, socialdemokratiska regeringen hade. Vi försöker tillgodose våra nationella intressen på ett för skattebetalarna optimalt sätt, det vill säga genom att köpa så bra produkter som möjligt till så fördelaktiga priser som möjligt. Den här affärsmässigheten är emellertid inte överordnad alla andra hänsyn. Sålunda köper Sverige aldrig materiel eller därtill

knuten kompetens från länder som är föremål för internationella sanktioner eller embargon. Den demokratiska staten Israel är inte föremål för några sådana sanktioner.

Till sist: Regeringen vill naturligtvis se en fredlig lösning i Mellanöstern där två stater, Israel och en palestinsk stat, kan existera sida vid sida inom säkra och erkända gränser. Sverige tvekar inte att kritisera övergrepp som begås från någon sida i konflikten, och regeringen kommer även fortsättningsvis att framföra Sveriges tydliga krav på att folkrätten respekteras.

Anf. 85 MEHMET KAPLAN (mp):

Fru talman! Jag vill tacka försvarsministern.

Min interpellation handlar just om Sveriges militära samarbete med ett land som har fördömts av bland annat FN:s internationella domstol i Haag för att bryta mot just folkrätt, ett land som brukar ett omfattande och oproportionerligt våld mot den palestinska civilbefolkning som det har ett ansvar för, eftersom det har huvudrollen i det ockupationsdrama som vi har bevittnat de senaste decennierna.

Under kriget i Libanon sommaren 2006 slogs också fast att Israel även här utövade ett oproportionerligt våld mot den libanesiska civilbefolkningen, bland annat genom en omfattande användning av klusterbomber mot civila mål.

I interpellationen har jag skrivit ”militärt samarbete”. Det jag har svårt för är paradoxen att vi inte kan sälja vapen till Israel, och det finns det förvisso flera skäl till, men att vi köper vapen därifrån.

Finns det någon principiell skillnad mellan vapenexport och vapenimport? När det gäller svensk vapenexport säger vi att det inte ska ske med Israel. Det är vad vi principiellt säger. Varför gör vi det? Jo, därför att Israel bryter mot FN-stadgan genom att ockupera Gaza och Västbanken, genom att annektera östra Jerusalem och på många andra sätt kränka de mänskliga rättigheterna. Därför exporterar vi inte vapen dit. Men vi importerar vapen därifrån. Det handlar alltså om vapen, inte om handel med andra, vanliga, varor. Då borde ju samma regler gälla, tycker man. Kan försvarsministern förklara för mig vilken principiell skillnad det är mellan vapenimport och vapenexport?

Anf. 86 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Det jag vänt mig mot är de formuleringar i Mehmet Kaplans interpellation som just söker ge en bild av att Sverige är involverat i ett nära militärsamarbete med Israel. Så är inte fallet. Vi har, som interpellanten helt korrekt konstaterar, inte på länge sålt någon försvarsmateriel till Israel. Däremot har vi inköpt en del försvarsmateriel därifrån. I båda fallen, oavsett om det gäller inköp eller försäljning, gäller samma sak, nämligen att vi följer gällande regelverk.

Den restriktion som gäller för inköp av försvarsmateriel är att en stat är utsatt för internationella sanktioner. För vapenexport, eller export av försvarsmateriel, gäller ett mycket mer omfattande och komplicerat regelverk. Där är regelverket också mycket mer restriktivt. Den svenska vapenexporten är reglerad i lag till skillnad från importen, och beslut rörande krigsmaterielexport fattas självständigt av Inspektionen för strategiska produkter efter noggrann prövning av alla omständigheter som

föreligger i det enskilda fallet och i enlighet med de sedan lång tid gällande och parlamentariskt förankrade riktlinjerna för krigsmaterielexport samt EU:s uppförandekoder för vapenexport. Frågorna om dessa regler är inte mitt ansvarsområde, utan åvilar statsrådet Tolgfors.

Mig veterligen pågår ett beredningsarbete när det gäller vapenexportreglerna, grundat på den utredning som Anders Svärd genomförde. Mig veterligen pågår ingen utredning kring reglerna för import av försvarsmateriel.

Anf. 87 MEHMET KAPLAN (mp):

Fru talman! Tack, försvarsministern, för de klagörande orden.

Det är lite avslöjande, tycker jag, att försvarsministern i sitt svar tar upp att man egentligen inte har gjort något som är annorlunda jämfört med den socialdemokratiska regeringen, utan man har precis samma förhållningssätt i dessa frågor. Den socialdemokratiska regeringen tog upp liknande frågor på samma sätt och menade att vi inte hade något särskilt stort samarbete med staten Israel. Det kan dock sägas att Israel finns med på tio-i-topp-listan över de länder vi köper vapen av.

En annan principiellt viktig fråga som jag har, i ljuset av det svar som försvarsministern gav till första delen av vår diskussion, gäller militäratattachéer. Jag skulle vilja veta mer om vad Sveriges militäratattaché, eller försvarsattaché som det också heter, gör i Israel. Är det inte att, som det står i förordningen om Sveriges försvarsattachéer, biträda svenska försvarsmyndigheter i frågor som berör inköp eller försäljning av materiel och tjänster?

Hur kommer det sig att vi har en så kallad försvarsattaché i Israel men inte i många andra länder? Mig veterligen har vi försvarsattachéer i ett 30-tal länder, och Israel är sedan förra året ett av dem. Jag förmodar att försvarsministern inte har för avsikt att på något sätt dra tillbaka detta.

Anf. 88 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Det är en alldeles korrekt förmodan. Det avser vi inte att göra.

Anledningen till att jag framhåller att regeringen ser på ett likartat sätt på dessa frågor som den tidigare regeringen är att jag tycker att det är av värde att det finns stabilitet och kontinuitet både när det gäller förhållningssättet till konflikter i världen och förhållningssättet till de grundläggande regelverken. Om det är för handen är det viktigt att tala om det.

Både frågan om inköp av försvarsmateriel från Israel och frågan om vår försvarsattaché, som inte är utsänd av Regeringskansliet och departementet utan av Försvarsmakten, har varit föremål för ett antal debatter i kammaren. Min företrädare Leni Björklund, liksom den tidigare utrikesministern, har besvarat ett antal interpellationer om detta.

När det gäller militäratattachéerna, eller försvarsattachéerna, har de en lång rad uppgifter som varierar beroende på var de befinner sig. Om man är försvarsattaché i ett land där det finns en pågående ansträngning för att till exempel exportera flygsystemet JAS 39 Gripen påverkar det naturligtvis försvarsattachéns uppgifter. Han kommer säkert att ägna en stor del av sin arbetstid åt frågor som är relaterade till relationen med försvarsindustrin. På andra håll handlar det mer om att vara rådgivare till ambassadören, beskickningschefen.

När det gäller vår närvaro i Israel finns det ett oerhört starkt behov för oss att följa utvecklingen på plats för att kunna förbättra de säkerhetspolitiska analyser som vi gör. Att vi har ett bra underlag är mycket viktigt i synnerhet om vi själva, och framför allt genom EU, vill försöka bidra till något positivt i regionen och i den pågående konflikten. Och vi får ett bättre underlag om vi är på plats med militär personal som har sådan kompetens som den genomsnittlige diplomaten med civil bakgrund inte har.

Vi ser fortlöpande över frågan och för en dialog med Försvarsmakten om hur våra attachéer ska fördelas över världen; det finns ju en begränsning i resurser. Nu gör vi förändringar. Det innebär bland annat neddragningar av antalet attachéer på platser där vi varit tungt närvarande – det kan gälla Storbritannien och USA – för att därigenom frigöra resurser och kunna vara på plats på fler ställen runtom i världen. Det tillgodoser ett viktigt behov hos den svenska regeringen att få den typ av information som vi kan få genom att ha militärattachéer på plats.

Anf. 89 MEHMET KAPLAN (mp):

Fru talman! Jag tackar försvarsministern för svaret. Man behåller alltså ungefär samma linje. Jag förstår att han kallar det för långsiktighet och något som bidrar till stabilitet.

Ingenting är enkelt i Mellanösternkonflikten, men en sanning finns där. Det är att ju mer ett folk, eller en enskild människa för den delen, plågas, ockuperas, svälts ut eller skräms, desto hårdare och mer oresonligt blir svaret. Det leder inte till stabilitet och långsiktighet. Våld föder våld. Det är en sanning som låter som en klyscha, men vi har sett att den är riktig. Detta våld drabbar aldrig de maktmän som det påstås vara riktat mot. Det har vi också sagt tidigare, även om vi på senare tid sett att en och annan drabbats hårt. I stället är det oftast vanliga civila människor som drabbas och i störst antal.

Familjer som vill leva sina liv dödas när den meningslösa terrorn spränger ett kafé i Haifa eller demolerar ett bostadshus i Gaza. Under en tioårsperiod har fler än 2 200 hus blivit demolerade på Västbanken, och fler än 13 000 palestinier har blivit bostadslösa. En utflykt på stranden i Gaza kan innebära att hela familjen utplånas.

Alla som diskuterar frågan om svensk vapenexport kan argumentationen – utan vapenexport inga intäkter att använda för att utveckla nya vapen. Rimligen är import av vapen och krigsmateriel från andra länder därmed ett direkt stöd till det landets krigsmaskineri. Sverige har en omfattande vapenimport från Israel. EU och Sverige måste i sina kontakter med Israel ställa vissa krav – ingen vapenimport så länge landet är inblandat i väpnad konflikt.

Anf. 90 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Av lätt insedda skäl delar jag på den här punkten inte Mehmet Kaplans analys. Jag har också uppfattat, ska jag ärligt säga, att den här interpellationen mindre handlar om försvarsmaterielfrågor än om det bakomliggande, nämligen den långdragna konflikten i Mellanöstern. Jag har avsiktligt undvikit att gå in på den av det skälet att det inte är mitt område utan utrikesministerns, men jag kan hålla med interpellanten på en punkt: Ingenting är enkelt.

Jag kan också hålla med honom om att det naturligtvis inte råder någon tvekan om att det är många vanliga människor, oskyldiga människor, kvinnor och barn, som blir de verkliga offren för den konflikt som pågår. Dessa offer hittar vi både på den palestinska sidan och på den israeliska sidan, där man också befinner sig i en situation med en statsbildning som hela tiden levt under ett starkt hot och där man har en granne som ännu inte fullt tydligt är beredd att erkänna staten Israels existens.

Från den svenska regeringens sida tvekar vi inte att påtala brott som vi uppfattar sker mot folkrätten. Det kommer vi att göra oavsett vem det är som begår dessa brott.

Överläggningen var härmed avslutad.

16 § Svar på interpellation 2006/07:185 om exportfrämjande verksamhet

Anf. 91 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Carina Adolfsson Elgestam har i interpellationen ställt tre frågor till mig om den exportfrämjande verksamheten:

- Anser handelsministern att de 4 miljoner som regeringen nu tillfört de regionala exportrådgivarna är tillräckligt för att kompensera de tjugo-falt större besparingarna på exportfrämjandet, eller avser statsrådet att ta initiativ till andra åtgärder för kompensation?
- Är det handelsministerns uppfattning att exportfrämjandet bör tillföras extra resurser för att kvalitet och omfattning ska kunna bibehållas?
- Vad avser handelsministern att göra för att framöver stödja de små och medelstora företagens exportsatsningar?

Grunden för svensk exportutveckling är, som jag sade redan i vår interpellationsdebatt den 8 december förra året, ett gott generellt näringsklimat. Regeringen vill genom en ny politik förbättra de grundläggande förutsättningarna för företagen. Det handlar bland annat om stärkt rådgivning, satsning på kvinnors företagande, avgiftslättnader, regelförenkling och skattereduktioner. Därtill kommer vikten av internationell frihandel och en väl fungerande inre marknad inom EU.

I takt med att små och medelstora företag får bättre villkor för att växa på hemmaplan kan de klara sig ännu bättre på exportmarknader. Genom det konkurrenstryck som skapas via handel förbereds de för att söka sig utomlands. Exportfrämjandet ska komplettera regeringens politik för att stärka klimatet för små och medelstora företag.

Exportfrämjandets roll är att särskilt bidra till att öka särskilt små och medelstora företags förmåga till internationalisering och möjlighet att växa internationellt.

Med grundläggande avgiftsfri exportservice och kompetensutveckling för företag som bas erbjuder Exportrådet svenska företag tjänster i hela exportkedjan med bland annat regional exportrådgivning, vilken

förutsätts täcka samtliga län i Sverige, samt riktade exportfrämjande insatser.

Jag vill här som ett särskilt exempel fästa uppmärksamhet på den satsning som 2007 görs för att främja exporten av svenska livsmedel. Genom särskilda medel från Jordbruksdepartementet driver Exportrådet ett särskilt branschprogram på detta område; nivån har 2007 höjts från 5 till 6 miljoner kronor.

De tillfälliga medel för exportfrämjandet som den föregående socialdemokratiska regeringen beslutade om löpte ut 2006, helt i enlighet med den tidigare regeringens budgetproposition för 2006 och 2006 års ekonomiska vårproposition. Det innebar, vilket jag påpekade i en tidigare interpellationsdebatt med Carina Adolfsson Elgestam, att anslaget för exportfrämjande verksamhet skulle ha halverats för 2007 om inget gjordes. Regeringen har därför satsat ytterligare 75 miljoner kronor på exportfrämjandet för 2007. Det innebär en avsevärd förstärkning jämfört med oförändrad politik.

Samtidigt fäster regeringen stor vikt vid att offentliga medel på alla områden ska användas så effektivt som möjligt. Det är av det skälet som regeringen i dagarna beslutar om den översyn av de handels- och investeringsfrämjande insatserna som redovisades i budgetpropositionen för 2007. Översynen ska bland annat analysera resultat i den exportfrämjande verksamheten i jämförelse med de förväntningar som staten som uppdragsgivare uttrycker i samband med anslagsgivning, i avtal och instruktioner. Den ska också analysera hur användningen av medel för exportfrämjande insatser i Sverige och på utlandsmarknaderna sammanfaller med näringslivets, i första hand de små och medelstora företagens, behov.

En annan viktig fråga som ska analyseras är samverkansmöjligheter och synergieffekter mellan Exportrådets och Invest in Sweden Agencys utlandsorganisationer liksom mellan deras verksamheter i övrigt.

Exportfrämjandet är betydelsefullt för att stärka förutsättningarna för främst de små och medelstora företagen. Även Sverigefrämjande insatser för att profilera och synliggöra kompetens och förmåga hos svenskt näringsliv kan stödja företag i deras individuella internationalisering. Regeringen samlar nu därför ansvaret för handels-, investerings- och Sverigefrämjandet under en och samma minister, vilket inte skett tidigare.

Som jag nämnde vid interpellationsdebatten den 8 december har också den svenska utrikesförvaltningen en betydelsefull roll i handelsfrämjandet. Ett viktigt uppdrag för svenska utlandsmyndigheter är att hjälpa företagen i frågor om handelshinder. Här spelar också Kommerskollegium en central roll.

Med ett effektivt och uthålligt exportfrämjande och bättre förutsättningar att växa på hemmaplan skapar vi ett starkare Sverige för tillväxt och sysselsättning.

Anf. 92 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka för svaret. Jag har läst det flera gånger och funderar över vad ministern egentligen säger. Att exportfrämjande verksamhet är viktigt och att det är viktigt för Sverige och för vår tillväxt tror jag att vi kan vara överens om. Men när den borgerliga alliansregeringen gör neddragningar på den exportfrämjande verk-

samheten i en tid när det kokar av tillväxt i Sverige – man har ju tagit över ett färdigt smörgåsbord – samtidigt som vi vet att Sverige tyvärr tappar marknadsandelar på vissa strategiska exportmarknader, då känns det lite grann som att regeringen har valt fel väg.

När jag läser svaret får jag en känsla av att det mer handlar om att marknaden själv ska styra. Det gör mig lite orolig, inte minst med tanke på att det är just de små och medelstora företagen som behöver ha hjälp för att ta sig ut i världen. De ställs inför många frågor. Jag tycker att de 4 miljoner som ministern eller regeringen nu tillför exportrådgivarna är bra, men jag kan fortfarande inte låta bli att fundera över om detta räcker.

Jag funderar också över hur det blir med de andra branschprogrammen. Det är bra med den fortsatta satsningen på branschprogrammet för livsmedel. Det behöver vi. Det finns små livsmedelsföretag i Sverige som kan ta marknadsandelar runtom i världen. Det gäller inte bara Ikea, som i dag är vår största livsmedelsleverantör. Men det finns andra branschprogram som nu kommer att upphöra, och det kan man också känna oro för.

Jag har ställt tre frågor till ministern angående de regionala exportrådgivarna, bland annat om det här kommer att generera tillräcklig kompetens. De är 22. Kommer pengarna att räcka till dem så att de fortsättningsvis har möjlighet att i lugn och ro ge våra småföretagare råd?

Anf. 93 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! De regionala exportrådgivarna förutsätts bli kvar. Detta har vi även tidigare lämnat besked om. Det antyds från oppositionen att man skulle ha en annan finansiell lösning för exportfrämjandet. Hur är det egentligen? Retoriskt har Socialdemokraterna, som oppositionsparti, en önskan om att möta globaliseringen med mer av bidrag – möjligen för att kompensera för den bristande näringspolitik man vill bedriva och de stora skattehöjningar på arbete som väntar det svenska folket om det skulle vara en annan regering.

Om det hade varit så enkelt hade Sverige inte tappat marknadsandelar, som interpellanten har noterat, jämfört med andra västeuropeiska konkurrentländer. Under sin tid som regeringsparti föreslog Socialdemokraterna en dubbelt så stor besparing på exportfrämjandet för 2007 som den alliansregeringen lade fram i höstas. Regeringen bedömde tvärtom att den nedskärning som Socialdemokraterna föreslog såväl i budgetpropositionen för 2006 som i den ekonomiska vårpropositionen 2006 inte var realistisk. Därför tillförde regeringen 75 miljoner extra för 2007.

Nu ska vi se över exportfrämjandet, vilket jag noterar att Miljöpartiet välkomnar. Vi vill se en validering av resultat och en användning av dagens resurser. Ett grundproblem har varit att främjandet behandlats av Socialdemokraterna som en verksamhet av tillfällig karaktär där man tillfört medel till hälften på tillfällig grund. Nu lever vi med följderna av den struktur som den tidigare regeringen etablerade. Man hade tolv år på sig att permanenta finansieringen på en högre nivå om man så hade velat, men man valde att avstå. Den tillfälliga anslagsförstärkningen för främjande löpte ut 2006 i enlighet med den socialdemokratiska regeringens politik. Inte heller nu i riksdagen föreslår Socialdemokraterna annat än tillfälliga pengar för exportfrämjande, det vill säga inte en hållbar eller långsiktig lösning.

Det är till och med svårt att av Socialdemokraternas motion bedöma karaktären på finansieringen eftersom man över huvud taget inte specificerar sin budget. Näringsutskottet noterade att s-motionen var utan förslag till riksdagsbeslut. Socialdemokraterna har alltså över huvud taget inte lagt fram några konkreta förslag till finansiering för riksdagen. Jag anar att tanken är att kunna antyda att allt ryms och att inget faller vid sidan av – men det är inte trovärdigt.

Det finns inte heller någon enighet på vänsterkanten, inget gemensamt alternativ. Vänstern har ett annat förslag än Socialdemokraterna. Miljöpartiet välkomnar, som sagt, alliansens översyn av exportfrämjandet. Man kan alltså inte leverera någon ytterligare tillkommande långsiktig finansiering.

Jag noterar också att konsekvenserna av det Socialdemokraterna säger är att man i minoritet tar avstånd från den vårbudget man lade fram i regeringsställning. Man säger också det uttryckligen, nämligen att man sammantaget anser att ytterligare 165 miljoner i jämförelse med 2006 års ekonomiska vårproposition – som man själv lade fram – borde ha satsats på export- och investeringsfrämjande. Så skriver man i sin reservation i utskottet.

Socialdemokraterna anser alltså att den socialdemokratiska regeringen gjorde fel och borde ha satsat dubbelt så mycket pengar. Det kallar jag eftertankens kranka blekhet. Kan det sägas tydligare? I opposition presenteras alltså ospecificerade temporära anslagsökningar utan förslag till anslagsbeslut och man tar avstånd från den linje man drev i regeringsställning. Vi vill bort från det. Vi vill validera resultat och finna en trovärdig och långsiktig lösning.

Anf. 94 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Man kan bolla med siffror på många olika sätt. Mycket handlar också om trovärdighet. De borgerliga hävdar att de satsar dubbelt så mycket gentemot vad den föregående regeringen har gjort. Det kan kännas lite skrämmande. Man kan fundera över hur det är med trovärdigheten.

Om man tittar på hur mycket den förra regeringen satsade under 2006 handlar det om 221 miljoner. Om man tittar i den nuvarande regeringens budget handlar det om 185 miljoner. När jag räknar blir det mindre pengar till exportfrämjande verksamhet. Det blir definitivt inte en fördubbling. Det känns som att det inte är riktigt tillförlitligt att säga att det sker en fördubbling.

Att bolla med siffror är en sak, men det som oroar mig mest är situationen för den lilla företagaren. I Småland, där jag bor, finns många småföretag. Ett flertal av dem skulle behöva växa. En del av småföretagarna är inte så vana vid att hantera den typen av frågor. De har startat ett företag eftersom de hade en dröm om att producera en vara eller en tjänst. Det är de duktiga på. Men nu känner de att de behöver komma ut på den eller den marknaden, och de behöver hjälp på traven. I dag är det möjligt att kostnadsfritt träffa en exportrådgivare vid sex–nio tillfällen under en halv dag åt gången och sitta ned i lugn och ro och gå igenom marknaden. Hur ser det ut? Är det rätt marknad att satsa på? Det kan vara helt fel land eller kontinent. De kanske ska vända sig mot ett annat land med den

produkt de vill sälja. Möjligheten att göra detta i lugn och ro är oerhört viktigt för tilltron till att våga satsa på export.

Ministern sade i sitt svar att i det perspektivet satsar man på att stärka rådgivningen – jag är inte helt övertygad om att det är en förstärkning – kvinnors företagande, avgiftslättnader, regelförenklingar och skattere- duktioner. Jag är inte övertygad om att det är viktigast.

När man kommer ut på marknader i andra delar av världen behöver man få hjälp med att lära sig hur den marknaden fungerar. Det är därför så oerhört viktigt med exportrådgivarna. De kan hjälpa till så att företa- garna får den tid de behöver. Även om reglerna förenklas i Sverige finns det regler i andra delar av världen som man också behöver hjälp med. Det är därför det är så viktigt med exportrådgivarna. Det är därför vi känner en sådan oro för hur det ska bli för dem i framtiden.

Kan ministern här och i dag säga att småföretagarna inte behöver vara oroliga och att pengarna kommer att räcka till de 22 rådgivarna som finns i dag? De ska våga ta första steget och växa.

Anf. 95 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Jag gav det beskedet i mitt tidigare inlägg, och jag gjorde det även i interpellationsdebatten i december. De regionala exportrådgivi- varna förutsätts bli kvar.

Jag vill nämna för Carina att jag inte sade att vi lägger dubbelt så mycket pengar på exportfrämjandet. Jag sade att den sänkning den soci- aldemokratiska regeringen indikerade såväl i budgetpropositionen som i vårpropositionen hade inneburit en dubbelt så stor neddragning. Det är möjligen ett besvärande faktum för interpellanten att så är fallet.

Det är genom siffror, vill jag påstå, som orden blir verklighet. Det är en sak att stå och önska saker och ting och en annan att verkställa dem. Jag tror att det i längden kommer att bli ett trovärdighetsproblem för Socialdemokraterna. Man har inte pengarna för det man säger att man stöder.

Jag vill också fråga interpellanten om hon är för eller emot den över- syn som regeringen nu genomför i akt och mening att se till att skatte- pengar används väl och verifiera resultaten av det exportfrämjande arbe- tet.

Jag ser att näringsutskottet skrev så här: Utskottet anser att det är vär- defullt att regeringen genomför den aviserade översynen av de berörda verksamheterna. Jag ser att Miljöpartiet i sin motion också var för en sådan översyn, som alltså har ett brett stöd i riksdagen. Men jag hör inte om Socialdemokraterna anser att detta är en god idé, eller om man ser ett problem med att man själv under en lång period i regeringsställning valde att finansiera främjandet till hälften med temporära, tillfälliga me- del, som ju upphör och då så klart skapar en osäkerhet i verksamheten.

Nu har vi, som sagt, att leva med den struktur som den tidigare rege- ringen etablerade. Vi har också, så länge vi har den, att göra vårt bästa utifrån den.

Jag kan berätta om ett par exempel på andra nya insatser som är de uppdrag med åtföljande finansiering om sammanlagt drygt 7 miljoner som jag har lämnat till Exportrådet. De ska intensifiera arbetet med pro- jektexportfrämjande, utveckla och stärka marknadsföringen av det svenska konceptet *sustainable city* på den internationella arenan – viktiga

miljöfrämjande projekt – förstärka verksamheten med exportfrämjande insatser på västra Balkan, genomföra ett projekt med strategisk analys av affärsmöjligheter för små och medelstora företag inom olika branscher och marknadssegment i Kina.

Jag noterar att Socialdemokraterna skriver att man önskar sig nya och förstärkta insatser för att främja svensk företagsexport på snabbväxande marknader, till exempel Kina. Den här regeringen har alltså redan levererat resultat på det området.

Slutligen i detta inlägg: Grunden för svensk export är ett gott företagsklimat på hemmaplan som gör att företagen har så goda förutsättningar att de växer och utvecklas och gör sig redo att gå utomlands. Där har Socialdemokraterna mycket att redovisa i form av ny politik för att ta företagens behov på allvar. Tvärtom är jag nyfiken på om man tänker sig göra återställare på alla de punkter där den borgerliga regeringen nu levererar.

Det andra som är viktigt är ett starkt konkurrenstryck på hemmaplan som gör att man från början driver sin verksamhet och möter och hantear ett högt konkurrenstryck, som i sin tur gör att man är redo att möta ett konkurrenstryck i andra länder. Därför är den här regeringen en regering som välkomnar EU-samarbetet och det arbete vi gör på den gemensamma och inre marknaden. Där noterar jag att Socialdemokraterna länge saknat en strategi för Europaarbetet.

Anf. 96 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Jag får inte riktigt det här att gå ihop, av flera olika anledningar. Men jag tänkte ta fasta på en sak som ministern sade i sitt andra inlägg, att det fanns en bristande näringslivspolitik i den socialdemokratiska regeringen. För mig känns det mycket märkligt och definitivt inte trovärdigt.

Vi har haft ansvaret de senaste tolv åren. När vi tog över för tolv år sedan såg det inte riktigt lika bra ut i Sverige som det gör nu. Vi tog inte över ett fullt matbord där alla maträtterna stod framme redan från början, utan vi fick börja med att ta en sak åt gången på smörgåsbordet. Skillnaden är att ni från borgarnas sida nu har tagit över ett fullt färdigt serverat bord. Det är det som är den stora skillnaden.

Under resans gång upplever jag att den näringslivspolitik som vi har fört har varit positiv för Sverige och för företagen. Därför känns den bild som ministern målar upp inte riktigt trovärdig.

Jag vill avslutningsvis säga att jag ändå fortfarande känner en oro inför framtiden vad gäller exportfrågorna i allmänhet men framför allt vad gäller exportrådgivarna som jobbar regionalt. Jag lägger också särskilt märke till att ministern säger att han förutsätter att de blir kvar, inte att han lovar att de blir kvar. Det betyder mycket för företagen i deras möjlighet att komma ut på nya marknader.

Det finns all anledning att även fortsättningsvis vara orolig för frågorna, och jag kommer att återkomma och fortsätta att ställa frågor runtomkring det här. Här och nu vill jag i alla fall tacka ministern för svaret ännu en gång. Tack för debatten!

Anf. 97 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Jag vill också tacka Carina Adolfsson Elgestam för en andra interpellation på detta område. Vi får säkert anledning att återkomma.

Jag redovisade i vår förra interpellationsdebatt om samma område alla de åtgärder som alliansregeringen genomför för att stärka klimatet för små och medelstora företag. Jag ställde också frågan till Carina Adolfsson Elgestam om hon avsåg att driva en återställarpolitik där dessa förbättringar för företagen skulle dras tillbaka om hon hade möjlighet. Jag fick inget svar på den frågan.

Jag konstaterar också att Carina Adolfsson Elgestam i det ena inlägget sade att näringspolitiken under den socialdemokratiska regeringen var oerhört framgångsrik och oerhört bra, men i ett annat inlägg konstaterade att det faktiskt är så att Sverige sedan ett antal år tappat marknadsandelar på strategiska och viktiga marknader. Min tro och tolkning av detta är att det förmodligen beror på att återväxten bland svenska små och medelstora företag under många år inte har räckt till och att projekt-pengar, som var den socialdemokratiska regeringens väg att hantera näringspolitiken, inte hjälper.

Det handlar om att skapa ett bättre företagsklimat på hemmaplan och hålla ett högt konkurrenstryck kombinerat med en handelspolitik som ger våra företag marknadstillträde. Därutöver ska vi också ha ett bra och kvalitativt främjande. Det är för att säkerställa det som vi nu ser över främjandeverksamheten.

Jag noterar också att jag inte fick något svar från Carina Adolfsson Elgestam om huruvida s är för eller emot att en sådan utvärdering nu görs. Men jag ser att Miljöpartiet har stött tanken tillsammans med allianspartierna.

Det är bara goda förutsättningar för små och medelstora företag som kan vara en långsiktig grund för exportframgångar för Sverige utomlands. Därför ska vi komplettera med en bra politik till stöd och för främjande.

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2006/07:38 till socialutskottet

18 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Motioner
med anledning av prop. 2006/07:29 Vissa pensionsfrågor
2006/07:Sf4 av Gunvor G Ericson och Thomas Nihlén (mp)

med anledning av prop. 2006/07:31 Lättnader i mönstringen av intendenturpersonal

2006/07:T3 av Peter Pedersen m.fl. (v)

2006/07:T4 av Anders Karlsson m.fl. (s)

med anledning av prop. 2006/07:33 Godkännande av utkast till rådets beslut om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II)

2006/07:Ju7 av Lena Olsson m.fl. (v)

2006/07:Ju8 av Ulf Holm m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2006/07:37 Registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar emot barn

2006/07:So3 av Christina Axelsson och Christina Zedell (s)

2006/07:So4 av Elina Linna m.fl. (v)

2006/07:So5 av Thomas Nihlén m.fl. (mp)

med anledning av skr. 2006/07:36 Återkallelse av skrivelse 2005/06:213
Handlingsplan för jämställda löner

2006/07:A22 av Josefin Brink m.fl. (v)

2006/07:A23 av Sven-Erik Österberg m.fl. (s)

2006/07:A24 av Esabelle Reshdouni m.fl. (mp)

med anledning av framst. 2006/07:RRS15 Riksrevisionens styrelses framställning angående den offentliga arbetsförmedlingen

2006/07:A20 av Börje Vestlund (s)

2006/07:A21 av Sven-Erik Österberg m.fl. (s)

Konstitutionsutskottets betänkanden

2006/07:KU7 Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

2006/07:KU10 Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

Justitiekommitténs betänkande

2006/07:JuU2 Vapenamnesti

19 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 19 januari

2006/07:227 Förläggning av Sydlänkens norra del i Vättern

av *Lars Elinderson* (m)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:228 Överskuld sättning

av *Egon Frid* (v)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:229 Sjunkande facklig anslutningsgrad

av *Josefin Brink* (v)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:230 Avstånd till brevlådan

av *Ulrica Messing* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:231 Klimat och infrastruktur i Bohuslän

av *Karin Svensson Smith* (mp)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Prot. 2006/07:51

19 januari

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 23 januari.

20 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 19 januari

2006/07:494 Möjligheter för statsråd att ta emot ersättning från privata företag

av *Ulrica Messing* (s)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:495 Nystartsjobb för invandrare

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:496 Straffmätning när utvisning till följd av brott inte kan verkställas

av *Andreas Norlén* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:497 Meddelarfrihet inom den privata sektorn

av *Marianne Berg* (v)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:498 Besiktning av motorcyklar

av *Susanne Eberstein* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:499 Nedskärningarna inom Försäkringskassan

av *Fredrik Olovsson* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:500 Åtgärder mot läkarbristen

av *Johan Pehrson* (fp)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:501 En heltäckande lag om forskningsetik

av *Barbro Westerholm* (fp)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:502 Situationen för invandrarakademiker på de svenska högskolorna

av *Osama Ali Maher* (m)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:503 Resebidrag från Ams

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:504 Oberoende granskning av oredlighet i forskningen
av *Barbro Westerholm* (fp)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:505 Vita kappen

av *Fredrik Lundh* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:506 Åtgärder för att utveckla Norrland

av *Britta Rådström* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:507 Energimyndigheten och klimatpolitiken

av *Per Bolund* (mp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:508 Spionage riktat mot människor som bor i Sverige

av *Bodil Ceballos* (mp)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:509 Genmodifierat foder

av *Ronny Olander* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:510 Granskning av missvisande märkning av livsmedel

av *Ronny Olander* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:511 Hässleholmstrafiken

av *Hans Wallmark* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 23 januari.

21 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 18 januari

2006/07:475 Funktionshindrades företagande

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

den 19 januari

2006/07:442 Missbruk av fyrverkeripjäser

av *Helene Petersson* i Stockaryd (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:443 Friåret och a-kassan

av *Ulf Holm* (mp)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 23 januari.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdet början till och med 8 §
anf. 36 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 14 § anf. 77 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Avsägelse	1
2 § Meddelande om frågestund	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
4 § Svar på interpellation 2006/07:110 om hyresrätter i Skåne.....	3
Anf. 1 Statsrådet MATS ODELL (kd)	3
Anf. 2 LEIF JAKOBSSON (s)	4
Anf. 3 HANS WALLMARK (m).....	5
Anf. 4 Statsrådet MATS ODELL (kd)	6
Anf. 5 LEIF JAKOBSSON (s)	7
Anf. 6 HANS WALLMARK (m).....	8
Anf. 7 Statsrådet MATS ODELL (kd)	9
Anf. 8 LEIF JAKOBSSON (s)	10
Anf. 9 Statsrådet MATS ODELL (kd)	11
5 § Svar på interpellation 2006/07:159 om Vin & Sprit i Sundsvall	11
Anf. 10 Statsrådet MATS ODELL (kd)	11
Anf. 11 HANS STENBERG (s).....	12
Anf. 12 Statsrådet MATS ODELL (kd)	13
Anf. 13 HANS STENBERG (s).....	13
Anf. 14 Statsrådet MATS ODELL (kd)	14
Anf. 15 HANS STENBERG (s).....	15
Anf. 16 Statsrådet MATS ODELL (kd)	15
6 § Svar på interpellation 2006/07:142 om utsatta kvinnors ekonomiska situation	16
Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	16
Anf. 18 CARINA OHLSSON (s).....	17
Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	18
Anf. 20 CARINA OHLSSON (s).....	19
Anf. 21 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	20
Anf. 22 CARINA OHLSSON (s).....	21
Anf. 23 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	22
7 § Svar på interpellation 2006/07:152 om beredning av regeringsärenden	23
Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	23
Anf. 25 BERIT ANDNOR (s).....	23
Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	25
Anf. 27 BERIT ANDNOR (s).....	26
Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	27
Anf. 29 BERIT ANDNOR (s).....	28
Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	29
8 § Svar på interpellation 2006/07:176 om polishögskola till Malmö.....	29
Anf. 31 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	29
Anf. 32 LUCIANO ASTUDILLO (s)	30
Anf. 33 HANS WALLMARK (m).....	31

Anf. 34	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	32
Anf. 35	LUCIANO ASTUDILLO (s)	33
Anf. 36	HANS WALLMARK (m)	34
Anf. 37	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	34
Anf. 38	LUCIANO ASTUDILLO (s)	36
Anf. 39	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	36
9 §	Svar på interpellation 2006/07:196 om juridisk trygghet för barn till samkönade föräldrar	37
Anf. 40	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	37
Anf. 41	LISELOTTE OLSSON (v)	37
Anf. 42	HELENA LEANDER (mp)	38
Anf. 43	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	39
Anf. 44	LISELOTTE OLSSON (v)	40
Anf. 45	HELENA LEANDER (mp)	40
Anf. 46	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	41
Anf. 47	LISELOTTE OLSSON (v)	41
Anf. 48	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	42
10 §	Svar på interpellation 2006/07:205 om skilda valdagar	43
Anf. 49	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	43
Anf. 50	HANS WALLMARK (m)	43
Anf. 51	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	44
Anf. 52	HANS WALLMARK (m)	45
Anf. 53	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	46
11 §	Svar på interpellation 2006/07:208 om nedlagd utredning om polisutbildning	46
Anf. 54	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	46
Anf. 55	MONICA GREEN (s)	47
Anf. 56	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	48
Anf. 57	MONICA GREEN (s)	49
Anf. 58	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	50
Anf. 59	MONICA GREEN (s)	51
Anf. 60	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	52
12 §	Svar på interpellation 2006/07:215 om tingsrätten i Landskrona	52
Anf. 61	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	52
Anf. 62	ANDERS KARLSSON (s)	53
Anf. 63	HANS WALLMARK (m)	54
Anf. 64	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	55
Anf. 65	ANDERS KARLSSON (s)	56
Anf. 66	HANS WALLMARK (m)	57
Anf. 67	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	58
Anf. 68	ANDERS KARLSSON (s)	58
Anf. 69	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	59
13 §	Svar på interpellation 2006/07:172 om förebyggande och akuta insatser vid översvämningar	60
Anf. 70	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	60
Anf. 71	MARIE ENGSTRÖM (v)	60
Anf. 72	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	61

Anf. 73	MARIE ENGSTRÖM (v)	62
Anf. 74	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	63
Anf. 75	MARIE ENGSTRÖM (v)	64
Anf. 76	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	65
14 §	Svar på interpellation 2006/07:186 om dödläge för skärgårdsutvecklingen	65
Anf. 77	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	65
Anf. 78	MICHAEL HAGBERG (s)	67
Anf. 79	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	68
Anf. 80	MICHAEL HAGBERG (s)	69
Anf. 81	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	70
Anf. 82	MICHAEL HAGBERG (s)	70
Anf. 83	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	71
15 §	Svar på interpellation 2006/07:204 om införskaffande av krigsmateriel från Israel	71
Anf. 84	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	71
Anf. 85	MEHMET KAPLAN (mp)	72
Anf. 86	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	72
Anf. 87	MEHMET KAPLAN (mp)	73
Anf. 88	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	73
Anf. 89	MEHMET KAPLAN (mp)	74
Anf. 90	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	74
16 §	Svar på interpellation 2006/07:185 om exportfrämjande verksamhet	75
Anf. 91	Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	75
Anf. 92	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	76
Anf. 93	Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	77
Anf. 94	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	78
Anf. 95	Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	79
Anf. 96	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	80
Anf. 97	Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	81
17 §	Hänvisning av ärende till utskott	81
18 §	Bordläggning	81
19 §	Anmälan om interpellationer	82
20 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	83
21 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor	84
22 §	Kammaren åtskildes kl. 13.58.	85

